

Зборник радова чланова
Савеза књижевника у отаџбини и расејању
Нови Сад
САЗВЕЖЂА 17-18

Издавач

Савез књижевника у отаџбини и расејању,
Нови Сад

За издавача

Милош Б. Иветић, Футог

Главни и одговорни уредник

Валентина Вулић, Врбас

Уређивачки одбор

Драгица Ждралић, Петроварадин
Игор Станковић, Нови Сад

Лектура

Душица Гак, Кула

Тираж - 150 примерака

Штампа: «ГОРАПРЕС» Земун

ISBN: 978-86-7970-152-7

Савез књижевника у отаџбини и расејању

САЗВЕЖЋА 17-18

Зборник радова

Нови Сад, 2018

РЕЧ УРЕДНИКА

На прагу књижевности

Некада струјимо световима књижевности. Узносећи се оним што је најјаче у тренуцима садашњице, у покушајима да осмислимо и изрекнемо, да преспојимо или пренебрегнемо оно изван нас, донесно неумитно и снажно, однекуд изван наших домашаја, без упита да ли смо баш то желели, или да ли можемо да се носимо са тим. Не рачунајући на нашу спремност, али знајући добро за нашу отвореност ка свету, уселише се унутар нас. Чинећи нас оним што постадосмо. Вражје озбиљно и вражје храбро.

Ево, ту смо, ту су наше мисли и осећања. И можемо ми да их волимо или не волимо, обрели смо се у свету који у основи носи емоцију, снажну до усијања, која је, једино таква, у стању да покрене и да се изрази. А човеку је у природи да тежи изразу, и да тежи самосвести. И када му се нешто јако допада, и када га нешто сагори. Зато и кажем да је књижевност јако озбиљна и јако важна.

Пронађосмо свој пут до „Сазвежђа“. Некада нам се чињаше далека, и јако висока, недосежна. Сада схватамо да их стварамо од нашег ткива, слаповима духовне светлости коју исијавамо, и тамама које ћемо понети кад кренемо на други пут. Чинећи сазвежђе и узносећи се ка висинама, покушавамо досегнути трајање.

Певамо... Кличемо животу... Певамо...

Славимо живот. И веома смо озбиљни у томе.

Истрајавамо у намери да будемо заистински живи.

Да, то се препознаје у песмама, у прозним записима, причама. Наглашава афоризмом.

И искри Сазвежђем, као луча одисконска, у микрокосмосу, коју нам зажди велики ум Његошев, а која настави тињати у срцима, неугасла. Ту смо да је разгоримо и распламтимо. Занавек.

Ето, то су песме свих песника, то су мудре речи наших приповедача. Те искре, одисконске, удомљене у срцима људи. Израз суштине космоса.

Срећно, свима, који сте се упутили путевима песничким, путевима чији одраз су речи.

Јер, певајући себе, певате човека. Певате живот. И леп. И добар. И суров. И тежак.

Остављате траг.

И учите како се дише, певајући...

Песме су овде, и песме постају заједничке. Прича се једна прича.

Прича која нас учи да смо одиста живи.

Желим вам много песама, још много прича, да заискрите, и одржите Сазвежђа. И буктињу живота.

04.09.2018.

Валентина Вулић
проф. књижевности

АЛЕКСАНДРА ЉУБИСАВЉЕВИЋ, Смедерево

ЛЕГЕНДА О СТВАРАЊУ СВЕТА

Песма је створила свет.

Првог дана је обликовала небо
Да би на њему птицом била, по њему се крилила;
И би небо распевано, у оку свемира.

Другог дана – земљу
Да би по њој ход ходила, укруг по бескрају, без престанка;
И би земља, прстен у свемиру.

Трећег дана воду, да би у њој шкољком се родила,
Заједно са њом текла, тајне шапутала;
И би вода – кап бисера.

Четвртог дана сатворила човека и жену, тебе и мене,
Да би о нама певала;
И бисмо ми, у љубави песмом спојени.

Петог дана лице детета са песмом у очима,
Чедо нежне мелодије;
И би новорођенче, из утробе наше среће.

Шестог – дом, и на небу и на земљи и у води, свуда;
И би дом наш ватром огрејан, испуњен песмом творитељицом.

Седмог дана се песма није одмарала, светом се разлила,
Окупала све четири стране, и у небо винула;
И би песма над песмама.

И догоди се то да је песма оживотворила свет,
У далекој далекој прошлости, твој и мој.

Тако бар каже легенда о стварању света.

АФОРИЗМИ

Стално неки избори. А чему, кад сви већ врло добро знамо да немамо избора.

Историја јесте учитељица живота. Она која нас непрестано кажњава.

Овде влада ново мускетарско правило: Сви за једног. Један за себе.

Он је нови Бог. Мало-мало па васкрсне, у свакој новој политичкој гарнитури.

Коцка је бачена. Опет Он све добија.

Политичари су као деца. Свађају се, па мире, и опет се сви заједно играју.

Добра воља је често само добра глума.

Једино се у Србији не обележава Први април. Јер, овде је сваки дан први април.

У Србији све више уметника. Преживети овде – права је уметност.

Није власт ни по бабу ни по стричевима, већ се преноси с колена на колена.

У српским школама последњих година напредује роботика. Децу нам претварају у роботе.

Изборна кампања је прави ЗОО врт: змијски осмеси, крокодилске сузе, оштри зуби, лавља рика, глава бика... А све сами рогови у врећи.

АНА МИЛАДИНОВИЋ, Мала Плана

СТАЗАМА ШУМАДИЈЕ

Прошетај земљом родном где
расту у цвату поља,
мирисни воћњаци опојом зову
тамо је земља моја.

Баш ту су најлепше ношње
чува се традиција да не избледи сјај,
Сплет Шумадије вије се у бескрај.

На грудима везена кошуља,
на нози опанак лак.
И нигде такве лепоте брда и долина,
као што има наша предивна Шумадија.

Прошетај земљом родном где расту у цвату поља, и где се са три прста У
име оца и сина и духа светога крсти и Боже правде пева.

За нараштаје нове времену одолева, земља дедова наших
ратара, виноградара, опевана у стиху песника и сањара.

А ти прошетај стазама, земљи се нашој диви где миришу цветна поља,
и разигране ласте у срцима плес изводе, и диши свом душом, диши од миља
и слободе.

ЋУТЊА

Неизговорене речи и ћутња.
А у мирису процвале липе
пут твој тражим и изгубљену
половину мога срца.

Мала ситна љутња у ваздуху
се комеша, док пролећне
кише сипе тобом у мислима се
тешим радошћу срце блажим
путујем облацима.
Само ја знам где си,
станујеш ми у мислима.

Баш на тој адреси сва ћутња
се прелива нечујни корацима,
а ја те тражим у недатим
пољупцима.

Да ти сву љубав дарујем
бокорима мирисних липа,
Испуштеним уздасима
једног срца.

ПРАВО НА СРЕЋНО СУТРА

Тражим право на живот,
на детињство препуно чари,
за сву децу на свету
и да им нико не квари,
право на радостан дан.

Тражим све дане у години,
И у сваком букет осмеха,
за сву децу на свету
нека се смеју довека.

У сваком дану један чаробан кутак,
да склоне се на тренутак
и смисле свој чаробан план
за нови радостан дан.

Поклонимо им свако шарено јутро
док сунце им образе жари,
сваки од милион осмеха,
и све оне дечије ствари..
За нови дивнији дан.

Право да расту и да се смеју
Право да нас љубављу греју,
Право да говоре све што им смета,
ЈЕР ДЕЦА СУ УКРАС Света!!!

АНА МИТИЋ СТОШИЋ, Врање

ГАЛЕБОВИ

Не сећам се
шта сам оно јуче хтела с галебовима?
Кружили су и кружили
око моје главе.

Умало да осетим и таласе
и пријатну врелину песка пода мном,
и сланкаст ветар који благо милује
по телу, врату и коси.

Ах, ти галебови,
тако су достојанствени...

Просто им завидим! (Ружне ли речи!)

На плавом небу бела крила-
лепота, идила,
висине, висине
недостижне за нас обичне...

Тражим одговоре на вечита питања?! (Хмм, ја не мислим тако!)

Ја летим са њима,
море шушти,
шуште галебова као свила
крила.

Где је рај? (Зашто ли ми је то сада у мислима?)

Слушај и гледај унутрашњим чулима
беле галебове на плаветнилу неба...

ЉУДИ

Људи- гримасе лица
Људи- згрчена тела
Људи- постиђени, поражени
Људи- прави људи.

Људи- од крви и меса
Људи- од блата и песка
Људи- незнани, далеки
Људи- свети и проклети.

Људи- од људи удаљени
Људи- са собом посвађани
Људи- горки, чемерни
Људи- мали, уплашени.

Људи- у групама, гомилама
Људи- наслови у новинама
Људи- непријатељи, душмани
Људи- послушни, успавани.

Људи- у свету изгубљени
Људи- у неког заљубљени
Људи- патници, грешници
Људи- људи промашени.

Људи- к’о људи
А најмање- људи.

АЦА ЈОВАНОВИЋ, Ковиљ

ЋЕРКА МОЈА

Моја је ћерка најдивнија "ДИВА",
Нек' ми је здрава и сто лета жива.
Моја је ћерка иста као мати,
За којом чезне и због које пати.

Душа је њена као памук блага,
Превише фина и још више драга.
Осмех јој зрачи, душу ми разгали,
Уз њу ми никад нежности не фали.

Снагу ми даје, буди увек наду,
Силно је волим, моју белу раду.
Ружицу моју што и зими цвета,
Уз њу сам сила и господар света.

Груди ми пуне док јој чело љубим,
Кад је не видим ја би' да полудим.
И све ми више у животу значи,
Са њом сам срећан и јачи и јачи.

Богиња моја вреднија од злата,
Пуцам кад чујем умиљато "ТАТА".
И цео живот посветићу "ЈЕЦИ",
Коме бих срце дао него деци.

НЕКИ МОЈ

Већ данима к'теби мене срце вуче,
О лепото моја, о моје унуче.
Да те видим мало, да ти чујем глас,
Видим те док растеш и формираш стас.

Расти срећо моја, ти си моје цвеће,
Расти и лепотај к'о цвет у пролеће,
Расти и играј се с' другарима твојим,
Жељан сам те силно , ево сате бројим.

Жељан те је дека, о најдражег чеда,
Срце пукне срећно кад ми кажеш "ДЕДА",
Суза ми процури из пресрећног ока,
Слађи си ми, злато, од најслађег сока.

Доћи ћу у школу, на улазу бити,
Морам да те видим, ил' ћу сузе лити.
Из душе се моје разлива милина,
Деди дражи унук од кћери и сина.

КОКА ЛИЗА

Није ли наша мала кока Лиза
Љуга на петла, ћубу јој угриза.

Не, није љута лепа кока Лиза
На дрског петла што је ту угриза,
Јер он јој тиме каже да је воли.
А кад се воли мора и да боли.

Ал' гле сад чуда, он сад другу гризе
А само што је отишо од Лизе.
И Лиза ништа, зашто се не љути?
Зна, он ће доћи опет када схвати,
Да само Лиза има капут жути.

БИЉАНА САВИЋ, Велика Плана

СТАБЛО ЖИВОТА

Наиђе лудо време.
Суморно и лажно.
Фантазија и жеља
и пропадање душа.
Стани, никуда не води то,
док зрак сунца
бори се, да кроз мутне облаке продире.
То душа је.
Које радости иште, осмеха жељне.
Оне које не престају надати се!
Од зрна прашине
мир и даље граде
док смирењем
траже свој пут.
Руком подршку дају
речју утеху пруже.
Осмехом труд граде.
Не престају, да живе.
Дирните стабло живота
борбом сачувано.
И даље пушта корење
своје у земљи вољеној.
Разгранави гране
својим резом и даље расте.
Не престаје.
Живи сада и даље.
У светлости у облаке иду,
за њих нема страха.
Чува их Божја сила.вољена, и јака.

ИЗА ВОДОПАДА

Крадем те у
сваком стиху
своје песме и
одводим те до сунца
које залази иза
водопада.

Да у твојим очима
угледам одсјај дуге у
којим станује мој лик.
Јер у нама сунце
не залази, већ се
изнова рађа.

Тамо где речи
љубављу плове
и царство граде
за двоје.
На крилима беле птице.

Тамо где си
увек сретан,
где твој осмех
опија и постиди
најлепши цвет.

Душом водопада
која несебично воли
своје давање
у паду и у мирној луци
У води свог живота.

МАЛЕНА

Питали ме људи.
Ко је она ?
Милим гласом
говорио је :
Дах којим се дише.
Цвет који мирише.
Сунце мило које греје ,
осмехом,
којим се смеје.
Малена је име њено.
Тако малена,
да сам је у срцу скрио.
А тако моћна
као вековно вино.

СЛЕДБЕНИК

Једном само земља исклија
такво семе.
На око исто.
А оно необично, чисто.
Блиставо.
Храбро
кроз трње и олује
непоколебљиво.
Топлином привлачи.
Васионом плови
несебично даје
Ретко среће
људима несхватљиво
Необично.
Крст носити
љубав пригрлити
корење своје пустити.
То може само
Следбеник Божји.

БИЉАНА ХУКИЋ, Нови Београд

СЕМЕ ЉУБАВИ

Тражили смо много или мало, тражили смо оно што нас упорно носило са собом. Отимали од себе, били гладни одговора и жедни разума, није помогло, испостили душу, исцепали на комаде па је посејали и чекали принос, узалуд. Никако нисам могла побећи чак ни кад окренем главу да не видим земљу која дрхти, која се мучи од терета, од еуфорије посејаних лажи, док је повраћала, ја сам плакала. Нестајемо, полако док се умивамо светом водом и опроштај тражимо, лице нам огрубело, погледи измучени, сенке пролазности навлачимо, губимо све. Није то више умор спакован у шаку која се грчи, није то више ни жеља, предаја куца шаком о груди, потрошене заблудама, нема ни кајања, високо негде чело стреми.

Један другом равнодушност нуди, узалуд земља дрхти, пред људима пуца, утробу крије. Сањала сам! Птице нас огрнуле крилима својим, вест нам носе о срећи, лепоти додирнуле земљу, семе љубави у зазоре деле. Сањала сам! Неке људе уморне на коленима душу просе, оне што крваре, оне што високо стреме и оне што добрим хране. Мало или много, руке грабе душу мере, док земља и даље јечи пред силом људи, добро или лоше усев нам нуди. Уморила се крила, уморила се земља, само човек пуст и даље лута!

РУБ ИСТИНЕ

Постоје даљине у мени, непрегледне, увек за прстохват ту негде, на измаку жеље за један живот довољно да мисли бојим, празног хода за оронулим даном тихо шапућем.

Камо среће! Две празне речи, моје су, моје.
Само даљина туђе мирише, на кишна јутра, на песму која чека дрхтај срца, обећане снове незавршене, непроживљене.

Постоје даљине, на углу ока, у улици где срце губим на рубу истине, родила сам, па негде изгубила, под прстима урезане, исписане, осећам их, уздрхтим, на корак им све ближе, само моје даљине.

НЕБОМ ПЛОВИМ

Ветар ме оставио саму,
да лутам, да очима грлим
под трепавице, свијем оно
мало света, празан немир нуде
љубави чудне, распупеле,
рукама додирују, траже.

Ту сам, затварам очи, свет
други, под грудима ми куца,
мириси чулни зову, уморна,
задојена кишама испраним
старом патином покривена
изгубљена за собом водим
тиховање тугу знану, незнану
немоћна звуцима да одолим.

Сећања по мени милују,
са собом носе, отимају
дану, ноћи даровано
уздах шаљем, срце крпим,
мисли скупљам, сломљене
руке, душу у тело враћам
ветар ми речи враћа, зове,
док небом пловим, тебе тражим.

БОГДАН ЈЕВТИЋ, Крушевац

ДАМА СА ШЕШИРОМ

Бео тен савршен,
бисерни поглед снен,
дамски шешир
за њену лепоту кројен.

Девојка великог ума
своју лепоту поносно чува.
Љупку самоувереност скрива,
у шетњи градом ужива.

Остали модни детаљи
њеном харизмом улепшани.
Шешири различитог кроја и боја,
уз сваки шешир хаљина нова.

Сувише велика озбиљност
за ова времена,
свака хаљина
пада преко колена.

Као богиња чедности
брзим кораком пролази,
по облаку као да плови,
она је савршенство вечности!

ВЕНЕРА ЈЕ МЕРА

Венера не замера
што сам веран
једној жени
за сва времена.

Можда сам
са друге планете,
где се мушкарци
правој љубави посвете.

На тој планети
сви су правог кова,
стрпљиво чекају
љубав из снова.

Нисмо кукавице
ни слабићи,
другим путем
не желимо ићи.

Лепота сва
лепша од сна
кад искрено волиш,
осећаш снагу постојања!

БРАНКА ТИРНЕНИЋ, Крњево

СПОМЕН ПАЛИХ ЈУНАКА

Своје унучиће шетала бака
у парку крај споменика Палих јунака!
И питања пљуште: како и зашто,
ко и где, када и с ким, а онда:
„Зашто да сестру нема мој тата,
или бар једнога брата”?
Помази бака унука по коси,
а суза за сузом лице јој роси.
„Родила је бака тати два брата.
Али је без оба остала”.
„Где си их то, бако, изгубила”?-
упита баку унука мила,
„на улици или у парку,
или су на семафору застала,
кад су ти, бако, оба нестала?”
„Шта да ти причам, унуче драго.
За време прошлог тешког рата,
гинуо је друг до друга,
гинуо је брат до брата.
Видиш ли овај споменик!
То је споменик Палих јунака!
Ту је децу изгубила бака.”

ОЛУЈА

Спавали смо у тишини
и снивали мирне сне.
Одједном,
зачуше се пуцњи. Пуцњи!
О, каква нам ово зора свиће?
Сунце се рађа, а са њим
граната за гранатом
најављује дан!
Престаше петлови да се чују,
птичији се не разлаже глас.
Кренули смо са завежљајем у руци.

А куда? Куда?!
Тужна Крајина оста иза нас.
Било нас је доста у колони.
Питали смо се:
„Где су нам синови, кћери, унучад?
Где су нам очеви, мајке, сестре, браћа?“
А где смо ми?
Нашли смо скровиште у неком туђем дому.
Сне снивамо у туђој постељи.
Братом називамо онога, онога
ко нам ништа није.
А где је, где је мој брат?
О, да ли ће сванути мирно јутро?
Да птице запевају под плавим сводом,
да једном, да једном престане рат!

ИДИЛА

Погледом додирујем планинске висине,
врхови борова и јела што лагано се њишу,
валовитих река бистре дубине,
док слушам песме, што ветрови фијуком пишу.

Руком убирам цветак по цветак,
што бескрајну долину кити,
и јутром прикупљам сунчеве зраке
што пољем златне изаткаше нити.

Ногом сребрну отресам росу
што зора уснулој подари травки,
док косач с' песмом одбруса косу
кораком откос одбројавам сваки.

Душу опијам прородном лепотом
док власи косе уплићем у кику
а данак један лагано се гаси
иза гора у Сунчевом губи се лику.

БРАНКО МАРАВИЋ, Нови Сад

СВАДБА БЕЗ МАЈКЕ

О како је тежак овај живот,
суров попут гвозденог змаја!
Борим се, борим, да га укротим
а борби овој никада краја.
Што даље идем путем живота
све већу снагу у себи носим
створићу себи мали кутак среће
па онда могу и дјеву да просим.
И већ сутра, сутра ми је
свадба и сви се радују
са њима се смијем, а у души плачем
јер тешко је тешко гледат срећне људе
како сједе они поред своје мајке.
Ах, када би само ја имао мајку!
Па да види она какву снају има...
Пјевала би она пјевала од среће
и о нашој љубави причала би свима.
А сад, кад је немам, без ње живот живим
гледам свога сина и њему се дивим-
он личи на баку коју видјет неће,
а када порасте однијет ће јој цвијеће.
У гроб хладни гледа и чудом се чуди
што се њему бака неће да пробуди,
па ме онда пита: Тата, гдје је бака?
Кад ће доћ' да види унука првака?
Да си с нама мајко, како би то било,
па да узмеш свога унука на крило!
Овако ми каже: Свако баку има,
а ја немам никог са киме да се играм.
Тако мени са њим овај живот тече,
он о баки пита скоро свако вече,
а ја му одговарам са болом у гласу
јер ја волим мајку, а он воли баку.

ЈА

Нисам ја од јуче,
што кроз густе трепавице
увлачим мјесечеве мијене
и гледам уснулог ока сјај.
Тај поспани бисер крије своју причу,
а негде у дубини извора
потискује велику тугу.
Ех око, огледало душе,
ни дугине боје нису допрле
до тог извора.
Тако бих хтео да ти улепшам сан.
Отвараш се, сат куца, суза у оку,
кошмар туге је престао
са својим ритуалом.
Живот иде даље.
Изнад тог извора надвила се
топла зрака сунца.
Послао сам ти је да ти улепша дан.
Љубио сам то око док је спавало,
и дубоко у себи потискивало бол
кроз живот нанесену,
за коју само ти знаш.
Ја нисам онај од јуче, али сам ту данас,
да ти покажем пут без кошмара и бола.
Ја сам неко ко лебди изнад твог сна
и чека да отвориш очи,
да ти пољупцем улепша дан.
Ја сам неко ко дише за тебе без даха,
ко се плаши за тебе без страха.
Ко чека да нас судбина споји,
неко ко дане и сате стрпљиво броји,
и чека да га обаспу пољупци твоји.

БУДИМИР РАКИЋ, Нови Београд

ТЕ ТВОЈЕ ОЧИ...

Твоје очи преда ме бануше пуне сјаја, блеска,
Кô да их сам Бог у трену створи!
Сијају кô два сунца небеска
Лијући на ме огањ несагорив!

Те твоје очи прелепе, сјајне,
Осветљавају ми пут, воде ме стазама лепог!
Ја сам сужањ њихове лепоте бајне,
И тој њиховој ватри покоран сам слепо!

Дивне очи твоје блистају кô два јарка сунца!
Када њихов мистични сјај усред дана гори
Чак ни сјај сунца не може га угасити!
Тај њихов сјај срце моје кô мора мори!

Твоје прелепе очи, мила, и њихов мили глед
Отопио би свих галаксија лед!
Дошле су, појући буђење љубави у мени,
Вечне звезде твоје, чији пламен сунце не засени!

БУДИ УВЕК УЗ МЕНЕ...

Буди увек уз мене, моја љубљена.
Немој ме, љубави једина, никад оставити!
Немој ме, једина моја, никад заборавити!
Јер Свевишњи зна да само за тебе живим ја!

Господ Бог добро зна
Да без тебе не бих живео, мила!
Зна и да бих без тебе пао до животног дна,
Јер без тебе, љубави, нисам ја више ја!

И кад јарко сунце топи све,
Без тебе, анђеле, хладно ми је!
Не дам те ником, срећо једина,
Јер ти си мој живот, моја судбина!

Никад ме, небо моје, не повреди!
Никад ми, срце моје, леђа не окрени!
Господ зна да љубав твоја за ме злата вреди,
Зато љубав из душе твоје дај само мени!

Ти и ја, и сам Господ зна
Да смо бића два Његовом вољом спојена!
Знамо и ти и ја, да је наша љубав света!
Помози, душо, да Бог нашу љубав благосиља!

ГОВОРИМ ТИ, МИЛА...

Говорим ти, мила, да те много, много волим!
Говорим да жену кô што си ти дуго сањах.
Говорим, душо, да желим радост да ти пружим,
Јер си, премила, садржај моје јаве и сања!

Зато сам ти, срећо, обећо своју љубав свету:
Да ћу с тобом до краја живота бити!
Дадох ти и обећање, уз заклетву
Да ћу само тебе док живим волети!

Видела си и сузе у мојим очима.
Сазнала си тајну мојих суза, моје душе.
Сјајна звездо моја, волим те силно месецима!
Не дај, вољена, да нељуди нашу љубав сруше!

Зато обећај, да ћеш ме верно волети!
Обећај ми да ћеш вечна моја љубав бити!
Обећај, закуни се, да ме нећеш оставити!
Ја ти се кунем да ћу ти верну љубав пружити!

Молим те, мој анђеле, да ми кажеш:
Да л' сам једина твоја љубав и срећа?
То ми реци, не мораш ништа да ми образлажеш,
Јер ти си моје сунце – моја љубав највећа!

БУДИМИР ФРКА, Нови Сад

СНОВИЋЕЊА

Варком су нас опчинили на рубу преврата,
Прснувши ко одбачено стакло у дивљини,
Затим уградише сказаљке од злата
По срчаним сводовима пуцњем у тишини.

Запловисмо у немиру као у додоли,
Јер нам густа магла зенице разгара
Зато осетисмо неизмерне боли,
Попут лудог сновиђења када се раствара.

Поново нас обасуше знамењем кристала,
И поклонише нам престоље бескраса,
Као да смо на попришту сулудих вандала,
А не под окриљем заслуженог спаса.

Зумирамо тмурне сенке усхићени страсно,
Ближећи се зони помраченог света,
Пролазећи ништавилом бауљамо гласно
Против злих твораца несталих планета.

ТАЈАНСТВЕНИ СТРЕЛЦИ

Поново смо у одбрани одолели злима,
Кључевима срца за лепоту снова,
Па се опуштено предасмо мислима,
Као матадори кроз арене зова.

Орканске страхоте трајно истребисмо,
Спремни за насртај вечних грабљиваца,
Ал се неопрезно криво настанисмо
И зато нас обузима тужна неверица.

Безумно нас нападоше одапетом стрелом,
Подвргнути тајанствено непознатим страхом,
Зато их молимо писаним опелом,
Да нас не засипљу отрованим прахом.

Морамо се трновито, снажно пробијати,
Кроз старе пећине из којих смо дошли,
Јер нам сат издише, а време се крати,
Док лутамо по стазама, које смо већ прошли.

ВАЛЕНТИНА ВУЛИЋ, Врбас

ВОЛИМ ЈА

Волим ја Дунав
који кроз Нови Сад и
кроз Карловце моје Сремске тече,
волим и то небо изнад Петроварадина.
И небо изнад цркве карловачке,
у октобру, када је ваздух опијен гроздовима,
а јесен богата.

Волим све то, где Панонско је било море,
и где киша залива плодове обилате,
волим и кад фрушкогорске заруде зоре.
Кад вечери тмасте песмом окрилате.

Волим и звук наших тамбураша.
Уздахе љубави покрај Четир' лава;
сталне повратке Карловачких ђака,
слике из природе душом натопљене.

Ту модрину плаву
окупану стихом,
загрљену сунцем
песник нек' сачува.
Ветар нек' зањише
те гроздове зреле у вино, да мири,
да сећања моја нико не избрише.

ПОКЛОН

Нисам сулудо храбра
и знам која је цена песме.
Рођењем ми дарована.
Знам како се бежи од песме.

Знам и када нађе ме песма.
Када песма не да да дишеш.
Крвоток реке уједе песма,
али и тада песме пишем.

Песма је хтела да се вратим
да бих успела да прихватим
да треба да ти поклоним песму.
И да наставим песму да пишем.

ПЕСМА, БЕЛА И ЛИЛА

Из жеље, из љубави, у одмотавању
крупка; у чекању јутра;
у залогају; у сласти,
да утоли се глад...
у мирисима од смесе,
у нарастању до песме
настаде изненада.
Са украсима бела и лила
пенушавим к'о лепоте слика,
да дочека путника намерника,
и пролазника,
и драгог госта,
И песника.
Да осмех, човек, реч,
заблиста!
Донесите белих салвета,
донесите и тинте љубичасте!
Да поете срцем и стиховима
топлину срца
преточе у
топлине света.

ВЕРА АЛЕКСАНДРИЋ, Нови Сад

ПРОЗОР

Један је прозор осветљен
то песник ниже риме,
тешко, ружно и тужно
ставља уз своје име.

Дању хода по трњу,
ноћу превија ране
и моли небо живота
да мало време стане.

Хтео би да све запише
што живот немило сеје
и све је краћи и црњи...
Сунце га све мање греје.

Тишина, нигде никог
народ уморан спава,
само песников прозор
густу таму обасјава.

Сву ноћ перо шкрипи
разбија тугу тишине,
да се снови не изгубе
песника опомиње.

Ноћ је дубока к'о море
упорно пише песник,
за камен и плитке воде
он је живи светионик.

СРБИНЕ

Ти Србине у шајкачи
најмилији ти си мени,
ти си тешком послу вичан
Србији си идентичан.

Љубим тебе пуним срцем,
сир и млеко са обранице
и, опанак пробушени
и дубоке оранице.

Љубим њиве и пашњаке
и по њима стопе твоје,
и сваку кап твога зноја
и мирисе врућих проја.

Ти Србине у шајкачи,
ти што раном зором раниш
да сву стоку и живину
својом руком ти нахраниш.

Љубим твоје руке свеле
о образе насмејане,
и твој поглед мутни, снени...
Најмилији ти си мени.

Чуваш земљу као очи
своју младост њој си дао.
Ти си моме деди сличан
и Србији идентичан.

ВЕСНА КРЊИЋ, Нови Сад

КАП СЛАТКА

Ти пчелице мала
На руку си моју стала
Кап слатку мени дала

Сласну кап меда
Драгој ћу дати
Она ме очима својим
Нежно гледа

Ти пчелице вредна
Моја је драга љубави жедна
Донеси још кап коју
Њој поклониху усне своје
Нека са њих нектар пије
Своје бело лице мије

РАВНИЦО МОЈА

Равницо моја
Велика равна као море
Тебе Војвођани и сви други воле
Плодно поље тебе краси
Зној вредних паора кваси
Делић тебе је наша Фрушка гора
Кад крене намерник
Случајни пролазник
Кроз твоје шуме проћи мора
Дунав, то војвођанско море
На њему се сјати старо и младо
Град је чист
Као ниска бисера белих
Пијаце пуне воћа
Сласног и зрелог

МЕСЕЧЕВА СЕНА

Ти, Месечева сена
Да ли је неко пољубио
Румено лице њено

Тихо бих дошао
Преко њених усана прошао
Удахнуо њен дах
Сладак као поленов прах

Ти, Месечева сена
Пољубио бих око њено
Украо из њега
Све искре сјајне
Прочитао њене тајне

Ти, Месечева сена
Послушај откуцаје срца
Да ли досежу љубавна беспућа

ВЛАДО СПИРОСКИ, Јагодина

ПРОЛАЗ

И последњи воз је стигао
празан.
Конобарица преко пута
затвара.
Људи журе,
не примећују,
а празник је.
Мрзим возове,
са њиховим доласком
долазе празнине.
Знаш, гледам људе,
срећни су кад патиш,
а празник је.
Нема ко да ми стисне руку,
ко да ми пожели
срећу.
А празник је.

ПЕСНИК

Ја нисам песник.
Ја сам мушкарац
који плаче,
човек који воли,
дете које машта.
Доктор сам који се бори,
понекад и тугује.
Сунђер сам који упија,
оловка која пише.
Ја нисам песник.
Емоције остављају траг на папиру.
Душа се бори, срце жели,
разум се љути,
вино се у чаши смеје,
суза склизне,
и ето мене на папиру.

ВИНО

Кажу,
у вину је истина.
Блејим у ову чашу,
гледам ово вино
- истине нема.
Смеје се ово вино,
црно и опорно,
ја га гутам и гутам,
нема ни тебе, ни истине.
И опет, вирим у дно чаше,
она се лелуја, дуплира, измиче,
али истине нема.
Јој што боли глава.

ГОРДАНА Љ. МИЉКОВИЋ, Параћин

ИМПУЛСИ У ВРЕМЕНУ

Тренуци и године су прошле,
и неизоставно живот цури
као вода се растаче међу прстима.

У сновиђењу време
је било испред нас.

Сваке ноћи, када утонемо у сан,
осетимо промену осећања,
и све подсети на чудновато умирање.

А свако свануће,
представи се нама
као део рођења.

У континуитету рођења и умирања,
будио се наш живот,
у делању, сусретима, догађајима
радостима и туговању.

Свако вече завршавало се, са надом,
свако јутро носило је ново
и ништа није обећавало.

Исписивала сам импулсе
својих емоција и сећања,
уздаха и страхова,
проналазила праве речи, којима
дочаравам прохујали живот.

ТРЕПТАЈ ЖИВОТА

Замућених сенки суштину спознајем
грохотом кише добују
осећаје моје у грчу разносе светом.

Ове ноћи заспали су и сунцокрети
пред овом немирном планетом.

Немом улицом патње понеће
праведном суду
пред којим се убого спремам.

Нити бола постоје смерно
свој дан чекају
док се зора са Суцем надпевава.

Хеј јаблане, хеј немире
у крошњино грање, стависмо се,
из мека грла река потече.

Моје песме верне друге
певале су и туговале
У трептају живота, мога листа
капилар су заједно држале.

ГОРДАНА МАРКОВИЋ, Ћуприја

САМО МАЛО, МАЛО ДА СЕ ОДМОРИМ

Затворио си ми све путеве на земљи,
сада затвараш на води,
неке хорде поред обале постављаш
бубњевима радознале дозИвају,
што више да их има,
мојом муком да се сладе.
Од њихове граје и прузених руку
не могу да продјем ни пут да надјем....
Црне заставе носе, пењу се по дрвећу
што крај путева га садих
да плодовима уморне И гладне нахрани...
Сада од црнила ништа не видим,
ни зрачак Сунца, ни небо , ни њен лик...
Ни једна птица не може да слети
и крилима ме својим небом пренесе.
Где да се денем, где Пут да надјем?
Под земљом, под земљом путеве да копам?
Светло си ми одузео и нецу мрак,
у мраку, неће ме ОНА препознати,
нецу да залутам...
Само мало, мало да се одморим,
да ми душа опет засветли,
можда ће се од ватре њене, звери и сподобе разбезати
и видецу Пут, узан и прав,
кроз врлети, камење и трње води...
Не плашим се рањавих и босих стопала,
ни зноја што потоке прави, ни бесања и бола...
јер знам ста ме на крају цчека...
Вазно ми је, вазно ми је да ОНА боју ми препозна,
да у себи сачувам Лик, Душу и Дела - Човека!!!

НЕ ПРАШТАМ ТИ

Ноге су моје у прашини по друмовима сеоским
каменчиће пребирале...и сада ме жуљају....
Стрњиком скупљах снопове бремените,
леђа се под теретом вију, зној земљу плоди...
зато хлеб најлепше мирише.
Са винове лозе гроздове у вино, вино на сто
уз свећу и колач славски...
Зато ти праштам бес безразложни, променљиву ћуд
и инат детињасти, рец сто грубошћу маглином разум повија,
а да све буде јос теже знаш да плешеш циганске игре
у балу под маскама ...и не знам више ко си...
Праштам ти и то што не знаш шта желиш, којим путем
и где да стигнеш...
Иза трепавица својих сакрих наду,
осмехом даривах све што очи виде,
слутњу и сумњу везах у чвор,
сузе помешах са кишом...и за то опрост ти дајем.
Не праштам ти хлеб обредни, вином пошкропани,
што у твоје руке ставих и са тобом га поделих
на Дан Христовог рођења...
“Хвала ти за дом и Празник овај...”
шапнуо си...
И још мрвице нису са стола покупљене
твоје руке тражиле су...чије ће, да милују,
косе замршене...

ГОРДАНА СРЕЋКОВИЋ, Београд

БОЉЕ САДА

Бежи.
Главом без обзира.
Боље је сада,
Док још није касно.

Разлоге
Знају и птице.

Страх од јаука,
Слабом човеку,
У животу замагљеном,
Привиђа чудеса.

ЛАВИРИНТ

Алеја слепих путева,
Засејана путоказима
У лавиринту живота.

Учећи да волимо,
Окусисмо страх
Од љубави.

Испраћајући сунце,
Проналазимо се,
Изгубљени.

ЖУДЊА ЗА СУНЦЕМ

Жудња за сунцем
Прожета радошћу
Искрила је
Лепотом југа.

Мучена једном
Избеглом причом,
Тугом завичајном
Исплаках се
Једној брези
Ко сестри рођеној.

РЕШЕТКЕ

Решетке старе – решетке нове,
Паукова мрежа за будућност ткана
Да неко неког улови и свлада...
Решетке неком и као одбрана.

А Бог даде на почетку Рај,
Слободу коју неће спознати нико,
Изобилје свега да се не ловимо
О, врати се, света божанствена слико,

Међу народ овај, што страда и гине,
Чувајућ, Боже, Твоје Свето име,
Међу срца проста и душе смерне,
Да се васкрсне у Божје безмерје.

Странац и гост – то је суштина,
Сва се мудрост тог протеже,
Решетке није измислио Бог,
То ђаво човека за себе веже.

ДАНА РАДУЛОВИЋ, Нови Сад

НЕКАД

Некад давно радовах се сунцу
И у срцу понех успомену
На зрак сунца што ка мени сија,
Смејасмо се и сунце и ја.

Некад давно са врха планине
Спуштала се магла усред зиме,
А моје се срце радовало
И с пахуљом снега засмејало.

Некад давно вечери су слале
Поветарац са зелене гране,
А ја косе своје расплитала
И тако сам ноћи успавала.

Сањала сам неке чудне снове,
Што се сами у тишини воле
И чудне сам осећаје ткала
И са сунцем и месецом сјала.

На врх неба звезда је блистала
И чувала чарне ноћи моје,
Бејаш тада девојчица мала,
Ал и сада пред очи ми пада,
Успомена на дечје радости
И како сам срећно одрастала
У окриљу сунца и младости.

ТВОЈЕ ОЧИ

Има нешто у твојим очима,
Што се мази и што срце мами,
Па се светлост у дугим ноћима,
Сјајем звезда, све до јутра тражи.

Има нешто у твојим очима,
Што открива сваку капљу душе,
Па се греје све сто светлост тражи,
Месец, воде, планета и сунце.

Има нешто у твојим очима,
Што у мени вихоре покреће,
Јер таква се лепота и срце,
Само једном у живиту среће.

То се звезде са месецом љубе,
Па се земља радује и људи,
Најлеша је она људска душа,
Кад је чиста, кад је Христос буди.

Па се осмех у сунцу огледа,
Док се небо плави и уздише,
Не постоји на овоме свету,
Већег блага, од душе пречисте.

ДАНИЈЕЛА МИЛОСАВЉЕВИЋ, Нови Сад

РАСАДНИК

- Добро јутро, Професоре - пријатан женски глас се разлио ходником док су се светла палила једна за другим.

- Добро јутро, Ема - уз смешак, Професор је отпоздравио електронском гласу.

- Да ли ћете се дуже задржавати?

- Не, Ема, у обиласку сам зграде са новинарком листа „Миленијум”. Молим те постави потрошњу енергије и сигурносни приступ на ниво *гост*, дуж мапиране руте за обиласке.

Била је то кратка конверзација Професора и рачунара који је управљао паметном зградом.

- Као што знате, у „Расадник” долазе деца из целог света која су прошла низ различитих тестова и одабрана од стране комисије састављене од најталентованијих бивших студената ове установе - започео је причу Професор.

- Да ли су тестови једини критеријум одабира будућих студената? - било је прво питање новинарке.

- Не. Једно време пратимо њихово понашање у оквиру домаће средине, њихову интеракцију са породицом, понашање у друштву, реакцију на непредвиђене догађаје и слично. Морамо бити сигурни да пред собом имамо здраву јединку, која добро функционише као појединац, али и као део веће целине. Наравно, буде ту мало и субјективног осећаја и интуиције, али то су вештине које смо изградили годинама и ретко кад грешимо у том погледу.

Ушли су у прву учионицу, где су се налазила деца од неких десетак година. Једни су седели за столом, а други на поду, забављени решавањем својих задатака. Део њих је боравио у кутку са играчкама. Са разгласа су допирале дечје песмице, на великом екрану у средини собе вртео се филм о ренесансним сликарима, али оно што је прво било примећено била је граја. Новинарка је била изненађена.

- Очекивала сам радну атмосферу, а овде је поприлично живо - прокоментарисала је.

- Ово и јесте радна атмосфера - одговорио је Професор. - Све зависи како радну атмосферу тумачите. У даљем развоју јединке веома је важна концентрација. Свако од њих решава своје задатке ометан од околине. Током времена развију концентрацију толику да их ништа не може избацити из посвећености ономе што раде. Друго, решавају задатке без присиле. Они одлучују када ће се играти, када решавати задатке, дружити се, одмарати. Само проналажење решења треба да буде забава, да доноси радост. Они овде уче свим чулима у исто време. Утврђено је да без обзира

на то што, на пример, не гледају филм о ренесансним сликарима, њихов мозак памти информације о томе шта су чули.

- Професоре, Професоре, ја немам задатак за данас! - мали косооки дечак бучно је приступио Професору.

- Хммм, па да видим где сам их оставио. Можда су у овом малом цепу? Не. А у овом од прслука? Не. Ааа, види ево га иза твог уха! Професор је одглумио да цедуљицу са задатком узима иза дечјег уха.

- Да видимо шта пише. Метафора. Метафора као амфора, прелива значење једно у друго, исто вредно. Овог пута откривамо шта је метафора и како се све може користити.

Дечкић је срећно одскакутао до првог рачунара, а Професор се поново посветио новинарки.

- Као што видите, у овом узрасту упознају се са свеопштим знањем из свих области науке и живота. Веома је важно развити њихову свестраност и са прецизношћу утврдити таленат за специфичну област. У исто време, развитак леве и десне хемисфере мозга помаже уравнотеженом развоју мозга и повећању његовог капацитета, што доводи до бољег менталног развоја деце. Можемо наставити даље - Професор је руком показао према вратима.

Новинарка се на изласку још једном осврнула не би ли упамтила комплетан приказ онога чему је до малопре присуствовала, и у том тренутку уловила је осмех косооког дечака упућеног њој. Наставили су своју шетњу дуж ходника.

- У узрасту од петнаест година одлучујемо о њиховом ужем усмеравању. У зависности од усмерења, студентима се групишу знања која усвајају. Они их годинама бресе, доводећи себе и своје знање до перфекције. Следећих неколико лабораторија погледаћемо преко видео- линка због њихових специфичности.

- Да ли је то због тајних експеримената о којима се прича да их изводите у оквиру „Расадника“? - новинарка је упутила стрелицу ка Професору.

- Па, ја бих пре свега издвојио нашу безбедност, као и безбедност онога што је у лабораторијама од контаминације, а све што је унутра угледаће једном светлост дана када за то буде дошло време - загонетно се насмешио Професор.

- Ема, молим те приказ слике - обратио се Професор централном рачунару.

На делу празног простора између двоја врата емитована је слика. Професор је прстом бирао опције рефлектоване на зиду и ускоро су се пред њима смењивале слике откривајући нутрину једног новог света.

- Видите, овде се постављају основе свеукупног новог развоја човечанства. Све оно што сте до сада слушали и читали о нанотехнологији, биотехнологији, вештачкој интелигенцији, гајењу органа и модификацији гена само су неке од области нашег интересовања. Па, ту је и проучавање

теорија о паралелним световима и пукотинама у простору и времену и слично.

Али то нису једине области којима се ми дубоко посвећујемо. Бавимо се и изучавањем филозофије, естетике, књижевности, музике и других поља уметности и друштва јер је духовна надградња један веома битан фактор у постојању и развоју човека. Хајдемо сада до баште.

На крају ходника једна од врата су у тренутку постала транспарентна и кроз њих се сада могло видети двориште оивичено зградама „Расадника”. Двориште, које су домаћини називали баштом с пуним правом, било испуњено разноликим зеленилом и цвећем, а потоци који су пресекали двориште налик крвотоку деловали су потпуно природно. Крочивши у башту, пред њима се отворио нови свет.

- Не разумем, како овде може бити такав мир и тишина а налазимо се у непосредној близини једног од прометних булеvara? Чују се само птице скривене у дрвећу - била је изненађена новинарка.

- Применили смо звучну изолацију уз помоћ таласа, коју још увек развијамо и унапређујемо, као и биоактивни пречишћивач ваздуха. Своје студенте учимо да упознају природу, да живе са њом и за њу. Мораш нешто јако волети да би знао да га чуваш. Природа се мора очувати јер је она нуклеус нашег постојања и опстанка. У дну баште налазе се и велики зоо и ботанички врт, а дуж земље изграђене су самоодрживе фарме. Далеко од вреве савременог света оне користе сва досадашња сазнања у коришћењу обновљивих природних ресурса и очувању једног здравог еко-система. Коришћење природних извора енергије, њихово складиштење, вертикалне баште за узгој биљака, управљање водама и системом отпада, узгој органске хране и слично, само су неке од примена тих сазнања. Излаз из једног система улаз је у други и на тај начин затварамо круг одрживости. Оне би могле бити разлог ваше следеће посете - предложио је Професор. Хајдемо сада до плаве сале и наш разговор приведемо крају.

Излазећи из баште, новинарка је угледала студенте у разним медитативним позама. Образложење професора је било да се у „Расаднику” преиспитују све границе, укључујући и физичко постојање, па отуда и тежња ка достизању виших нивоа свести.

Плава сала наликовала је конгресним салама, са великим централним овалним столом, местом за председавајућег и огромним мониторима дуж целог фронталног зида. Професор је сео на место председавајућег, а новинарка на једну од плавих плишаних столица.

- И за крај, колика је ширина и величина вашег знања када сте успели да деценијама развијате генијалност код студената постављајући им задатке, и проблеме за решавање? - новинарка је поставила и своје последње питање.

- Поред свега што сам навео, наши студенти развијају и осећај заједништва и припадности. Алумни се шаљу у свет да проклијају у другим земљама, да шире усвојено знање и да га користе, али никад не заборављају

матичну кућу. Они „Расадник” помажу како материјално тако и дајући допринос осмишљавањем нових задатака. Знате, има толико малих ствари око нас које нам промакну јер не обратимо пажњу на њих, а из којих се могу развити велике идеје и корисни изуми. Студенти се тада играју тим малим идејама и решавају их самостално или са доносиоцима идеје. Тако настају бројни међурезултати, резултати, нове идеје и открића. Све се то складишти на 5Д кристалним дисковима, стварајући јединствену огромну базу знања. Некадашњи студенти помажу новим у запошљавању, и заједничким снагама раде на развоју интелигенције и креативности код људи, техником скривених кодова који утичу на људски ум. Те кодове ми овде у „Расаднику” заједнички осмишљавамо. Скривене кодове можете наћи у ребусима, укрштеним речима, рекламама, видео-игрицама, популарној музици.

Где се све наши припадници налазе у свету можете погледати на мапи.

Екрани на зиду су се синхронизовано упалили, емитујући једну велику слику мапе света. Полако, почеле су да се пале светлеће тачке једна за другом.

- Свака тачка означава једног од бивших студента „Расадника” - рекао је Професор посматрајући мониторе.

Ускоро је цела мапа светлела као божићно дрво.

- Као што видите, ми управљамо светом - завршио је Професор.

- Мислите, ВИ, Професоре, управљате светом - констатовала је новинарка.

Загонетни осмех затитрао је на Професоровом лицу.

ДАРИНКА БЕЛА ТОМИЋ, Београд

У ОКУ ПОСМАТРАЧА

Памте ли ватре моје
Угарке сагореле.
Бауљах по пепелу,
Снегом обелех - спрах се
Иду ли стопе ка онима
Које су се већ негде среле
И пре рођења, да,
Од пре - да знам, за се.

Котрљам исти камен,
Преда мном све већ прошло,
Извор је моје реке
Некада било ушће
Јуче, не пролази
Јутром је новим дошло,
И зов се милог и драгог
Ко ехо, опет, чуће.

Преда мном једно време
То исто иде за мном
И мед и чемер кусам,
У смеху грцање плача
Са обе стране по слика
Кад се не окрене – надјача,
И све је већма стало
У оку посматрача.

ДУГО МОЈА

Дуго моја,
од када те видела нисам?
Толики пљускови
пљускаше често
Тако ми измичеш
к’ о жељни снови
што се уснити не дају
Свуда те чекам
мењајућ’ место,
али ми очи
у тмурно небо гледају.

Дуго моја,
зашто ми те нема?
И мени се смењују
кише и зраци сунца
И мени грми гром
што страшно пуца
И мени муња сева
Дуго моја,
зашто ми те нема?

Дуго моја,
ево, киша се провлачи
Све се стишава,
престаје да лева
Хоћу те наћи!?
Ал’ већ се облачи
и поново муња
почиње да сева
О, дуго моја,
нема те, па нема ...

ДИЈАНА ВЛАИНИЋ ДРАГИН, Стара Пазова

ГДЕ СИ?

Где си се скрила?
Твоје тело је сада прах ,
али твоја душа који је облик
примила...
Можда си бели облак
који лута небеским
пространством,
и у корак ме пратиш,
можда си сунчев зрак
који ме обасјава сваки дан,
можда си звезда
коју посматрам сваке ноћи
или си она кап кише
која је јуче пала на мој образ...
Дубоко у себи знам
у овом трену
кад ми кроз мисли
пролазиш снено,
да си мој анђеол чувар ,
моја визија плава...

ЗАШТО?

Отишла си једне зоре
Нечујно
Без поздрава
И само тако си отишла
Без речи
Без пољупца
Без осмеха
А ми...
Скамењени
Од бола и туге
Сузе су нам клизиле
Усне занемеле
Зашто...

***

Спустила се нека сумња
са небеских висина,
потреса ми душу
и срце ми чупа,
крв ми усисава
и очи ми копа...

Дошао је страх
из неке мочварне даљине,
нарушава ми мир
и претура ми душу,
од мојих жила и вена
паукову мрежу плете...

Стигли су фосили
из бездна ништавилости,
љуљају ми тело,
трују ми нерве,
пију ми крв
за лаку ноћ...

ДОБРИЛА РИСТИЋ, Сокобања

НАУЧЕНА ЛЕКЦИЈА

Двогодишњи Коста био је паметно дете. Проходао је рано, тек што је навршио прву годину живота, а ни проблема са говором није имао. Једини проблем била су његова нежна плућа, из којих се често могло чути крклање и пиштање, нарочито док је спавао. То је био разлог што је мајка спавала са њиме на пространом кревету спаваће собе, готово до дечакавог уласка у пубертет, када је тај проблем нестао, као руком однет. Тих година, готово да није ни спавала. Сваки пут када би се Коста окренуо на другу страну и открио се, мајка је преко његовог маленог тела поправљала прекривач и забринуту ослушкивала дететово тешко дисање.

Родитељи су били задовољни његовим напредовањем у развоју, али су прижељкивали и дан када ће се научити на ношу. Њу је користио само када је хтео да каки, а редовно је пишкио у пелене.

Неком приликом, вративши се из града, отац је затекао жену како грди дете:

–Опет си то урадио! Па, стварно, Коста, не знам докле ћеш овако!

Отац је застао на вратима и осмехнуо се.

–Не грди дете, жено. Дођи, Коста, сине! Дођи да ти тата покаже како то раде прави мушкарци – рекао је, ухватио је дете за руку и извео га у двориште. Довео га је до стабла јабуке, а неколико тренутака касније дечак је са дивљењем гледао како се низ стабло слива поточић воде. Одмах је учинио исто што и тата, а мајка се, скривена иза завесе, надала да их комшилук не гледа.

–Јел видиш сада, пишоплотоњо, како то раде праве мушкарчине, а? – питао га је тата, а он је весело скакутао и гласно се смејао.

Тако се то дешавало када је дечак био ван куће, а унутар ње упорно је одбијао ношу. Тражио је да и он то чини у ве-це шољу, како то иначе ради тата, и сви велики мушкарци. Тада је неизоставно тражио да га подигну на руке и помогну му да повуче воду из водокотлића, а то је био повод за његово ново радовање и тапшање ручицама, подстакнуто родитељском подршком:

–То, Коста! Тако то раде прави мушкарци. Браво, сине!

Једне ноћи, таман када ју је хватао први сан, мајка је осетила дететово мешкољење у кревету и била спремна да га одмах покрије, чим се окрене на другу страну. Али, дечак је устао из кревета и отрчао до прозора, покривеног пространом, танком завесом. Смакнуо је пицаму и ускоро се

код његових ногу указала барица воде. Подигао је пицаму, дохватио је завису и повукао је два-три пута, а онда се вратио у постељу.

Ето, тако се то ради.

Важно да је „повукао воду”.

РАВНИЦА

Над Гором Фрушком – појава чудна:
облаци тешки над њом се вију,
отржу дан од јутра будна;
благо равнице хоће да скрију.

То кошаву љути, па бива јача
и дахом снажним ковитлац прави,
облаци беже, к’о зло од мача;
сунце се златно над Гором јави.

Ходам равницом, ход ми несигуран,
притисла магла, сива и хладна.
Живот ми увек биће буран;
жедна сам сунца, и светла сам гладна.

Урања корак у земљу меку,
влажну од капи јутарње росе.
Жеље се роје, а мисли теку;
прозрачне, лаке – мир доносе.

У подножју Горе жито се злати
и поља пркосних, жутих сунцокрета.
Уздрхтали њиште пунокрвни ати,
наоколо мирис багрем-дрвета.

ДРАГАН РАДОСАВЉЕВИЋ, Пожаревац

НЕДА

На пропланку, у засуну
расула је бујне косе,
у недрима две јабуке
а ноге јој једре, босе.
Лепа Неда чари жељна
уморна од тешког рада,
решила је да осети
иако је јоште млада.
С’ двије кофе обрамицу
у потоку оставила
да убере рајско цвеће
то је Неда наумила.
Хучи поток ,надолази,
глас славуја поље шири,
дрхти Неда у милини
док ветар јој тело пири.
Из даљине мајка зове
сви су жељни воде пити,
кад напоји душу своју
и они ће сити бити...

МЛАДИ КОСАЦ

Крај бунара стари крцаг
из кога сам воду пио,
тај је крцаг са бунара
стари ћерам заменио.
Ја сам био млади косац
и ратник сам млади био,
да освајам женска срца
то ме таја научио.
Газио сам поља мека
и све не знам где сам био
док’ не сретох очи црне
док се нисам заљубио.

Стари чича кује косу
и откос ми само пада,
да су боли кад се воли
није реко то никада.
Рушио сам све ливаде
и најбољи косац био,
док не сретох лепу Неду
на бунару док сам пио.
Од тад' само пијем воду
бунар ми је пун ко' река,
не одлазим на ливаду
а коса ме спремна чека.
Пратим Неду кроз ливаду
велика је моја срећа,
плете венац и кити ме
од ивањског жутог цвећа.

ШАЈКА НА МОРАВИ

Саградићу шајку на Морави
и никад се кући вратит нећу,
и пустићу бркове и браду
да у томе нађем своју срећу.
Кад не могу љубит усне медне
што сам ласно некада љубио,
и живећу у шуми крај реке
јер богатство сво сам изгубио.
Ко испосник без жене и пара
сам ћу тражит неку нову срећу,
од тежине поњаву припремам
лакши живот не тражим и нећу.
Казну већу ја сам заслужио
немирне су биле мисли моје,
зато чекам и молим се Богу
да сачува само срце Твоје.
Саградићу шајку на Морави
и никад се кући вратит нећу,
и казнићу себе због љубави
што од веће, тражих већу срећу.

ДРАГАН САВИЋ, ДРАГОВИЋ, Бечеј

ПОМОЗИ МИ ДА ТЕ СЕ СЕТИМ

Те хиљаду деветсто седамдесет и неке хладноћа се увукла у кости. Беше то право мартовско надигравање зиме и раног пролећа. Већ скоро годину дана како сам завршио школу и већ сам увелико чекао позив за војску. Посао сам добио у својој струци, ту у суседном месту, у једној радионици која је производила резервне делове за пољопривредне машине. Сваки дан на посао сам путовао аутобусом и радио у две смене, по осам сати дневно.

Прве недеље марта запала ме је поподневна смена. На посао сам дошао аутобусом, али у повратку морао сам да се вратим шинобусом. Беше то мучно јер је у мом селу железничка станица кроз на другом крају села, читава четири километра, која сам онако уморан и никакав морао да препешачим у глуво ноћно доба. Пратио ме лавез керова и тек покоји осветљен сеоски прозор. Посао сам завршавао у десет, а до поласка шинобуса имао сам сат и по. Негде сам морао да то време потрошим. Понедељак, први радни дан. Код нас људи у шали кажу: *Понедељком ни трава не расте.*

Ипак, у то време једино су посластичарнице радиле, а у сваком селу биле су највише две. Тамо где су две, могао си да бираш у коју ћеш, али ја, овај пут, нисам имао избора. Отишао сам у једину која је тада примала госте и намернике. Срећом, посластичари нису били захтевни, па сам понекад могао поседити у топлотом, а да не морам ништа наручити.

То вече у овој радњи слатког ја сам био једини гост. Чекам и зурим у празно. Досадно ми је и умор ме већ свладао. Спава ми се. На радију се чуо неки тихи шлагер, тек да није глуво. У једном тренутку уђе младић, по мојој процени, нешто виши од мене. Имао је на себи бледо зеленкасту јакну, ону са џеповима на прсима, како је тада било у моди. Још на самим вратима, забаци десном руком капуљачу са главе и протрља руке једну о другу:

- Леле, што је хладно!

Вешто поправи фризуру на раздељак, а подуже шишке забаци позади ка ушима. Смеђкасто - плава густа коса беше послушна, јер је остала онако како ју је на брзину дотерао шакама. Затим нови гост погледа лево, па десно у скоро празној посластичарници, гледајући где би сео, а да буде ближи ватри.

Одмах сам му понудио да седне за мој сто, јер сам се већ завукао тик до пећи. Показујући руком понудих му столицу. Прихватио је са захвалошћу. Седајући, пружи ми руку и кроз осмех оштро и кратко изговори:

- Новица. Ноце.

Војвођански отегнуто и споро изговорих своје име, па наставих:

- *Из Чуруга сам ... Радио сам другу смену и сад чекам шинобус за кући.* Погледа ме мало зачуђено и благо се осмехну. Вероватно му је био чудан мој лалински акценат, као и мени његов јужњачки. Седајући за сто, Новица се понуди да части. Мислим да је хтео да се захвали за тако добро место које сам му набацио. Вешто сам га и уљудно одбио:

- *Нисам те звао да ме чистиш, него да се одгрејеш. Видим да си се смрз'о ко ексер, ко и ја до малопре.* Тада обојица праснусмо у смех изазван овом мојом опаском.

- *Зар стварно тако изгледам? Ко ексер?* - упита ме Новица кроз смех.

- *Ма неее, то се код нас у Чуругу тако каже. Кад видиш да се неко следио, сав се скупио и у себе увукао и усукао, да испадне што тањи и мањи и да га хладноћа и ветар што мање захвате.*

Смех прекиде Новица:

- *Из Лесковца сам. Послом сам недавно дошао овде у Жабаљ. Тамо код нас, нисам успео. Јако је тешко ако немаш везу.*

- *А шта радиш? Где? У којој фирми?* - излетоше ми питања.

- *Ма, ја сам графички радник у вашој штампарији. Једино ту сам добио посао без радног искуства и, наравно, без ичије помоћи. Отац ми обећао да ће учинити све да ме запосли тамо код нас, само да се кући вратим.*

- *Шта ти се овде не свиђа кад толико желиш да се тамо вратиш? Носталгија? пресекох га питањем.*

- *Ма, ту сам већ два месеца, а још никог не познајем. Немам друштва. Сви моји другови су остали тамо у Лесковац. Овде су сви много старији, породични људи, ко ће са мном да се дружи? Нема! Сам сам!*

На тренутак осетих неку влагу у својим очима, да ли је то суза или шта је, не знам, тек пружих руку и ставих шаку на његово раме и упитах га: *'Оћеш ли да се са мном дружиш? Ево ја ћу ти бити друг, ако ти не смета!* рекох му поносно!

- *Ма не, не смета ми, само...још се не познајемо...као да се правда, а изненађен овако брзом мојом реакцијом.*

- *Па добро, упознаћемо се, има времена...Ди журиш? Јес да ја ускоро идем на шинобус, али кад год се сретнемо, можемо да се дружимо, храбрио сам га кроз дим цигарете који се управо тихо и зналачки изковитлао из мојих плућа.*

Новица само слеже раменима, погледа ме равно у очи и упита:

- *А, јеси ли ти служио војску? Које си ти годиште?* Нимало ме није изненадило то његово питање. Нема дана да се међу мојим вршњацима, бар једном дневно не покрене та тема. Постала је врло популарна.

С осмехом му одговорим да још нисам дошао на ред, а и не знам кад ћу.

- *Чекам да ме позову. Доста њих из моје генерације већ је отишло.* Рекох му и које сам годиште што га је веома развеселило:

- *Стварно? Не зезаш? Па, ми смо исто годиште! Који си род војске?* настави Новица узбуђено с питањима.

- *Шта мослиш кад би нас двојица заједно служили војску?!* пресече ме наједном усред дивана. Најпре мало поћутах:

- *Не верујем. Нас из наше општине углавном шаљу у Босну или Словенију.*

Ту се Ноце мало примири и као да се постиде што ме је то упитао, па настави отужно:

- *Па да, а нас из нашег краја углавном шаљу у Хрватску или Црну Гору.*

Скочих са столице: - *Ух, како време брзо прође у друштву, па ја треба да пожури на шинобус!* Гледајући га у очи и пружих му руку:

- *Видимо се сутра?*

- *Па може. Опет овде у исто време,* потврди ми Новица на растанку.

Убрзо прође и хладни март током којег смо се Новица и ја сретали, углавном само кад смо обојица радили поподне. Зборно место била нам је ова посластичарница. Упознао сам га са неким мојим друговима из Жабља, наравно и са девојкама. Новица је полако наставио да самостално гради своје друштво. Због залагања на послу пребачен је за стално само прву смену и тако је наше виђање постајало све ређе и ређе, али увек срдечно и с радошћу.

Некако усред лета сретох нашег заједничког познаника те га упитих га за Новицу, јер га већ дуго нисам видео. Разочарао сам се кад сам чуо да се вратио у свој Лесковац. Тамо је добио посао. Би ми јако жао. Отишао је без поздрава. Само тако, изненадно је нестао као што се и појавио.

Моје младалачке лудорије и разне обавезе, посао, као и сеоски послови у породици потиснули су мисли и сећање на мог пријатеља Новицу. Некако је изашао из моје главе. Као кад неосетно прође март . Можда зато у мом крају стари кажу да су млади луфтикасти! Луфт изнесе све из главе, као лист на промаји.

Исте године, последњег дана октобра месеца, коначно одлазим и ја на то чувено одслужење војног рока. Одредиште - Тузла. Путовао сам железницом, јер држава је плаћала само воз. Некако, то је постала традиција коју нисам желео да нарушим.

Стигао сам и званично постао војник - гуштер, тако се тада у војсци називали млади редови. Нови људи, нове приче, нека нова места која ни на географској карти нису уписана, а ипак постоје... Све ми се то мешало и смештало у мени. Хтео - не хтео уклапао сам се у нови ритам. Говорио сам себи да се на то морам свикнути, да то тако мора и терао сам даље. Петнаест месеци трајао је редован војни рок у тадашњој Југославији.

Двадесет други децембар, празник војске, Дан ЈНА. Зима је већ увелико показала своју силу. Снега је било до колена. Сваки дан је додавао помало, тако да смо имали додатне занимације - лопатање. Тај дан, по распореду, био сам пожарни у својој згради. Нисам ишао ни на каква

занимања и обавезе, једина дужност ми је била да чувам све што се у згради налазило, од одела до оружја. На обедовања ишао сам последњи, тек кад добијем замену. Тако је било и за вечеру, која ми је остала у сећању за цео живот. А живот је мајстор.

Узео сам своју порцију. С тацном у руци разгледам по дубини огромне сале, сад већ скоро празне, бирам где бих сео да вечерам. Негде тамо при крају седело је једно омање друштво, неких пет- шест старијих војника. Гласно, готово громогласно су се шалили и смејали. Покушах да их игноришем, тражећи себи мир и кренух на другу страну када зачух:

- *Драгане! Драгане, ајде овамо!* Знајући да су сви из мог вода завршили са вечером и отишли, нисам мислио да се мени неко обраћа. Па нисам ја једини Драган у овој касарни која је бројала скоро две хиљаде војника! Тад поново зачујем онај исти глас:

- *Панеш, Чуружан, шта се правиш луд!? Ајде овамо!* Е, сад се већ мени неко обраћа! Неволно и споро приђем и препознам момка из мог села. Старији две године од мене, али се ипак познајемо. Презивао се Симичић.

- *Седи ту до земљака, шта се стидиш?* показа ми руком слободно место. Послушах га, земљак ми је, старији војник, класа мојих десетара. Никад се не зна ко ти може ваљати.

За истим столом, наспрам мене седео је, између осталих, и један војник из јединице тог мог земљака. Како сам сео, ето га, обрати ми се онако званично и војнички:

- *Драган Савић из Чуруга!* затим добаци чувену псовку карактеристичну само за Чуружане помињући неком матер. Е, то ме мало разљути и већ сам хтео да устанем и одем вртећи по глави где ме је тај мој земо довео, и таман кренух кад ме мој земљак Симичић ухвати за руку:

- *Седи ту. Не сме нико да те дира! А ти немој да ми дираш земљака, јер ћеш имати посла са мнош одбруси мој земо свом класићу и претећи му прстом.*

- *Не дирам ја њега, ја само кажем да га познајем!* одговори овај војник преко пута мене мом Симичићу. На то се ја мало окуражим. Осетих да имам заштиту, па онако шеретски узвратим њему:

- *Још једном кад те видим, биће ми први пут!*

- *А, је ли?* одмах ми узврати сад већ мој нови саговорник .

- *А познајеш ли ти неку Љубицу – Бубу из Жабља?*

Размишљај у себи брзином муње: па познајем је, али не схватам какве она има везе са њим и са мнош? И, од куд је он зна? Мозак ми ради триста на сат, ал' решење не видим!

- *Дај, молим те, помози ми да те се сетим!* добацам му онако врло дрско.

- *Шта мислиш, кад би нас двојица заједно служили војску?*

Ко да ме погодио гром из ведре неба! У моменту се сетим свега и с великим чуђењем, а истовремено и задовољством, гласно, готово викнух :
- *Новице, Ноце? Ти ли си?!*

Те вечери нико у целој касарни није био толико срећан као нас двојица. Причасмо дуго...дуго, до саме трубе која је најавила време за кревет.

Наше дружење трајало је опет до лета, кад смо се поново разишли, опет без поздрава, ношени ветром с' Балкана.

Још увек се нисмо поново срели.

Али ја још увек верујем у чуда, јер живот је ... велики мајстор!

ДРАГАНА МАКСИМОВИЋ ЈОВАНОВИЋ, Ковиљ

СУДБИНЕ

Водило моја,
Ти ћеш увек знати,
Колико те волим,
О мила мати...

Много сам тога,
Рећи ти хтела...
Ал' раставише нас судбине дела...

Ти рано оде,
то нисам хтети знала,
Остави ме кад бејаш јако мала...

Много сам цвећа дати ти хтела,
Љубити руку, загрљај дати, ал' судба одреди друго,
Те оде моја мати.

Годинама потеку сузе,
19–ог августа сваки пут кану.
Уплакана сам у том дану.

Најбоља мајка, оде к'о птица,
Остаде сама девојчица која на њу личи,
Срећан крај није у свакој причи.

Данас сам жена и ја сам мајка.
Причам о баки многе приче,
Ал' све судбине на срећу не личе.

МИЛО МОЈЕ

Запљускују ме таласи љубави твоје,
Ти једино си мило моје,
Разлог за јуче, данас, сутра...

Када ми се у оку појави киша коју доведе туга,
Ти моја тада си дуга, што ме штити...
Цео ћеш живот моје мило бити.

Годинама ћу у срцу носити твоје име,
Одолеће и ветру и таласу зиме.

Цео живот за тебе моји кораци постоје,
Јер само ти си мило моје.

ТЕБИ

Душа је души, тело је тело.
Човека чине и речи и дело.
Ниједно не иде само.
То површно је, сви знамо.

У теби видим човека
Ког ћу волети довека,
Па нека ти се душа да.
За тебе само постојим ја.

ДРАГАНА МИЉКОВИЋ, Лесковац

ДОДИР ЉУБАВИ

(одломак)

Храбро корачајући кроз стазе живота. На том непредвидивом путу сретнемо много људи. Неки од њих прођу поред нас као благи поветарци тихо и неприметно, неки нас окрзну својом свирепешћу, и пробуде из сна, неки обрадују својим врлинама. Један део њих постану наши пријатељи... А најбитнији сусрети, су сусрети који мењају наше животе, или га учине лепшим и оживе. Сусрети душа које се препознају и тако занесене бар на кратко заиграју поново свој плес љубави. И наставе даље путем своје неумољиве судбине... Једна ће тајна заувек остати сакривена, о љубави која никад није довољно изречена, и која је тако лако невино осуђена... “Између мене и Бога, кога више волиш? Кога си дошла да видиш? Кома више верујеш? “Упита је дубоки мушки глас. Док се мирис тамјана ширио око њих, и пламен кандила трептао пред иконама. Она се окрену погледа у њега, па у икону Исуса Христа. И са осмехом рече: “Па њега”, знајући да се те две љубави не могу упоређивати. Он јој затим одговори. “Зашто онда за своје сузе кривиш мене? Криви њега!” “Ко каже да и њега нисам кривила, ал’ он ти је слободну вољу дао. И ти си сам том вољом изабрао да оставиш мене.” Рече она помало љутито.” “Ако је он господар, а ја божји слуга, који слуга одговара за вољу свога господара?” Она се за тренутак замисли и трже, ал’ немоћна да било кога осуди изговори. “О, не, обојица сте ме издали и оставили, а ја и даље обојицу носим у свом срцу. И не могу да вас не волим.” “Волиш, зар нас обојицу стварно волиш? Смешне су твоје изјаве. Ко воли, тај прашта, а ти нас и даље осуђујеш. Питаш се чија је кривица већа. Као да је на овом свету највећи проблем твоја срећа.” “Нико није савршен, и свако воли на свој начин,” покуша она да се одбрани.”И ја сам тебе волео, ал’ сам био несхваћен. Да ли ти то ишта сада значи?” Упитао је он озбиљно. “Волео? Како се само усуђујеш. Ти си ме издао и оставио. Јел то та љубав на “твој начин” ? “ Да, а ти би све како ти замислиш и пожелиш, ко каже да је твоје виђење љубави исправно?” “Реци ми ти сада ко је крив за све што се догодило? Ако ли наставим себе да кривим, можда нећу ни до зоре да преживим.” “А зашто мораш неког да кривиш, и за чим толико жалиш. Сви смо живи и здрави.” “Ви сте живи и здрави! Има дана када се осећам као да не постојим. Кад пожелим да ме неко бар на трен разуме и искрено воли. Душу своју да одморим. Док самоћа ме мучки дави голим рукама.” “Ко каже да је твоја самоћа болнија од моје?” „Ти си ме оставио, одреко се наше љубави и саградио свој свет. Имаш око врата руке своје деце. Да те воле, да те теше” “И ти си могла све исто да имаш зар не?” “Како? Ја још увек нисам престала плакати за тобом.” “Не плачеш ти за мном, већ за својим сновима о изгубљеној срећи. И што ми ниси опростила, сада би можда са другим срећна била.” “Нећу да

ти опростим! Не желим да те пустим да одеш из мог живота.” “Мислиш из свог сећања. Сети се из твог живота сам са другом давно отишо. Но, сада када си ту. Пољуби ову икону, и опрости свима нама. Богу, себи и мени. Од својих лудих снова одустани и крени. Јер тако страшно миришеш на грех.” “Опет ме тераш из свог живота. Зар за ове сузе немаш милости?” Погледа га она са сузама у очима.”Немам ја ни срца ни милости, моје си срце ти кад си отишла, понела са собом. То је била твоја освета.” “Могу да ти га вратим ако ми опростиш.” “Нека, хвала. Навикао сам да живим са тим. Ако ми га вратиш, оно ће и даље волети само тебе.” “Ја то и хоћу да ти волиш само мене. Хоћу да ме волиш свим срцем својим. Да се за нашу љубав бориш, као што сам се ја из петлих жила за нас борила. Да знам да љубав постоји.” “Љубав постоји и увек је постојала. Ал’ није свима и срећу донела. Шта треба да учиним да ти из мог живота нестанеш?” “Из твог живота да нестане? Зар ја у твојем животу постојим?” “Постојиш као кајање.” “Мислила сам да ћеш се радовати кад ме сретнеш.” “Радујем се. Поново си у мени пробудила страст и пожуду, и натерала ме да размислим о изборима у свом животу. Ох, моја се сујета радује, кад види да и даље за мнош плачеш. Ал’ здрав разум опомиње. Сломљени се крчаг саставити не да.” “Пробудила сам пожуду?” Изненађено упита она. “Поново бих те одвео у своју постељу, да испијам твоје усне румене као жедан воду са хладног извора. А онда кад те оставим, и одем, поново ти нож у срце забодем. Па ако преживиш, кога ћеш онда да кривиш?” Она се ка зиду окрете и упита за себе. Боже што једном не оствариш МОЈЕ жеље?” Он јој приђе и уместо Бога одговори. “Можда су твоје жеље сувише личне, и не би донеле добро за свет око тебе.” “Да, увек су сви други били важнији од мене.” Он се окрену и рече. “Идем.” Она се трже. “Зар је ово крај? И наш коначни опроштај?” Он се окрену, и погледа је. “Не знам ја. То само Бог зна, кад је почетак, а кад крај између двоје људи. Остављам њему да нам пресуди. Идем, кући деца и жена чекају мене. Поздрави нам драге успомене.” “Иди што пре, не волим те више, мрзим те.” Из протеста му она узвикну. Он се благо насмеја. “Поново ме мрзиш, кад није по твојем. Ти не умеш ни да волиш.” И затим лаганим кораком напусти манастир. Она се више и не окрену, само се у икону загледа. И у мислима обрати Богу. “Боже хвала ти што си овако дивног човека створио, иако га ниси мени наменио. Ко прави је анђео, његове очи зраче мудрошћу а душа лепотом трепери. Крај њега и ја постајем лепша и већа.И не могу против себе. Волим га. Што и мени ниси једног таквог дао? Да уздахе дивљења из груди ми мами и својом душом моју душу милује.” Сенка туге замрачи њен бистри поглед. Онда се присети. “На пут су ми се нашли они који су ми за чисту љубав нудили своје лицемерје. Па сам крај њих ја и сама постајала љута и зла. Губила сам саму себе, иако то нисам хтела. А крај доброг је тако лако бити добар. Он не искушава твоје врлине, он их охрабрује. У сновима ћу својим и даље да га љубим. Ако је то грех опроштај унапред тражим. Када буде спреман онај који моју душу дозива, нека ме лагано пробуди из тог сна, без подвала и

лажи. У срце га своје примам. Знаћу да је то твој избор за мене.” Затим подигну главу високо, и сетивши се враголастог питања њеног саговорника, поново се обрати Богу. “Између тебе и људи, увек ћу изабрати тебе. Јер кад сви оду и оставе ме, само ћеш ти мени да останеш. Да ти вратим све што ти дугујем, своју душу.” Изашла је из манастира, да удахне свежи планински ваздух.

.....

“Опрости ми Лена. Ја не знам шта је ово, ни зашто се то догодило. Ништа не разумем, није ми јасно, опрезно сам возио. Пробуди се мила, да видиш ко је крај тебе. Пробуди се, ја те волим. Хтела си то да чујеш, нисам ти рекао. Пробуди се да чујеш. Не смеш отићи са овог света, јер ће тада мој свет да се сруши.” Миловао је по образу и тихо јој шапутао, она се није ни макла. А затим се вратио у своју собу, бар мало срећан што је она жива. Ма да и даље ништа није имало смисла. Ово је толика неправда и нека грешка. Ово се не дешава. Говорио је себи, покушавајући да силом свом промени реалност. Сутра га је обишао доктор изјутра око 9х и рекао да је добро прошао, нема озбиљних повреда и да може кући. Њему се то није допало.” Али ја се не осећам добро, боли ме врат, груди и леђа ме боле.” “Није то ништа опасно, бићеш ти добро, узимај лекове против болова.” Био је одговор доктора. Лена му је опет пала на памет. Како сад он да оде и да остави њу. Опет неправда. Али не може ништа учинити, да то исправи. Дошла му је жена, сада видно расположена, донела ствари, узели отпусну листу и кренули су кући. У ходнику су срели Ленину мајку која је била врло бесна и разочарана. “Ти, знала сам да ћеш јој ти доћи главе, гаде. Што је ниси оставио на миру, шта ће она са тобом у колима. Шта си то урадио мом детету. Види теби није ништа, а моја Лена, она је у коми. Злотворе.” Ређале су се увреде из уста забринуте и разочаране мајке.” Он је само немо слушао, ни реч није могао да изговори. Као да је свака реч била на месту и апсолутна истина. Он који је толико воли, увек је на неки начин повређивао. Никад није могао да је збрине и заштити онако како је то желео. Само на почетку, а онда као да се умешало неко зло и чиста љубав и невина, постала је тешка и болна рана. Његова жена је само понављала. “Оставите нас на миру, ми немамо ништа са тим.” Ништа друго јој није падало на памет. Осећала је да треба стати сада уз њега, да треба да га брани. И ако га у души за исте ствари оптужује као и ова несрећна жена. И она је осећала да ништа није као што треба да буде. Све је некако погрешно. Зашто она воли човека који воли другу жену? Зашто је веровала да ће се ствари променити саме од себе. Године су прошле, ништа се није променило. Зашто мисли да је он и такав, два пута бољи од било ког другог ко би је држао као мало воде на длану. Да, све она зна, али никад неће одустати од њега. Он је њен муж, и отац њене деце. И само се то рачуна. Понекад се толико сродимо са својим патњама, да без њих осећамо као да то нисмо ми. Изашли су вани, и кренули ка њеним колима. Он је удахнуо свежину и осетио само за тренутак неко олакшање, а онда се тргао, онако

као кад се сетиш да си заборавио нешто врло битно. Питао се шта му то недостаје, шта је заборавио? Сетио се. Лена, оставио је Лену. Ноге су стале у месту, али је разум победио. Иде сад он кући, доћи ће сутра некако да је обиђе. Недостају му деца, није их видео већ више од два дана. Сутра се снашао да дође до ње. Нису га пустали да уђе, била је још увек на интезивној нези. Али није постојала сила која би га спречила да то не учини. Вребао је повољан тренутак и ушуњао се код ње, само да је помилује и руку да јој пољуби. Није се пуно задржавао, само пар минута. То је било довољно да је његов глас у реалност дозове. “Волим те, и волећу те заувек.” Тихо је прошапутао, а онда је она отворила очи. И благо се насмејала. “Знам, да ово све сањам. Ал’ молим те немој да идеш?” Била је то њена молба, једва разумљиво изговорена. “Он се силно обрадовао, али није могао то да покаже, рекао је само. “Не сањаш, ово је реалност. Волим те. Морам да идем, доћи ћу сутра. “Помилова је по лицу, и брзо нестане, пазећи да прође неопажено. Она се осећала уморно, поново је затворила очи и наставила да у полу сну сања неостварене снове. Он је сада сав срећан и радостан наставио својим путем, чувајући своју радост само за себе, јер није имао са ким да је подели. Сутра је дошао поново, мало раније него што је било предвиђено време за посете. Не желећи да се сусретне са неким од њене породице. Она је сада била у соби, осећала се боље. Обрадовала се кад га је видеала. “Сањала сам да си долазио и јуче, мора да те је моја силна жеља дозвала.” Осмехом му се обрати она. “Био сам и јуче, ниси сањала.”

.....

ДРАГИЦА БЕКА САВИЋ, Бачка Паланка

КАЉУГА

Празне су моје приче петпарачке,
нема заплета ни главног јунака.
И да се свет окрене наопачке,
не пада суза у правцу облака.

Овај живот је каљуга од блата
и нема невиних и нема чистих.
А дубље зајеца душа од злата,
нисмо сви саткани од пређа истих.

Јадни инсан се бори да преживи,
док шибају га буре и олује.
А све дубље тоне у песак живи,

неми крик кроз тишину одјекује.
У глибу губи сјај злаћана душа
и трули као крушка оскоруша.

ГЛАВОМ О ЗИД

Ноћас ме ђаво у лудило тера,
да ударим главом о камени зид.
Не може ни кошава са севера,
да разбистри уму замагљени вид.

А кад дотерам цара до дувара,
не гарантујем за своје поступке.
И зовите ми анђела чувара,
да црном врагу не чиним уступке.

Ломим се као чаша од кристала,
мене сломљену нема ко да жали,
Да жива не живим ја сам пристала,
а изгорелог нико не запали.
Ма, шта ми могу крхотине бола
и нека све... све иде до ђавола!

НЕМЕ РЕЧИ

Глув си за речи,
које не желиш чути,
али оне лебде у зраку.
Због њих душа ћути
и тихо пати у мраку.

Као врели шамар,
пеку те неме речи,
због њих образ пламти.
Њихов одјек болно јечи
и душа сваку памти.

Неме речи су тешке,
као сирове цепанице,
што их дрвосече на ломачу слажу.
Муте осмех и руже лице,
онако неме, неизговорене.
Само душа зна да не лажу
и да је истина све што веле.

Неме речи знају:
и да теше и да куде
и да бодре и да суде
и да руже и да плету ловоре.
А када главе полуде уста занеме
и неме речи громогласно проговоре.

ДРАГИЦА ДОБРИЈЕВИЋ, Смедерево

ТРАЖИ СЕ БОСНА

Где ми је Босна?

Која?

Како која?

Наша, њихова, твоја и моја.

Каква је?

„Лепа, мила, дивна гиздава”

Она чувена *“Босна поносна”*.

Пуна планина, градова, села,
ливада шума и долина
прелепих зелених гора.

Има и парче властитог мора.
Реке јој плаве и кривудава
трава зелена, а тек каква је
душа њена...

У њој се пуним плућима дише...
Е такве Босне на овом Свету нема више...

Како је могуће?
Шта јој се десило,
каква је то неслана шала?

Како шта?
Није никаква, зар ниси знала?
Шта, шта нисам знала?
Народе њене силници завадише...

А онда, шта онда би?
Гаврани је поделише...

*Свако се сада својим парчетом незнања дави,
осташе само у мојој глави,
сећања лепа и успомене,
на срећно доба зарад опомене...*

НА САЛАШУ

Певац зором кукуриче, гусан сиче,
патка гаче, излегло се жуто паче.
И магарац Сивко њаче, такмиче се ко ће јаче.

Мачка тражи црно маче и мјауче,
Пас на ланцу арлауче.
Кока Пирга кокодаче, изгубила једно пиле,
мишеви у слами цвиле.

У обору рокће прасе, овца Белка траву пасе,
кад заблеји, умиљато скаче.

Замекета коза Бара, крај бунара,
ојарила три јарета.
По воћњаку паун шета.

Док грлати паор виче
во рогати гласно риче
и дрвена кола вуче.
Пред јаслима крава муче,
отелила телце јуче.

Док кобила у штали рже
ждребе јој се из сна трже.
Пастув Риђан упрегнут је
да послужи старог газду,
заједно су поранили
да узору прву бразду.

Мед мирише у пчелињаку,
пчеле зује у воћњаку.
Само рибе у рибњаку
и зечеви у зечињаку,

мудро ћуте, нити мучу, нити ричу,
а ову ми бучну причу,
испричао паор Раша
гласоноша са Салаша.

ДРАГИЦА ЖДРАЛИЋ, Петроварадин

ПРЕЧИЦА ЗА ЉЕПОТУ

Дишем,
У луковици што зиму дочекује
А прољећу се клања
Љето ме подсећа
А јесен предосећа
Како од давнина, плове лађе
И њихова пловидба све тиша бива
Дак се снови.

Живим, у трену
Што сам себе дочекује и спи
У камењу ријечи, што се на дну мора множе
као пјесма
Потонула на дно душе и сија
Кроз љепоту кругова.

Постојим
у осмјеху кратко
Милује срећа -трен радости
Мисао -драгу слику
Осећај-душе постојање
А смрт је само ријеч
Изнемоглих значења.

Листам
сјећање на тебе
Као да трајем у страницама бола
А у свакој сузи изнова се радам
И славим љепоту постојања
Све док не издахну ријечи
И њихова значења.

Маштам кроз пјесму,
Пречицу за све љепоте које настају
И не престају да ме походе
Те драге погоде
А листа се живот
Као књига.

ДУШАН КОВАЧЕВИЋ БАТУЉА, Мали Радинци

РАЈСКИ ЦВЕТ

Биће из снова и наше маште
У рајском врту мирисни цвет
Најлепши поклон Божије баште
Све нас је донела на овај свет...

Извор живота утроба њена
Није прича није ни бајка
Најлепше биће то је жена
Она је људи и наша мајка...

Захвалимо се драгом Богу
Што је створио и што постоји
Лепота која обара с' ногу
Жена што рађа и децу доји...

Пуста би била ова планета
Без жене и њеног загрљаја
Она је мајка нашег детета
Најслађе воће из самог раја...

Као кап воде на своме длану
Чувајте најлепше Божије биће
Од Бога жену одабрану
Нектар да буде најслађе пиће...

ПЕСНИКОВА ЉУБАВ

Песникова љубав
На свету је све
Сунце што нас греје
Дете што се смеје
Дрвеће зелено
И високе горе
Млади што се воле
И плаветно море
Романтичне ноћи
Кошава што дува
Звезде у самоћи
И пустиња сува
Река што вијуга
Поток што жубори
Птиче голуждриво
И високо небо плаво
Сваку песму своју
Из свог срца пише
И свака је песма
Цвеће што мирише...

ДУШИЦА ГАК, Кула

О ЛЉУБАВИ

Зашто писати о љубави
Свака је реч сувишна
Зар није довољно кад поглед заструји
И у њему се пробуде све лепоте света.

Зашто писати о љубави
Када је рука у руци свечани доживљај
Када нам ветар благ
Подари мисао о срећи
И шта више бисмо о љубави могли рећи.

Нећу писати о љубави
Док јесење лишће пада
А у грудима тужних људи
Жеља за новим пролећем влада....

И све оно што смо знали о љубави
Изнова и изнова са нама страда.
Нећу писати о љубави...

БУРА ШЕФЕР СРЕМАЦ, Рума

ТЕСЛИ У ХВАЛУ И СЛАВУ

Србија нам већ одавно весла
ван свих река – нигде Нијагаре!
Кад ли ће се родит нови Тесла
да Страдији удели кеш-паре!?

Засијала цела је планета,
Тесла склопи савез с боговима.
Човечанство муњама процвета,
а људи се боду – роговима.

Вратимо се у времена давна:
грејасмо се божијим дрветом...
Теслина је мисао преславна –
геније је затитрао светом!

Едисона хватала паника
кад је Тесла бацио доларе,
коме беше света електрика!
Данас људи само воле паре!

Такав беше дечак из Смиљана,
у детињству глед’о Нијагару...
Усамљеник преко океана –
волео је домовину стару.

За техником пловимо на весла,
а већ језди миленијум трећи,
можда ће нам знање нови Тесла
довеслати јер ми смо – највећи (!?).

МУДРОСТИ МАЛОГ ПЕРИЦЕ

(на часу европске историје)

- Реци ми, Перице, **када** су стари Словени кренули из своје прапостојбине на Балканско полуострво? У освајање пола Европе...
- Па, овај, знате, како да кажем, наставнице...
- Реци лепо, на српском језику, Перице.
- Ти стари Словени, па млади, а било је богме и најмлађих, знате, кренули су са свог огњишта... испод Карпата, па лагано преко лепе брдовите Бугарске... закачише мало и Румунију...
- Дивно си то рекао, Перице, али питање је било **када**, а не **куда**?
- Немојте ме прекидати, наставнице, изгубио сам мисао.
- Извини, извини, сконцентриши се на одговор.
- Дакле, устану они тако са првим сунцем, сиђу на поток да се умију јер нису имали водовод...
- Побогу, Перице, пређи на ствар! Који водовод **у седмом веку**!?
- Било је, било, наставнице. Мени је тата причао да су још стари Римљани имали своја купатила, па камене цеви и некакав водовод... а ти наши Словени били пука сиротиња... А нису имали куће него спавали на коњима... Бог зна како су то успели, учитељице!
- Добро, добро, нисам на то мислила. Одговори већ једном: **Када**?
- Па Ви сте већ рекли. Где сам оно стао?
- Код умивања на потоку, дете!
- Тачно тако. После доручка опрали су зубиће и кренули... **рано ујутро**.
- Црни Перице! Који сад зубићи!? Али **када, када** се то десило!?
- То смо већ рашчистили, учитељице. Мало пре сте сами рекли...
- Шта сам казала!?
- Није битно. Знате, мој тата је зубар и увек ми каже: „Сине, чим устанеш, прво опери зубе и онда можеш путовати куд год хоћеш!”
- Тешко мени, куку мени, шта ми ово дете ради! А чиме ти се мајка бави?
- Ја немам мајку.
- Извини, нисам знала. А тата ти није рекао ко те је родио и где је мајка отишла?
- Није, то мене не интересује. Мене је донела рода.
- Перице, Перице, зар ти још у то верујеш!? У ХХИ веку, дете!?
- Знате, наставнице, тата каже како је једног лепог сунчаног дана дошла код њега једна дивна дугонога рода, мислим... да поправља зубе и после девет месеци мене та рода донела...

- Каква рода и где те донела!? Ваљда си се родио!
- А не, не! Тата ми рек’о да ме је она смотала у јастуче и оставила њему на праг, па рекла: „Ево ти кусур што си ми поправљао зубе.”
- Ах, моја глава! Јооој, моја породична, европска историја!
- Само Ви дођите код мог тате, па ће и Вама лепо поправити зубе... И више Вас неће болети глава, знате...
- Губи ми се с очију! На место! Страшно! Тражићу боловање.
- А **кад... када**, наставнице!? Је л’ сам добио петицу!?

ЖАРКО ВУЧЕНИЋ, Подгорица, Црна Гора

ПУХ ЂОРЂЕ И ДУХОВИ ТРИФТАРА

*Легенде о људима којих нема више,
Горди кањон шаптаће све док буде кише...*

Ђедика Раде, који је са пажњом слушао узбудљива вилењачка сазнања о сату, додаде: „Прича о изгубљеном турском благу и данас је једна од највећих мистерија овог краја. Житељи Прошћења су приповиједали да постоје различите теорије о томе ко га је пронашао: црногорска војска, сељак из Добриловине који је потом побјегао у туђину, рибари из Босне, трифтари...” Када рече ово, вили Гроздани очи зацаклише и она одмјери старца са неповјерењем. Примијетивши промјену расположења код крилате горске становнице, он се нелагодно укрути и запита је неисквареношћу једног горштака: „Да ли сам рекао нешто што није требало, млада дамо?”

Вила у трептају његовог ока препозна да иза Ђедике Рада не стоји нико други осим добродушног, и у данашње вријеме, ријетког припадника људске расе и би јој жао. Видјела је човјека отргнутог од градске вреве који је дружећи се са природом, више него са људима, црпио из ње врлине и мирноћу. То му се оцртавало у погледу лишеном болести да гази, умањује или не признаје оно што је туђе, а своје велича.

Како би га мало разведрила, слетје му на раме и са осмијехом му одговори: „Споменуо си једну заборављену ријеч и отворио врата тајновитим и узбудљивим догађајима који су заувјек урезани у стијене и врцаве, непредвидиве токове Таре. Звекет златника у рукама трифтарара што су га нашли био је само увод, а сат у џепу једног од њих суштина цијеле ове запетљанције којој се ускоро назире крај.

„Вјероватно си чуо да су се крајем ХИХ вијека на обалама Таре појавили трифтари – одважни, снажни, бескомпромисни и надасве спретни људи који су спуштали дрвну грађу низ ријеку до великих градова. Тада није било путева и жељезница, па је допремање трупаца ријеком био најјефтинији начин транспорта. Дрво се низ стрмине допремало у ријеку и тамо сакупљало на једном мјесту, док се не накупи количина од неколико хиљада кубика. Затим би се огромна маса отискивала низ воду до жељеног мјеста. Овај посао је био изузетно опасан и захтијевао је велико знање, јер спровођење грађе ка одредишту није било само њено надгледање са обале, већ и гажење по хладној води и вожња на импровизованим сплавовима.

Најтеже им је било када би се дебла препријечила у уском грлу кањона и направила чеп (лагер). Једини начин да се то ријеша био је пробијање лагера – а када би хиљаде балвана опет кренуло низ матицу, трифтар се могао спасити једино скачући с једног на други. Помоћно средство трифтарара биле су сплутине – мали сплавови од два до три дебла,

којим су се они кретали низ брзаке. Посаду сплутине чинили су два трифтарара – ‘предњак’ и ‘задњак’. ‘Предњак’ је био опремљен цапином,¹ а ‘задњак’ обично ужетом за причвршћивање за обалу док се пробија лагер.

Овакве вратоломије на узбурканој води могли су изводити само најхрабрији и највјештији и за тај подвиг посебно се награђивало. Ипак, многи трифтарари су нестали у тарским буковима. Велика потражња за дрветом, донијела је вилењачком народу борбу са дрвосјечама у шуми и трифтарарима на ријеци. Они су посјечена стабла спуштали низ точила – стрме жљебове низ које су, силом гравитације, она клизила све до ријеке. Тако су настали ожиљци на падинама кањона што се и данас виде, а из једног од њих на самој обали Таре, извирио је распукнут ковчег са златницима, прстењем и сатом. Трифтарари су га узели и нису хтјели да кажу дрвосјечама за ненадани плијен. Сат није изгледао као драгоцјен предмет и припао је трифтару Мирчети који је тај мукотрпан занат испекао на Дрини.

Посао трифтарара био одлично плаћен и зато су они пожуривали дрвосјече да сијеку више него је шума могла да поднесе. Разуменка је са својим вилама покушавала да их одврати од овог наума, плашила их у ноћима сабласним гласовима, али узалуд. Дрвосјече су се приближавале дрвећу на врховима кањона које је било важно за сва жива бића, јер то је била круна кањона. Стабла што су је чинила била су најјача и својим коријењем су дробила стијене како би сачувале овај велелепни простор. Наиме, спајајући испреплетено коријење унутар стијена она су формирала невидљиви ланац цијелом дужином кањона са обје стране. Задатак ланца је био да чува – држи кањон, да усљед лавина и других непогода које лижу камен и полако га ситне, једнога дана не дође до његовог рушења, што би значио крај цијелог овог јединственог простора на Планети. Временом, круна кањона је ослабила, борови са врха падали су ничице пред ударцима сјекиром мишићавих шумских радника. Сви су понешто добијали – трифтарари и дрвосјече више новца, а планина више брига.

Једном згодом, Разуменка је видјела трифтараре како се хвале златницима за које је мислила да су награда од транспорта велике количине балвана, не знајући за изненадно откриће турског блага. Када је чула коментар једног од њих да треба рећи да је злато премија коју су добили како би превезли водом све посјечено дрвеће око Таре разбјеснила се и све погрешно схватила. Бојала се да ће све дрвеће бити уништено. За тајни договор трифтарара како да у својим срединама оправдају велико богатство које ће донијети није знала. Мирчета је био једини од трифтарара који је желио да остане уз Тару јер је био заљубљен у једну пастирку.

¹Цапин је алатка, комад метала на дрвеној дршци дужине око 150 цм, облика кљуна, шиљат да се може забити у балван. Користили су га трифтарари како би могли манипулисати трупцима током транспорта ријекама. Цапин користе и дрвосјече при извлачењу балвана из шуме и утовару.

Разуменка није разумјела игру трифтарара и зато је наредила да се упуте клетве дрвосјечама и трифтарима. Један од трифтарара се похвалио како ће новцем купити имање и кафану кад се на јесен врати у своје мјесто. Разуменка га је проклела замоливши краља змија да га заустави у трошењу новца зарађеног убијањем природе. Чим је изговорила клетву, сат је неколико минута гласно звонио. Нажалост, трифтарари нису схватили поруку и када несрећни човјек оде по суво грање за ватру, поскок га смртносно уједе. Тако је она открила да трифтарари имају чаробни предмет који их упозорава на опасност.

Пришавши сату, Разуменка је вилењачким чулом за необичност осјетила јаке вибрације, што је значило да је предмет не само мистичан већ и веома моћан. Послала је поруку Научно-видовитом друштву вилењака – петочланом тиму који је лутао свијетом и бавио се разјашњавањем невјероватних ствари и појава. Вијест их је затекла у Андима гдје су истраживали утицај лебдећих фигура кондора на губитак станишта поларних лисица, па су стигли прекасно да изведу детаљнији закључак осим оног који је уписан у Вилењачки буквар знања.

О сату знамо да је он заправо будилник духова, да ће имати важну улогу у борби са црном алом, те да ће стићи у крај најбистрије ријеке када тежина леда буде мања од тежине смећа на Земљи. Ми смо мислили да ће се то касније десити, али шта је – ту је. Дан пошто га је Научно-видовито друштво вилењака видјело и почело да анализира, сат се поново огласио. Истог поподнева, девет трифтарара је нестало у тарским буковима, међу њима и Мирчета. Пробијање лагера пошло је по злу. Дуго је одзвањао Мирчетин вапај да ће се сви они вратити како би надокнадили штету и повратили круну кањону. Чудно је да ниједан златник није пронађен у ријеци, а и сат је нестало. Виле су из ријеке извукле само дневник једног од трифтарара у коме су сазнале за поријекло златника. Разуменка је била очајна, ниво лудоријума у крви био јој је висок, па ју је краљ Цвјетомир премјестио у другу вилењачку област гдје и сада обавља дужност једне од двадесет вила.

Ипак, прије него што је напустила Прошћенске планине, исјекла је седам праменова косе и бачила их у вир који је прогутао трифтараре замоливши Тару да услиши њене молбе и спаси душе трифтарара како би своје гријехе окајали када зли вихори похрле да загосподаре овим крајем. Недуго затим, изграђен је асфалтни пут и трифтарари су заборављени, а дрвосјече су наставиле рад са модернијим алатима”, са сјетом рече Гроздана. Ђедика Раде се придиже и пође у кућу рекавши само: „Довољно сам чуо, носи га, твој је, знам да је тако најбоље...”

ЖЕЛЕМИР РИСТИЋ, Платичево

ХАЈДЕ ДА ПОБЕГНЕМО

Раскопчавам ти дрхтаве трагове,
белине би да калам твојих стопала,
бар једном повиј колена, занемари грехове,
сва су јутра чежњива кроз песму се сазвала.

На заласку тупих, истрошених година,
повешћу те у Азур, страшћу опијену,
слутим срну плаху сред меких препона
и ливаду процветалу у зорја некошену.

На кошницу живота, жедан да се исплазим,
па да ти се на два наклоним осунчана Чота,
под грло ти Фрушкогорко цјеловима долазим,
од зеница ми наушнице нудим место злата.

Заронимо у одјеке уздаха и дамара
и нека нас мириси пут пучине односе,
разголимо тајне царице и цара
и тако нас трачаре Панонијом проносе.

У небо загази, дубоко, до чланака,
Богови и Богиње нису данас код куће,
нема им облака тамних, каљавих опанака,
зајечи умилно и све нека буде... Давно, јуче...

СОНЕТ ЗА РАЈКУ

Под плавим качкетом мисао сетна
Огрнут тишином низ пут кад пођем,
Слике су стамене к’о стабла столетна
Не могу крај њих тек да прођем.

Трептај ми ока пред сваком изостане
Да невид не прекине елестре сјај,
И звезде се пред њима наклоне
Уз ватромет их понесу, собом у бескрај.

Путеви чекају, роје се к’о светлаци,
Време ће у кораке свој зуб уплести
И ко зна, хоће ли се поново срести.

Пред качкетом нека се клањају мудраци,
Нек` лају шарови и прозори плави
К’о вечног другара носим те на глави.

ЖИВОТА Жика ИГЉАТОВИЋ, Јагодина

СРБИЈО МАЈКО

Мајка ме је родила
није више међу живима.
Наша вечита мајка је Србија
о својој деци се бринула.

Србијо мајко, слободу си нам дала,
деца твоја са тобом су задовољна.
Ти си наша мајка мила
увек си уз своју децу била.

Свако у Србији има воље
да живи што боље.
Своју мајку треба свако помоћи,
па ће му живот бољи доћи.

Некада смо били пуни туге
државу нашу, нападали су агресори.
Сви ми добро знамо
отаџбину треба да чувамо,
за одбрану Србије предака се сећамо.

Војска наша је спремна
да штити своју државу.
Врховни командант Србије вели:
Србија не сме да се дели
сваки војни српски хоће да је брани!

ЗАПАЖЕНА ЖЕНА

Брзо сам те запазио
у тебе се загледао
на први поглед заљубио
у твоје усне румене.
Срећан би био
када би оне љубиле мене.

Веруј ми божанствена жено
да је моја љубав
теби, лепа жено поклоњена.
Желим са тобом бити
волео бих те мазити
нико нас не може раставити.

Згодно тело и твоје румене усне
уз моје усне су припијене.
Сјајна жено, лепота твоја
истинита љубав је моја,
анђели те послали мени
вечита богињо моја.

ЗОРКА ЧОРДАШЕВИЋ, Франкфурт, Немачка

ВРАТИЋУ СЕ МАКАР С КОСОМ СИЈЕДОМ

Вратићу се, макар с косом сиједом
теби моја – питома равнице,
све чаире да изљубим редом
и у житу чиле препелице.

Вратићу се – теби Семберијо,
да прошетам прашњавим сокаком.
Гдје је отац воће калемио
први корак, гдје научих с баком.

Доћи ћу ти – моја звијездо сјајна,
да поново под чађавом гредом
на огњишту ја ватру разгорим.

Од туђине хладне се одморим
гдје ме чека ријека завичајна.
Вратићу се, макар с косом сиједом.

ТАМО СЕ РОДИХ

У малом селу поносног рода
Модран се зове, запамти брате,
гдје се босоног по пољу хода
и гдје се њиве под житом злате.

Крај бистре ријеке што тихо тече,
гдје праље зором кошуље бијеле,
гдје цврчак цврчи кад пада вече,
тамо гдје само осмијхе дијеле.

Ту вриједни људи, ко пчеле раде
на зној и муку народ је свик’о
ту неће гладан остати нико.

ту сваку кућу тамјаном каде.
Тамо сам ја се родила – ето,
тамо је моје све што ми је свето.

ПИСМО ЦАРИЦИ

Одавно се каним, пресвијетла царице
да Ти пишем писмо и истину зборим,
да за Свету земљу ко и Ти се борим
да упали неко Твоје воштанице.

Над Метохом нашим круже грабљивице
двоглавога орла пресјекли у лету,
и црвени Божур свео је у цвијету
занијемила давно звона Грачанице.

Царски Призрен у пепелу цвили
спалили му олтар и иконе,
Архангели горке сузе роне
Душанови двори гдје су били.

Нема вође да се мача лати
виногради без чокота грожђа,
нема Цара а нема ни Вожда
да Косово опет роду врати.

Ноћас Бога молићи Милице
да нам врати Дечанима ждрале,
да већ једном свијеће Ти упале
да растјера црне злослутнице.

ИВАН ГАЋИНА, Задар, Хрватска

МОЈА ПЈЕСМА

Изњедрили снови мелодију красну,
мамила је душу као млада зора,
разоткрило небо снохватицу јасну,
зајутрила пјесмом дјева Леонора.

Као нека вила у привидноме сну,
очију љепоте модроплавог мора,
варницама које бујају и гасну
будила је воде од шумског извора.

Невиној љепоти душа се дивила,
у луцидноме сну тихо сам дисао
очаран милином лепршавих боја.

Чаробним штапићем дозвала је вила
непојавно јутро у стварну мисао
прошаптавши срцу да си пјесма моја.

ИЗГУБЉЕНИ РАЈ

Оргуљама мора кормиларе риме
док пауци плету омережје судбине
и вјетрови зраком шире твоје име
да се ведром пјесмом отужје расплине.

Изгубљене тајне мистичне интима
скривају крај мора оштре клисурине,
а кад ноте вјетра валови заприме
завиљена душа пуна је топлине.

Златовидне нити разбацује сунце
да блистају стазе што у освет воде
кроз сјећања давна која море спаја.

Када ум надвиси временске врхунце
изгубљену душу Левијатан боде
док на сињем мору тражим врата раја.

КАДА БУДИШ ЗОРО

Када будиш зоро изгубљене дане
разбуди из коме раштимане ноте,
злаћаним сонетом видај болне ране,
потисни у бескрај пакао Голготе.

Пијане боеме у сновима кудиш,
обасјаваш лица јадних бескућника,
тугаљивом сјетом за животом жудиш
док љепотом бриде лица пролазника.

Сунцосјајем топиш преваре и лажи
мјесечину сребром кад откупи јава
и краљица ноћи преноћиште тражи.

У бунилу снова тмина ишчезава,
сјајем васионе плови златна лађа
док сванућем живот поново се рађа.

ИГОР СТАНКОВИЋ, Нови Сад

ВЛАСИНСКА

Склопи очи, сањај ме
пружи руке и додирни ме

Хладне сенке борова
у мени иста визија,
као некад ти и ја,
и обала власинска.

Ватра, гори шишарка,
пламса душа немирна,
пада бреза, горим сав,
а ноћ хладна нестварна.

Пољубац од гуштера,
љуга киша громова,
дал' си икад мрзела
Целим бићем као ја.

- Веверица кад лешник одбаци,
моје срце тад узми и баци,
у вирове легенде тамне,
јер ни сви црнотравски
видовњаци
неће знати шта змију ти храни.

МИТ

Вукодлак, Змај, Дракула,
музика, песма, визија,
крвав месец ратника
урлик ноћног путника.

Пуца брана душевна
потоп наших надања,
нема спаса ни светла
само блато поноса.

- Потмуло док шуми шљива
губим се негде нестајем.
Страх у мени док престаје,
осећам негде си жива. -

Палим шуму небеску,
дајем душу ђаволу,
жарко желим утеху,
а нема је ни у чему.

Гноји рана на срцу
е, баш не желим да си ту,
ратујем, погинућу,
против себе не могу.

МОРЕ, РИТАМ И ВЕЛИКО ЖУТО

Док боксом покушавах да умирим вале,
осетих јачи од коприве жар,
за увреде слане и мојих мисли але
Посејдона силног медуза беше дар.

Море, ритам и велико жуто
чудо да срце ми још увек је круто.

И вратих се на своје место под сунцем,
да видам све моје ране у друштву туђих,
погледом покушах да до краја допрем
па ухватих се како лебдим к'о галеб сињи.

Море, ритам и велико жуто
чудо да срце ми још увек је круто.

Дал'су већи вали Егеја ил' срца мога,
поред себе дивно тело мажем,
због мојих руку сања ме к'о једнорога,
вруће су лажи на језику туђем.

Море, ритам и велико жуто
чудо да срце ми још увек је круто.

ЈАСМИНА ЋИРКОВИЋ, Панчево

БИЛИ СТЕ

Драги Николај, како недостајете.
Ја, волела сам Вас, онако тихо, бескрајно.
Жељом једне шипарице.
-Сећате се, питала сам Вас,
са детелином у руци, прстима стегнуту,
-Да ли ме волите?
-Одрасло, стварно?
Ви сте ме гледали и грохотом се смејали.
Бљеснули би бели зуби као ниска.
Рунице би се удубиле, на образима.
Ја, ја бих се постидела, заруменела...
Да, било ме је стид.
Дрхтала сам драги Николај...
Мислила сам да ћу се онесвестити,
под оним чемпресом.
Како сам Вас задиркивала,
Да ли имате другу ?
Колико има година?
Нећете клинке,
а у бити сам клинка, којој
се подсмевате, драги Николај.
Знате ли колико је лила киша, из ових тужних очију?
Колико пробдевених ноћи?
Колико куцања и трчања,
ка вратима.
Драги мој, па ни не знате колико сам
волела...
Ваше руке, меки длан,
на који сам наслањала бледе образе,
дуге прсте који
су чешљали моју косу...
Не, Ви сте били свесни да жуде, чекају,
колико пажње ћете поклонити свакој од њих.
Пишем да олакшам душу драги.
Не знам да ли смем написати,
„Драги”,
да се не бисте наљутили.
Ко сам ја Вама?

Шипарица са којом сте провели време,
на обронцима близу плаветног језера, лечећи
болесна плућа.

Господин, који је дошао из града,
да заведе сељанчицу.

Никако немојте осећати непријатност,
нисте то радили намерно, десило се.

Није срце осетило на време.

А и да јесте, зар му се може заповедати?

Драги Николај не знам
колико времена је прошло,
време је стало.

Бројим изгубљено, седе у коси.

Нисам се удала, за Вас не знам.

Нисам чула ништа од када сте отишли.

Одлазим често, седим на пропланку.

Гледам у језеро и замишљам
одразе на површини.

Одлугам, смејем се, чини ми се понекад,
је све стварно...

Ево пролази већ ко зна која јесен,
пахуље се слажу на прозорска окна.

Беле као звездице.

Гледам и пишем, да не разочарам себе.

Ви негде живите свој живот, није замерити,
све је без обавезе.

Тренуци које смо провели заједно,
као да је усуд хтео.

Успомене су јакe, непобитне, несатрвене.

Остављам перо...

Не, ни ово неће отићи, као ни сва пре тога...

Али ћу их писти, срце ми јаче залупа, иначе
чини ми се да ће стати...

Волим Вас драги Николај,

још једну зиму дочекујем без Вас...

ЈАСНА М. СТОЈАНОВИЋ, Ћуприја

ГРУМЕН ЗЕМЉЕ

Грумен земље узех
да ме подсећа на тебе.
Расплинута јутра, цик зоре,
беше то њива родна
натопљена сузама јуначким.
Живот у теби куља
и пшеница жута међ прсте стеже.
Златом обојим моје жеље
да радост замени тугу
спрам сунчаних поља.
Само привиђење, омамњени снови
јер сањам ово време
и музику свијам
међ зидове трошне
напукле, труле.
Месечеви трагови
само обоје платно,
дете, ковитлац у магли,
случајни пролазник
и бескрај
у који урањам.
Без поздрава
пролазе моји сапатници,
бледило душа,
сивило срца,
осмехну се анђео
међу крошњама зрелим.
Старина у векове сазидана
туда крочи,
рукама свија гнездо
у госте призива љубав
благим осмехом се клања
и одлази.
„Нисам ја од сламе
грумен земље твоје је у мени заувек”
птица ме спусти овде.
Сад гледам онај планински врх
сновиђење одвајкада знано.

Подно њега угледах живот.
Наспрам њега
вољене и путеве
овенчане славом.
На небеском путу
моја звезда плови,
дијамант у слаповима бљештавила.
Између простора и времена,
ничега и нечега,
ја сам титрајућа тачка,
зрнце песка,
мали трошни патуљак,
изронио из утробе свемира.
Успавана јата Кумове сламе
разбуди плач детета,
замотаног у мекане звездане нити.
Сад руком исписујем
Вас, што чекићем закуцавате
ексере зла.
Али највише исписујем Вас,
јагањце мале,
изворе моје среће.
Држим Вас
као мало воде
на длану.
Растите, топли увојци
божијег дара,
под трагом
сунчевих зрака.

ЈЕЛИЦА ИВАНОВИЋ, Параћин

ВРЕМЕШНА ДАМА

Једна времешна дама,
зрацима топлине из срца
и жуборећег гласа,
из којег као вода
незамућеног извора
изливају се мисли
у облику мирних таласа,
неприсилно ме нагони
да се преиспитам
шта је уствари срећа
највећа?!

*

Све чешће увиђам
да сама чињеница,
што зраци жаркога сунца
још увек нас греју,
потпуно
је довољан разлог,
да нам се душе
искрено
радују и смеју...

ЕПИЛОГ

Нека ти буде све по твојој вољи
и нека утихне танани жубор речи,
Нека даљине заистински постану даљине.
Нека ти се не зауставља дах
и нека нам доскорашњи сјај зеница
прекрије мрак.
Нека ти уши постану глуве
на болно цвиљење виолине.
Нека се закочи звездано небо
и нека Хелијева комета
прекрши устаљену ритмику пута.
Само те молим нека то буде
без паничног страха,
ма пусти, Игумане,
шта ако осетиш штрецање и боли?
Сети се Лајбница и његове теорије:
“Зло није зло, већ одсуство добра”.
Тачно је да обоје дишемо на шкрге,
Али нас сунце греје и још смо живи...

СУМАНИТО ШИШАЊЕ

У дрхтуравим шакама,
чешаљ трепери, маказе севају,
искусна фризерка ништа не пита,
прочитала је све с’ скамењеног лица
и зато беспоговорно шиша ли, шиша.
Увојци брижно неговани
и мушком руком немоловани,
нехајно падају,
односећи ноћима сањане снове...
Одсечена коса,
по поду се расипа као злаћано класје жита,
набубрело, зрело, ал’ непокошено,
већ бујичном поплавом,
силном разочарења поломљено,
нехајно расутог зрелог семења
по блатњавом пугу...

ЈОКА МИЛОШЕВИЋ, Београд

ИСКУШЕЊЕ

Кад се кадкад јаве у прореду лажи
ко у бистру воду прашину да спустиш
тад опростом тихим разум срце блажи
празан поглед лебди, ништа да изустиш.

И завлада шутња ходницима тесним
чвором увезано сво недавно хтење
па заробе мисли невидљивом плесни
Тад кисели осмех надвисује стење.

Да ли је то знак, кад немири трне
када зором раном узбурка се све,
распламса се сумња у те очи црне
и под ребром писак и све ко да мре.

Опет живот куша, кости крте ломи
смејеш се а сва си болом замотана,
под кожу још једну тугу ти удели
па утрну усне од минулих рана.

НЕСНИ

Месец се скрио, мркла је ноћ,
на прагу тишина крилима плеше,
немир и стрепња везују моћ
у коло несна разале се.

Откуцава сета у то глуво доба,
добују по крову ситне капи кише,
ко ехо из шкољке одзвања ми соба,
и ова ми ноћ тишином мирише.

И тиха језа зори се нада
и врти мисли у чвор их свија
освитом леди и тихо пада
жеља и нада и ноћ и ја.

САМО СЕБИ ИСТИНА

Ушушкај наде у цеп сивог капута,
на плећа пласт, нека се црни
и не дај руке, ни реч да залуга,
жеље и стрепње ћутњом заогрни.

И у око од сафира
помрчину модру спусти,
у маглени видик мира
кад надвије облак густе.

Котрља ноћ варљиве ћуди,
магијом зора заплави шум,
ти само себи истина буди,
самоћом ноћас прочисти ум.

ЧЕМПРЕС ВИТИ

Живот у ред стави путе,
затрепере, сјајем маме
сви ко златни па се жуте,
утабани само за ме.
Нуде раскош с краја пута
и бисерје испод стопе,
нуде жељу која луга
и која се срцем пропе.
Изазива чемпрес вिति
међ брезама што таласа,
мирним ветром сад се кити,
зраком наде око паса.
И од сунца штити хладом
житна поља у сред суше,
низ алеју поћох сладом,
под чемпресом вију душе.

ЛАТИНКА-ЗЛАТНА, Ловец, Бугарска

ХАИКУ ПЕСМЕ

***

Путујеш из мене
према мени. Моје те име
држи будног!

***

Путујеш из мене
према мени.
Жив си од самога себе!

***

Сунце се окреће
око мене.
Да му грејем срце!

***

... уписао сам се
у љубав, зато што
не мрзим!

***

Причам са птицама.
Оне не продају
моје речи!

***

Сузе су ми
најбољи пријатељи.
Срце ми умивају!

***

Само птице
кад певају,
зло не мисле!

***

Птица је пронашла песму
на мојој шаци
и расејала је по свету!

***

Сунце ми је
подарило јабуку.
Месец је полудео!

***

Дрво, које је до јуче
бујало у висине,
сада је мост!

Превод са бугарског: Денко Рангелов, Република Србија

СТРАДАЊЕ ЈЕСЕНИ НАКОН ЛЕТА

Јесен тиха, тужна и замишљена,
за летом још увек жуди!
Да заспиш под куполом милион звезда
и да се пробудиш у мисрису цвећа и биља,
да крај тебе вијоре лептири
и потоци лудо да жуборе...
Да додирујеш ми груди топле
и уснама да кружиш око њихових зрна.
Да се ваљаш у мојој долини непоновљивих боја
и у дивним звуцима да вибрираш...
Да се расипаш у мени
и у пламену да те прогута.

Јесен тиха, тужна и замишљена,
ја ћу крај тебе сести,
ал' до мене нема ко да седне!

По челу ти се расипају боре.
Твоје заљубљене очи ме греју!...

Превод са бугарског: Најдан Стојановић, Република Србија

ЉИЉАНА ГЛИГОРИЈЕВИЋ, Житковац

ЖЕЉА МЕ МИНУ

У рано јутро жеља ме мину
да свијем тело своје крај тебе,
нема те драги, отиш'о си другој,
моје срце тужно је и зебе.

На жарком сунцу посматрам цвеће
дан ми одмиче мислићи на тебе,
ти си срећан са другом,
питама се зашто и кривим себе.

У тамној ноћи жеља ме мину
да спустим главу на твоје груди,
погледом тражим крај себе тебе,
ал' нема те мили, мисли ми бледе.

Жеља ме мину,
суза у оку оста
сама сам, сетна -
хтела сам бити вољена, сретна.

НОЋАС ТЕ САЊАМ

Ноћас те сањам звездо моја
Водиљо моја чувства и снова,
Искам те страсти и жеља пуна
Док лахор разлеже пориве мојих струна.

Ноћас те сањам и машту будим,
привијам дамаре бића твога,
стишћем миомирисе чаробне ноћи,
стрпљиво чекам, знам да ћеш доћи.

Ноћас те сањам, слику ти љубим,
машта ме води крај бића твога,
очи ми влажне, дрхтај ме трза,
осећам стварност ће бити брза.
Ноћас те сањам са зрачком наде,
титра ми звездана тмина,
поглед ми лута горе високо,
враголасто те чека моје око.

Ноћас те сањам и руке ширим,
косе расплићем само за тебе,
посипам стазом латице страсти,
опчинићу те, бићеш у мојој власти.

Ноћас те сањам док срце гори,
грлим јастуке перјане меке,
видим ти осмех и поглед благ,
осећам да ће сусрет бити нам драг.

Ноћас те сањам, а ти ми дођи,
понеси прегршт љубави чарне,
привиј ме к себи, целове даривај
топлином срца свога ме увијај.

САМО НА ТРЕН

Само на трен
дотакни ме уснама врелим
и дај да и ја пожелим
и остварим тајну
давно скривену
која гори у жарком пламену.

Само на трен
ухвати ме за руку
и пођимо у широка поља
чија се трава нежно таласа,
а ми ходамо тихо – без гласа.

Само на трен
дозови ме себи,
погледај ме са чежњом
и дај ми бар мало наде,
када си већ и несвесно учинио
да ми се срце украде.

ЉИЉАНА ГУТИЋ, Футог

УМОРНА

Уморна сам од овог суморног дана, хладне пролећне кише, која ме успављује непокојем. Уморна од те тако гласне злослутне тишине, људског незнања, неизвесности. Природа се буди и радује, и киши, суморном дану док чека да сунце надјача сиве кишне облаке. Не дам се том умору, борим се молитвом, осмехом, надом да сутра свануће биће лепше, да ћу видети понеки осмех наде на лицима људи уљуљканим у свакодневицу незнања, залутале у сопствене бриге сурове свакодневице, страха, за данас, сутра. Не плашите се, само сам уморна од вашег помирења са незнањем, губитком вере љубави, не губите је. Залутали сте, вратите се сиђите са тих стаза незнања верујте, свануће и лепши дани, једном, можда и сутра. Умор је само пролазан, насмејте се дигните главу, гледајте у очи, све пролази и јуче, данас и сутра.

ПИСМО

Колико сам само пута, писала, покушавала да ти напишем писмо, али, речи, могу ли оне рећи све што осећам? Написала сам многа писма, стихове, гужвала бацала, узалуд опет изнова писала теби, за крај, за опроштај. Остало је само једно које сам сачувала, можда ћу ти га једног дана лично дати. Бели папир у залепљеној белој коверти, на којем нема ништа, сем три црне тачке, које ћеш разумети, тек сада, када прошле су године тишине у којима је скривен врисак бола младости, запечаћене пољупцем од црвеног кармина.

ЉИЉАНА МИЛЕНКОВИЋ, Лесковац

ЈЕРИХОН

(Дринки Вучинић за будућа времена)

И кад останемо само
на родној груди
певамо

Са хиљаду стрела
певамо

И кад нас руше
и дом пале
певамо

И кад нам без срама
нада сламају
знамо шта смерају
опет певамо

(са Пала, Косова, Масленице и Прибиловаца)

И кад тамо далеко конце вуку
знамо шта им је намера
певамо

И кад сеју отровна семена
знамо
Кад нам дане отимају
празне амбаре
Кад нас море
певамо

Наше песме
на муци исковане
Демоне ниште

Наша душа
Светионик у ноћи
И њима ће помоћи
Голгота ће проћи

Опет певамо

БУЋЕЊЕ
(Сва наша Косова)

Омеђен
Отми се
Звекет се чује
Звоњава
Расплињава се сан
И расплиће
Звекет жестоки
Ново рађање
Убојит зрак
Луч догорева
Плаветнило
У истом дану ноћ
Свест се не пелени
протеже
Благородно је поље
Небо се злати
Кођница земљиног трбуха
Ври
Време неумитно
Спаси синове
Оптужба дремања
Издаје немире
Прсти на слепоочнице
Глувих
У походе реду
Нерод плетоше
Зелене латице пре зрења
Падају
Запојени дивљим вином
Горак хлеб
Немиран сан се расу
Млазњак бруји над главом
Упаљено небо се расцветава
Белоигличасти зраци
Зенитом плове
У зенама се пахуље роје...

ЉИЉАНА ФИЈАТ, Нови Сад

ПОМЕРАЧ ОБЛАКА

Можда ће нестати, безнадежно увенути
речи што значе оно што се не каже
и које чула више не могу скренути?
Ноћу црна и велика брда?
Месец проткан болем у виду чудесног цвета
изнад Бешенова? Поврх гробнице Александра Рашковића
последњег команданта Петроварадинског пука,
који је сласт славе српског војника пронео
у биткама код Франкфурта, Лајпцига или Граца?
Ова чаша вина њему у част!
Грдна магла можда ће нестати?
Моћ времена стварања богатства преконоћ?
Бесциљност људи који се другима продају до кости?
Као бела трун на рамену Светог кнеза Лазара
пре но што је из Бешенова пренет у Саборну цркву у Београду?
И, попут бљеска светлости, тело, лице, држање црквењака
очитаће молитву захвалности
када се звона бешеновска огласе.
Јер већа од небеса нисам видео.
Невидљив је померац облака!

ЕМАНУЕЛА

На све стране су лепота и љубав, држиш ме чврсто, говориш.
Париз је град који сам видео захваљујући Карлу.
У 15 сати ме је звао да пођем са њим,
у 16 сам рекао оцу, у 17 смо кренули.
Недељу дана смо провели у Паризу, смештени у кући за најстарију забаву.
Тамо је било најјефтиније.
Уређаји које смо дошли да преузмемо нису били готови.
Увече је била рација, похватали су блуднице, али нас двојцу нису дирали.
Париз је место које сам замишљао од најранијег детињства.
Он је оно што раскликтава нашу душу.
Од Трга Конкорд до Тријумфалне капије протежу се Јелисејска поља.
С десне стране су кафићи и биоскопи.
У једном од њих се непрестано приказивао филм „Емануела“.
Карло и ја, у публици, причали смо на мађарском, да нас наши не би препознали.
Изненада, на српском, неко је викнуо, у првом реду, видевши голу Емануелу,
како бесрамно пуши цигарету: „Каква брда, какав дим, брате!”
Попадали смо са столица. Филм је трајао 105 минута.
Ти си сигурно гледала скраћену верзију, рекао си, врло!
Еротске фантазије по истоименом роману Емануеле Арсан.
Карло се оженио, добио дете.
Био је код тетке у Бечу, када му је позлило. Много је пушио.
Дали су му нитроглицерин под језик и рекли: „Ви сте ауслендер (странац)!
Ко ће то да плати?”
Окрнули су се и отишли, као да је пун мрака и да је губав.
Тако је умро Карло. Збогом, полубрате!
А у моје двориште дошла су двојца са секирама, са крамповима,
и тражили 2.000 евра да посеку бамбус.
Безгласан сам као бубица и мањи од маковог зрна гледајући у звезде
које су налик на дијаманте на твојим рукама,
на звезде које лете као пилићи заплашени на све стране.
Близу је лето, затвори очи, отићи ћемо до фонтане „Четири лава”.
До чесме на узвишењу од три мермерне степенице.
Да бацимо новчић за срећу, за Карла, за бамбусе.
Емануела, ко зна нисмо ли невидљиво већ давно у вези и није ли то љубав?

ЉУБОМИР ГЛИГОРИЋ, Нови Сад

РАДОСТИ НЕМА КРАЈА

Радости нема краја
Она је као бајка
Знам, да ме водиш до краја
А тако оснажена и јака.

Лек за све има
И зато се прилагодити
А душу песма
Разум не губити.

Овој светлости
За стих наде
Али се, са страшћу посветити.

Лепота, лепоти
И себе да потврдим
А звездама окитити.

СВЕ ЈЕ ОКОСНИЦА

Све је окосница,
Лепоти се прилагодити,
Али се тражи миљеница,
Верност личну задржати.

Када се све врти,
А то живот изискује
Што неће стати
У души, да се радује.

Само трага оставити,
Лепоти се дивим,
А тако живот овековечити.

Ватру живота пратити,
Како би се задржала,
Али је успут и палити.

ЖЕЋ ЗА ПЕСМОМ

Жеђ за песмом
И тако се усрећити
Верујем, уграбити видом
А надом утолити.

Некада, пре зоре,
А извориште на дохвату
Па тако, све у поре
У веровању, да је на путу.

Жамор се нуди,
А све је, као на длану,
Веру ми слади.
А то је корак ближе
Ноћи се, на правом месту
А то жудње траже.

МАЈА ГРАЧАН ЛИВАДА, Рума

***

Коначно
подвући ћу црту,
ставити тачку,
рећи збогом
свим
лицемерним,
љубоморним,
мрзовољним,
завидним,
некултурним,
надобудним,
неморалним.
Збогом
наџак-бабама,
дволичнима.
Збогом
песимистима,
емоционалним вампирима,
лажним теистима,
лажним пријатељима.
Међу нама речено
далеко им лепа кућа.

***

Није да се фолирам,
нити сам избирљива,
не треба ми никакав
фрајер,
филозоф,
фуњара,
фукара,
флегматик,
фићфирић.
Кад будем решила да се удам,
он мора да буде:
фигура,
фин,
фаца,

фајтер,
фацијални хирург,
фармацеут,
фармер,
фабрикант,
фамилијаран,
фанатичан само на мене.
Међу нама речено,
кад будем решила да се удам,
престаћу да флертујем,
све је то де факто-фол.

***

Кавез за главу,
за неофарбану косу,
разбарушену фризуру,
главу обријану.
Кавез за главу,
за нос,
уши,
очи,
обрве,
сензуалне усне.
Кавез мог кавеза -
кавеза за несташне мисли,
за добар и лош дан,
мигрену,
шизофренију,
параноју.
Кавез без излаза.
Због радозналих,
урокљивих,
љубоморних погледа
кавез на глави
носим као штит.

МАРА РУЕГ, Аделтсвил, Швајцарска

ОЧИ

Очи говоре без речи
Говоре више нег што бисмо хтели
И мисли се у њима виде
Душе огледало
Чежњом обасјано
Очима поруке се шаљу
Њима се и тајне одају
Очи душе спајају
И раздвајају
У очима су и остала чула
Осећамо и чујемо
Сећање дозивамо
Наду гајимо
Љубав очекујемо И дајемо
Погледом се милујемо
Тугу изливамо
У очима све видимо

--

СМИСАО ЖИВОТА

Даровах захвалност
Покрих њоме све што беше
И што јесте
Посејах љубав
Свуд где бејах
И где јесам
Проклијала нада
Изникло задовољство
Процветало покајање
Замирисао сазрели плод спасења
Испуњен смисао живота
Од хвала до праштања
У Божијој милости
Предадох се радости

ПРИБЛИЖЕНИ

У размаку су чари
У жељи срећа
Останимо приближени
Надајмо се испуњењу
Не гасимо жељу
Не би лако доведе доћи
Тражисмо се дуго
По целом свету
Да се препознамо
Носи сврху свету
У размаку су чари
У размаку су дари
Оставимо места и за нешто треће
Назовимо га духом среће

НАДА

Погледа те у очи
Застадох у њима
И угледах много
У подмазаној залееђини
Између трептања
Угледах
Две зенице твоје
Есенција туге
Мој поглед узе
Од твог погледа нешто
Тегобу примам радо
Сусрет је Божији план
Додир душе који лечи
Иди са лакоћом даље

МАРИЈА ЈОТИЋ, Ниш

ДОТИЧЕМ У СЕБИ СВУ НЕПРЕБОЛ

Дотичем у себи сву непребол,
наталожено је много у њој.
Мами ме даљина путоказа,
јече у мени велика пространства.
Обликована савршенством мајке природе
отварам водопад бисерних жеља.

Да ли се ја то спремам за нова искушења,
да отворим моје груди
и засечем сама себи још један рез.
Да рањена полетим у небо
криком умирућег галеба
и њему у крило да заплачем.

Бисерне сузе претварам у пахуље.
Њима све невољнике хоћу да прекријем.
Боравим у трајању неограниченог
док ме звездана светлост обасјава.
У висораван сам поновне прашине,
у потрази сам за својим спасењем.

Тражим оазу да застанем, предахнем,
где ћу за неког постати стаклени храм
ил чаша из које ће љубав пити,
која ће, можда, поново бити разбијена
ил лепотом љубави опчињена.
Тражећи место, уплашена сам и сама.

Дотичем у себи сву непребол.

КАРНЕВАЛ

Давно смо почели шарену игру живот и ја,
игру надмудривања и шареног карневала.
Да ли ћу ја надмудрити живот ил он мене
и да од њега узем све лепоте
ко ће бити бољи играч од нас двоје,
ко ће срећник ил губитник бити.
Судбина је у звездама, не може се скрити.

Рођењем пошла сам шареним улицама.
Живот, сакривен под маском, вребао ме је.
Да ме изабере за играча никада ме није питао.
Ушла сам у борбу с њим храбро и смело.
Давно смо набавили маске и већ увелико играмо,
а он ми за играче нуди шарена лица од људи.
Лица под маскама нису људи, играј и храбар буди.

Играмо игру од јутра до сутра,
ал нисам знала сва правила игре,
нада мном се надвиле гладне орлушине.
Између људи под маскама и окрутног живота
постоји тајни договор.
Живот је ломио мене и ја бих да сломим њега.
Тајни пакт нечастивог, чврста су, несаломива спрега.

Игра шареног карневала није још завршена.
Ко ће кога надмудрити и сломити
видећемо на крају.
Још играмо жмурке од јутра до сутра,
наша игра још нема победника.
Пред ниједним изазовом још нисам пала.
Стављам маску, прихватам правила игре карневала.

МАРИНА БАОШИЋ ЧВОРОВИЋ, Београд

КРАЈ МЕНЕ ОСТАНИ

Само ми шапни: “Срећо моја!”
Тад ништа више важно није
јер, ти си најлепша дугина боја
што љубав под ребром Неба крије.

Само пусти срце онако како знаш
Нежно загрли и реци:”Радости моја!”
То је као да ми на длану свет предаш
Рећи ћу: “Љубави, вечно сам твоја!”

Крај мене диши, ништа не говори
Круниши душу миром предавања
Бог једном такву лепоту створи
Будимо космосу лука радовања.

Крај мене остани да покажемо свету
како у два тела једна душа дише
како срца своју нествар-мрежу плету
колико се волимо чак на Небу пише.

ХОЋЕШ ЛИ

Када ми очи заћуте, речи ослепе
Хоћеш ли поново у мом срцу сањати
Када ми корак застане у мраку
Хоћеш ли ми руку охрабрења дати?

Кад ми се лице избора, коса оседи
Немоћ и старост у телу прозборе
Хоћеш ли рећи: „Једино моје,
Све си што волим, све што вреди!”

Када ми понестане снова радости
Хоћеш ли и тад бити радост моја
Хоћеш ли ме у загрљају чувати
Говорити нежно да сам срећа твоја?

САМО НОЋАС

Дај ми ноћас, дашак чедни
Да узлетим и да страдам
И пољубац страсни, медни
Дај ми ноћас, да се надам.

Ноћас драги, празни чаше
наздрављајмо у мислима
нек се љубе душе наше
и нек бубњи у грудима.

Само ноћас пусти снове
И све грехе што нас прате
Све бих дала даљинама
Да ми на трен тебе врате.

Ноћас буди мој свет луди
Да ти срце срећним чиним
Да пролазни живот, худи
У чаробној сласти смирим.

МЕЛАНИЈА БОЈАНОВИЋ, Руски Крстур

РАСЦВЕТАЛЕ ВИШЊЕ

стојим под нашим вишњама расцветалим
мирисима предивног пролећног цвећа се давим
да ли се љубави нашој осмехујеш
док те као и првог дана онако желим
и речи тражим док ти на грудима лежим
сузе теку саме, од туге се кријем , бежим
жао ми је за данима што пролазе
за расцветаним вишњама и годинама што нас газе
за годинама беже ли беже,
судбина нас јака још увек веже
прошла је младост наша
слушам твоје дисање гледајући очи наших најмилијих,
присећам се наших дана највеселијих
пред очима ускоро ће ти се вишње створити
ту на истом месту где смо их посадили
док су деца спавала,
зимницу сам стављала
гледам их сваког пролећа
све ме на љубав подсећа
и кад ме предстојећа старост онемоћа
моје срце љубав ти до смрти обећа.

ЗУБИ

Време све брже лети
прохујали са вихором
многи дани, месеци, године стари мој
вољена сам била
ти ћеш и даље бити од првог пољупца
студентског, гуштерског, венчаног, брачног, јутарњег
сунцем и јутарњом росом испраћеног
у тишини дома слушама драгу симфонију,
стари мој
дајеш ми снагу, лепоту порока и кондицију
бројим деценију по деценију
стари мој,
косе не фарбам, не скитам
овде помало шврљам,
ту је велико село и град
и читав свет на длану и моји зуби
времена и бремена,
цвеће од пролећа до Митровдана
у тишини дома нашег одмарам
стари мој
уморни и остарили смо од напорног рада
чекајући цео живот боља времена
њих неће бити, видиш да их нема
сваког јутра само лоше вести слушамо
док јутарњу, рану кафу, по навици пијемо,
у дану борца сам рођена
разним идеологијама вођена
и кад сам посустајала
Универзум ме је дизао,
та моја моћна перцепција друге можда смара
моје тело и душу опоравља.
Преци моји су ме научили борцем бити
свакакве послове радити
мени никада није досадно
увек ми је време испуњено,
баш никада испуњено време
као овом најобичнијом искреном песмом
сада !

МИЛА МАРКОВИЋ, Параћин

КАД СВЕ КРЕНЕ

Стишавати ово у грудима!?
То вам је као олуји да кажете „Стој, куда си кренула?
Зар ћеш чупати дрвеће и подизати високо валове,
Сравнити све прошлости и унемирити душе у пролазу?”
То вам је као да изађете вулкану на мегдан,
А ватре света се уједине и крену на вас.
Не, немогуће је утишати све музике
И надмудрити диригента у себи да умири темпо,
Јер вам звони у ушима и чини хаос у глави.
То вам је као да сретнете ласте у јату
Па кренете са убеђивањем да промене правац летења
И да су топлији дани негде на другом крају света.
А, у грудима буја и цвета растиње од крви.
Пробија све баријере, рампе и умне затворе.
Не, не може се ово зауставити.
Подижем засторе, и мом Сунцу
Уступам просторе.

РОДИЋЕШ СЕ ОПЕТ

Корачам улицом сећања.
Можда си негде израстао
Онако, висок и леп,
Да те помилујем
У цик зоре, док лишће још спава.
Тражих те у башти, негде крај бунара
У жубору живом,
У цветном изданку,
У мирису смиља, нане и босиља,
Знам да се ту живот увек нови ствара.
Видех део плота, лењо се подиже,
Знамено и свето, времену пркоси,
Ту где земља мека вешто душу стеже,
Ту где време наше, жива вода носи.
И дођох до краја улице надања,
Прерано те тражих, још у зрну зриш,
Време ти још није, сунцем да заблисташ,
Да растеш и цветаш, поново се родиш.

ВРЕДЕЛО ЈЕ

Дуго сам трагала за избледелим датумом на некој прашњавој раскрсници.
Само је још ливада мирисала на покошено сено и тулипане.
Газила сам невидљиве и тешке улице.
Облаке мокре и мостове од хладног челика.
Често сам молила Бога, борба је била велика,
А нисам знала за чим.
Дуго сам трагала за мојим откуцајима у теби, где лежи заједнички код
универзума.
Тражила сам те у стогу сена, у кукурузној свили, у мирису смиља.
У остарелој школској клупи, на исписаној табли,
У давнашњем жамору препуних учионица.
Слушала хиљаде људи, њихове гласове и смех,
Негде изнад мора неухватљив одјек
И шум дубоких таласа.
Тражила сам те.
Несвесно моје, у мени је трагало за још нечим својим.
Понекад сам и пакт склапала
Не би ли се указало то нешто моје,
Са избледеле раскрснице.
Лугала сам и лугала, а био си ту, у мојим венама
Хранио си моје срце, да се освести несвесно, у теби, у мени.

МИЛАН ДОБРОВОЉСКИ Ранчер, Маглић

БУДИМО БРАЋА

Није ме брига, ни ко си, ни шта си.
Ни како се зовеш, ни који си враг,
ја желим само, да причам са тобом,
ако си човек, бићеш ми драг.

Причајмо мало, о свему томе,
да мало своје, скратимо време.
Не мора бити, по твојем, ни моме,
нико нам неће, решити проблеме.

Пријатељ може, бити ми свако,
знани и незнани сви.
Покушај само, бар то је лако,
буди ми пријатељ и ти.

Будимо више од пријатеља,
јер само добро, добрим се враћа.
Ма будимо пријатељи, и више од тога,
будимо ко рођена браћа.

Овај живот, брзо ће проћи,
за час, нестане кроз мала врата.
Изем ти и њега, и све остало,
ако немаш пријатеља, ил брата.

ХОЋУ ДА САМ СРЕЋАН

Не дам ником, љубав да ми краде,
Јер, за љубав, ја, никог не молим.
То је оно, што ми срећа даде,
навикао, ја сам, да искрено волим.
Хоћу, да сам срећан.

Не дам ником, да ми краде срећу,
да сам срећан, ја сам научио.
Волим овај срећан живот,
па што срећан не би био.
Хоћу, да сам срећан.

Даћу вама, сво моје богатство,
то мени ништа не треба.
Ал, немојте ми дирати,
здравље, слободу,
љубав и срећу,
само то ми треба.
Хоћу, да сам срећан.

Ја понети ништа нећу,
када пођем тамо.
Вама, желим сваку срећу,
оставите ме, на миру само.
Хоћу, да сам срећан.

МИЛАН ЧОРАК, Вуковар, Хрватска

НИКОЉДАН

Свети оче Николаје, поносито име твоје,
Крсна Слава и заштитник породице моје.
Славили те моји стари теби се молили
Благословом твог имена заштићени били.

Прије турске страховладе они теби завет дали
И под јармом јањичара Славу своју сачували.
Кад је пала турска сила и слобода дође тада,
Своју Славу славили су још срећнији но икада.

Прође тешко турско доба, осетише олакшање
Али царска сила дође наметну им робовање.
Опет туђин наређује, и проводи своју меру,
Даје земљу, даје кућу али мораш мењат веру.

Покрстише ког су хтели, заборави своју Славу
А царска се не пориче мораш чуват живу главу.
Тад у роду мајке моје православне, покрстише
Своју веру да не држе, да не славе Славу више.

Променише на папиру, ал' не оде заборава
Сачуваше стари моји сећање на веру праву.
Узеше им Крсну Славу, ал се они досјетили,
У надимку рода свога свето име оставили.

У мом роду од тог доба преноси се то у причи,
Сви у роду прозваше се по Николи, Николићи.
Од тог рода мало нас је, остала је само прича
И мој понос што сам и ја један од тих Николића.

СУЗЕ МАЈКЕ СРПКИЊЕ

На камену суза врела
Пустила је мајка стара,
Оплакује свог јединца
Своје срце из њедара.

Камен хладни суза грије
Док се мајци срце слама,
Син остаде на бојишту
Мајка оста тужна сама.

Сине мајчин, узданица
Мом животу ти си био
Позвала те отаџбина
Њој си живот поклонио.

За слободу и за вјеру
Свој си живот дао сине,
Мајци оста само туга
Која никад не умине.

Вјечно ће те оплакиват
Поносите мајка твоја,
Успомену вјечно чуват
На свог сина свог хероја.

Навикле су српске мајке
Да их бол и туга прати,
Да се вјечно Богу моле
За синове да их врати.

Никад мајци у очима
Усахнути суза неће,
Молитву ће измолити
И за сина палит свијеће.

МИЛЕ КОСТИЋ ДУБНИЦА, Врање

БУРЕ

Времешна циганка, имала је уредно заказани термин, као и оверени упут, за доктора специјалисту на хирургији.

Након прозивке, циганка улази у ординацију пожелевши доктору добар дан.

Доктор јој љубазно одговори. – Добар дан госпођа. Изволите, Реците на шта се жалите?

- Ау докторе, па на што чу друго, него на слепо црево.

-У реду је. Зашто сте онда долазили код мене, када сте сами одредили дијагнозу болести?

Након прегледа, доктор јој саопштава. Слушајте госпођа и добро запамтите шта говорим. Овај ваш случај није хитан. Ево, преписаћу вам ове лекове за десет дана. Када их попијете, да ми се јавите са мокраћом, како би проверили чињенично стање.

-Туго ја црна докторе? Тој је коца време. Кој знаје, да ли ће сам жива за толко дана? Кој ће ми рани мужа, унучуки? А хвала Богу има их пуно куча. Онај мој корбет сих Јашко, само ги правија, па бегаја сас снашку у Немачку, за њи да заради.

-У реду је госпођа, Ја вас овде нисам позвао на разговор, да ми ви причате о породици, већ сам вам одредио терапију и видимо се за десет дана. Придржавајте се упутства, која сам вам написао, мене данас чекају и други пацијети.

- Леле бре докторе, куде те па ја тебе баш бира, толко лошега? Лош си како лош дан. Нечеш да ме саслушаш, да ти кажем моју муку.

После десет дана

Циганка баш поранила да ухвати ред код доктора хирурга, стално држећи неку кесу у боји, не одвајајући се од ње.

После своје уобичајене визите, доктор наставља са прегледом у својој ординацији. Још при улазу у своју ординацију, говори гласно.

-Немојте да сте ми правили гужву. Улазите како је ко долазио.

Дежурна сестра врши прозивку. Нека уђе Султана Куртић!

Султана сва срећна, зато што је дошла у цик зоре улази прва.

-Докторе добар дан, малка сам погрешила сас вас, али немојте да ми замерите. Циганска работа. Што знаје циганин што је добро, а што лошо? Докторе много сте умна глава. Како сас руку да сте гу однели моју болес. Султана неје више како што је била. Један ма рекна, готова си Султано, готова.

Доктору се појави осмех на лицу. – Баш лепо госпођа Султана и мене радује када нешто тако чујем од свог пацијента. Значи, сада сте пуно

боље на основу пре десетак дана. А сада идите да дате крв, како би проверили крвну слику, па се са тим резултатима поново вратите код мене.

Након њеног изласка из ординације доктор позива чистача Панту који је био у смени. Заповедивши му да узме кесу коју је донела Султана и однесе је његовој кући са напоменом да се обавезно јави његовој супрузи и испразни амбалажу из кесе.

-Слушај ме добро, а када се будеш вратио, да ме обавестиш шта си урадио.

Без много приче Панта је одјурио његовој кући. Докторова кућа, је била у близини болнице, тако да је Панта стигао врло брзо. Одмах је позвао докторову супругу да је обавести о донетом поклону.

Пошто је докторова супруга била заузета у неком послу, љутито је одговорила Панти:

-Па што ме питаш кад и сам знаш од раније у које си буре сипао ракију. Без много двоумљења, Панта је добро знао распоред бурића у докторовом подруму, а при том, да би проверио о каквој се ракији ради и сам је потегао балон, сматрајући да се тај недостатак, неће ни приметити. Увидевши и сам своју халапљивост, да то није ракија, тако насамарен, без размишљања изврши наређење доктора и његове супруге. При том брзо изјури из подрума, попут рањене звери. Пожурујући се назад, како би обавестио доктора да је извршен задатак.

После извесног времена, Султана без куцања улази код доктора у ординацију, тражећи своју остављану кесу. Помало збуњена, а помало у страху, упита доктора за своју донету кесу.

-Ау докторе па куде је моја кеса сас мокрачу? Туј сам га оставила куде столицу, још увек показујући руком. Докторе што сте правили сас моју мокрачу? Десет дана сам гу сабирала.

Доктор разабравши Султану о чему се ради, хвата се за главу. Још увек избежумљен, виче на сав глас.

-Јао, глупа жено, што ми ниси рекла шта си донела. Сав бесан шета ординацијом, Виче на сав глас.

-Марш напоље, марш напоље и да ми више ниси улазила у ординацију. Глупачо белосветска. У том тренутку на вратима ординације појављује се чистач Панта. Доктор просто цвили од беса. Више на самог себе, него на циганку Султану. Од беса није ни сачекао Панту да уђе у ординацију. Виче на сав глас, како би искалио своју непромишљеност.

-Шта је било мулчо? Видиш шта ми је урадила ова белосветска и невоспитана будала? Па зар ти ниси могао да провериш шта уносиш у кућу?

Циганка Султана, још увек затечена са оним што се издешавало не знајући о чему се ради. Гледа час у доктора, час чистача Панту.

Панта, глумећи да не зна о чему је реч, иако је и сам окусио и добро знао шта доктор говори.

Доктор, љут као рис, обрати се Панти, Реци ми, бар ти, шта си урадио?

Чистач Панта, одговори као из топа.

-Па докторе ја сипа у исто буре, и сам бришући руком своје усне.

БАГРЕМ БЕЛИ

Багрем бели
расте кроз трњину
а има и велику чврстину.
Багрем је медоносан
у месецу мају,
за његову сладост
и све пчеле знају.

Хитро слетају
на цветове беле,
његовом цветању
оне се веселе.

За багрем бели
и пинтери знају,
багремово буре
много тајни скрива,
због његове ракије жуте,
човек умире
у најтеже муке.

ПРОЋИ ТУ

Прођи ту
ко некада,
упали ватру љубави
загреј што сунце не може.

Прођи стазом
којом си дуго шетала,
сејала пољупце вреле
ко мрави потикану пшеницу.

Прођи још једном,
покажи лице смртника
и бестидне очи
што сјај губе.

Само прођи ту,
да то што знам
то и видим -
да смртници земљом ходају.

МИЛИЦА КВАПИЛ, Београд

УМЕСТО ЗДРАВИЦЕ

Кад ми песма дотакне душу,
И срце заигра у грудима,
Бацим чашу уметнички фино,
да се срча под ноге разигра.
Јер све је то моје,
Моја песма, моја бол,
Мој мерак,
Сва љубав кроз срце проткана,
и ЧАША!
Бацим је уместо здравице,
Ко некада...

К’О НЕКАД

К’о некад, тачно у пет,
Кафа на столу, и неки колач сув.
Испијамо кафу, колач нас слади.
Срећа, спокој и мир.
Овог трена погледах на сат.
Пет је.
Пије ми се кафа, колача нема.
Полако испијам кафу, док ми мисли надиру.
О, Боже! Колико ми недостајеш...

ПЕСНИК ДАЛЕКО ВИДИ

Као Лаза, као Бећковић,
као Добриа Ерић,
тако и ја, мали, мали,
још мањи песник
међу дивовима писане речи.
Волим да завирим у оно испред,
нико ме томе учио није,
о томе се прочитати не да.
То тако само дође -
Дал'у сну, сновиђењу, ил'на јави?
У фотелји, кревету, ил' на трави?
Ја само лепо видим људе,
који се од некуд лагано враћају,
к'о залутале овчице, тихо,
опрост траже, због оног што загубише.
Песници су чудо.
Зато пишем - нек'остане!
Можда неком наук буде,
јер песник види
што се загубити не даде.

МИЛИЦА ПАЈКИЋ, Смедерево

ДУНАВ

Ја кажем, Дунав је моја река,
Многи ми кажу, није баш тако
То је заједничка међународна река
Присвајати га не можеш лако.

Знаш ли где је планина Шварцвалд
Та планина велике моћи
Она је изнедрила извор Дунава
А ти до њега не можеш ни доћи.

Па како можеш присвајати реку
Која свој извор дарује свима
У своја недра прима многе реке
И весело путује даље са њима.

И откуд ти храброст да кажеш моја
Девет земаља са тобом је деле
Ја из чисте љубави мислим
Да је баш толико као ја желе.

Нећу ни помињати богатство
Које у себи љубоморно носи
Са бродовима и таласима жури
Као да целом свету пркоси.

Жао ми је што се улива у Црно море
Ко га је назвао Црно не бих могла знати
Мој Дунав тамо губи своје име
Колико ми је жао нећеш веровати.

Можда тај плави лепи Дунав,
Због тога тугује и пати
Ма колико лепо то море било
Сам назив Црно море га прати.

Ех да могу да му ток променим
Па да тече тихо у весели свет
Да се његово море ил океан зове
Најлепши и најдражи мајски цвет.

Нисам никада питала за мишљење
Тај плави Дунав, веселу реку
Дал је мој предлог много паметан
Ил реке где теку и треба да теку?

МИЛКА ВАСИЋ ГЛУШАЦ, Београд

СЕВЕРНА ДУША

У залеђеним фјордовима оставих те,
са ирвасима луташ самотном долином,
купиш иње уз прве јутарње освите,
погледом мутиш магленом ледином.

Од почетка владало је царство мраза,
мрамор - камен северац немило туче,
изгубљен дворац без видљивих стаза,
увек комад леда срце собом вуче.

Дошла сам са топлим поветарцем југа,
бојила ти душу спектром боја дуге,
певала ти песму шевара и луга,
аморовим стрелама усецала пруге.

Ал недуго сузе ледише ми око,
северац ме њише као грану брезе,
вуче у језеро хладно и дубоко,
док иње по души тетоважу везе.

Ти ниси могао без фјордова својих,
тих бесконачних шума црнога бора,
прави господар осећања твојих
је северна душа и лепа Аурора.

ПРИЈАТЕЉСТВО

Кад стари пријатељи оду у срцу остаје ожиљак туге,
Помислиш проћи, ће неко време стећи ћеш пријатеље друге.
Ал то су само речи утехе, то се не стиче у једном дану.
Дуго се тка та заједничка нит и чува као мало воде на длану.

Ако тражите друга, пријатеља кад сте у невољи сами,
Тада га сигурно достићи нећете, као ни птицу на високој грани.
За доброг човека пријатељ је једино благо што се продаје,
Гради на бази искренности и само тако може да траје.

Ако један од њих посрне, други ће притећи да га дигне,
Не жалећи средства ни труда, а најчешће први и стигне.
Сувишним речима места нема, улогу имају добра дела,
Па макар само топла рука на рамену доброг пријатеља.

Зато чувајмо то што је свето и тако ретко ко бисер у мору
Пружимо ли колико и очекујемо, бићемо чисти ко вода на извору.

МИЛОВАН МИЋО ПЕТРОВИЋ, Смед. Паланка

СТЕГАМА КАНЦИ

Временом мрачних дубина
простором срца окови...
Душа стегнута у обруч,
Прошлост горка као жуч...

Очи, нису ме превариле
изазовом судбине живота,
праском јаве неспокој...
У стегама канци слобода.

Усне одлучно прозборише;
Немогуће је самог себе лагати...
Срце поста гранитна стена,
из студени слобода рођена.

ХОРИЗОНТОМ ЗОРЕ

Сном, освојих самог себе...
Сенке осенчене назиру;
Распон крила у лету којом,
облећем Зелену Планету.

Ни на земљи, ни на небу
Сфером плаветнила брзо,
хармонијом, бескрајно путујем,
до раја звезданог сјаја...

Искристалисана златна нит-
дочарава драж лепоте.
Сан на хоризонту неста...
Препознах јаву у рану зору.

САМО ТЕБЕ ВОЛИМ

Залутах у плаветнило
заводљивих очију...
Најсветлија звездо,
пространих небеса.

Опчињен лепотом
ритмиком покрета,
погледима у трептају,
пожелех те неоодољиво.

Са усне чезнуће-
Изговорених стихова,
рођених у ризници
надарене поетске душе.

Додире нежни
топлину дарују,
откуцаји срца,
дрхтајем казују...

Само тебе волим
Божанство најдраже,
не дозволи у животу
ЉУБАВ, срце да лаже!

МИЛОЈКА ЈЕЛОВАЦ, Пљевља, Црна Гора

ВИОЛИНА НОЋАС ПЛАЧЕ

Виолина ноћас плаче,
док је стари циго држи,
танки звук од жица њених,
моје срце јако пржи...

Нек не сузи твоје око,
док пребираш жице своје,
бићу јака издржаћу,
док одсвираш пјесме моје...

И лутаћу градовима,
куд ме ноге носе босе,
није срећа за свакога,
као ни кап бистре росе...

Ни зажалит нећу ето,
што је једна љубав прошла,
храбро носим бол у души,
ко да никад није дошла...

Опроштајну свираш пјесму,
вољело се некад двоје,
растави их нека сила,
а сад пате обадвоје...

ЦВИЛЕ БОЖУРИ

Косовом цвиле црвени Божури,
док звона Грачаничка на сав глас јече,
ни Лаб не тече туга га слама,
свако наредно тегобно је вече...

Жедни су воде Манастири наши,
док црне птице злослутно се косе,
Српска су гробља порушена давно,
а кости јуначке гавранови носе...

Свиће ли зора са Газиместана,
зове ли Лазар делије момачке,
пође ли Косовка с крчагом у руци,
да вида тешке ране јуначке...

О туго моја, Косово отето,
има ли сунца из облака тамна,
или ће аждаја и даље да гази,
славне нам стопе од Косова равна...

ХЛАДНЕ РУКЕ

Руке ми хладну постељу греју,
тишина нема језу ми ствара,
само је срце тихо и тужно,
самоћа са њим споразум ствара...

Некад је и ноћ била лијепа,
а и ми са њом у нашем прољећу,
мени судбина не да да сам срећна,
а дани и године лијећу лијећу...

Душа ми је пуна чемера и јада,
а срце у грчу склупчано па ћути,
ја дашак среће од Бога иштем,
а неумитно лете сати и минути...

Ал доћи ће мојих оних пет минута,
ја још се надам душа тако хоће,
да закуца срећа и на моја врата
и ти моје забрањено воће...

МИЛОРАД КУЉИЋ, Стари Лединци

ЕНЕРГЕТСКИ СУСРЕТ

Стари Лединци као искра Божија, вољом Његовом, посејана, у само срце фрушкогорске Светости, дуго су се, по свом мученичком страдалништву, у ратном огњу другог рата, батргали, у руралним неразвијеностима, не домашујући припадајући им степен комуналног развоја, спрам позиције, интегралног дела, градског насеља Новог Сада.

Онда је, након бројних развојних благодети, којима се времешни Фрушкогорац оплеменио, коначно стигао и градски водовод, али је квантитет, за којим се деценијама вапило, искључио дотадашњи врлински квалитет, бунарских фрушкогорских вода, којим смо се дичили.

Непостојање одводних система, сразмериних новоприливеним водама, упутило је читаво место на, пијаћу воду, извора “Звечан”, недалеко од Лединачког језера.

Возио сам ауто, путем, према Звечану, са гепеком испуњеним балонима за воду, када, непосредно иза аутобуске окретнице, угледах пешака, са малим ранцем на леђима, упућеног у правцу Језера.

Поучен обиљем негативних примера, престао сам заустављати ауто, да повезем непознате људе, али ме сада, нешто нагнало да учиним супротно.

Зауставио сам ауто и упитао: “Желите ли да Вас повезем, до Извора?”

“Био бих Вам захвалан”, одговорио је непознати господин.

“Идете ли горе, на посао? упитам, кад је сео, мислећи да је један од радника фирме која треба да обави рекултивацију Језера.

“Не. Идем горе на молитву.” Озбиљним гласом ми је одговорио господин.

“Збуњује ме Ваш одговор. Молим Вас да ми то... са молитвом, мало појасните”, исказах своју жељу да разјасни одговор, којим ме је збунио, обзиром, да су сви молитвени објекти, одатле неколико километара удаљени.

“Да, идем баш, управо, ту, у подножје Језера, да обавим своју молитву.

Знате, ја се бавим енергијама. Један енергетски зрак, из правца планете Сиријус, управо са овом тачком комуницира.

Ово је једна од спасоносних тачака човечанства”, изрече у даху, обраћајући ми се врло надахнуто и, сугестивно.

Нисам се насмејао, што бих, пре две деценије, поуздано, урадио.

“Нисте први, који овде истражује оргонску енергију, односно енергију Духа.

Влада Лабат је то чинио давно. Чак је Старе Лединце, кроз медијске наступе, апострофирао као: “Жариште енергије Духа”.”

Ођутао је, па ја наставих.

“Мислим да сам случајно како, вероватно неправедно, сматрамо сваку спознају, стечену без намерног трагања за истом, пронашао узрок те, енергетске силине, која у овом делу Фрушке горе, мултиплицира, како позитивно, једнако тако, и негативно.

Наиме, у простору, између брда: Црни чот, Лукин светац и Змајевац; налази се брдо, необично правилног, троугластог, вршног заоштрења, што, признаћете, за брда, баш и није уобичајено. Вајар природе брежне врхове теше, углавном, у облинама, са врло ретким, оштрим контурама, упереним према небеском пространству, а посебно ретких, оних, са правилним угловима.

Овде су, чак, при директној осунчаности овог “брда”, иако обрасле растињем, уочљиве и страничне одсечености.

У емисији “Космос”, Радио телевизије Војводине, којој је тема био Ртањ, као пирамидални објекат, изречено је, између осталог, и да се следећа пирамида може очекивати негде у Фрушкој гори, на триста километара растојања од Ртња, пошто је ово дистанца Ртња од претходне, у Високом, те и да се пирамидална мрежа планете, преплиће на сваких триста километара.

Тада сам, од ћерке, затражио, да мобилним телефоном, провери дистанцу до Ртња и, мобилни је читао: двеста деведесет и седам километара, од наше куће до Ртња.

Дакле, растојања врхова две пирамиде, су се уклопила у потребну дистанцу.”

Заинтригирао сам енергетичара и, на растанку, смо се договорили да се поново нађемо, на месту, одакле се фрушкогорска пирамида јасно види.

СВЕЋА ЉУБАВИ

Пожелио сам свећу да упалим.
К' оностраном да пламом трепери.
Да упутим љубав мојим милим
па бићу моме Астрал се отвори.

Из вечности своје нек ме оснаже
кроз овај трен слабости моје.
Пут снаге да ми се прокаже
па да се немири од мене одвоје.

Пламен се разигр'о к'о мач светлосни
и не поверовах оку своме
да ме сналази тај дар милосни
доносећи смирај бићу моме.

Заиграло ми срце драгошћу
плавећи тело моје милином
док ме спајало са вечношћу
и њеном Тишином блаженом.

МИЛОСАВ ПЕТРОВИЋ, Ниш

ОДЛАЗАК ВЕЛИКАНА

*Сијали су они годинама
леп ужитак нама даривали,
ал` одоше лагано у вечност
с њима сви смо ми снове снивали.*

*Одоше нам Ђуза, Бата, Гага
на пут вечни – у небеса плава,
напусти нас наши Љубиша Смоки
од тих вести заболе ме глава.*

*Куд` одоше Боба и Монтено,
Арсен Дедић и Ђурђија Цветић,
Влада Дивљан, Есма и Уснија,
Дуња Ланго и Мића Орловић?*

*Изгубисмо славнога Цунета,
Рушку Сокић, Никољу Симића,
с њим одоше Фејат, Раша Попов,
дивни Тоше и Ђорђе Јелисић.*

*Млади Мацгаљ и Милорад Манда
отидише пре два пуна лета,
а пре тога Бора Тодоровић
чијој глуми баш нико не смета.*

*Пре годину Пендула се преда
кад и славни Мићаловић Драган,
одлазе нам старији и млађи
сви одреда – с епитетом «славан».*

*Напусти нас Шабан Бајрамовић
песник Глозић и Ступица Мира,
Хаџи Танчић и Вице Петровић,
младе, старе – као да смрт бира.*

*Миљковић нам Бранко давно оде,
пре петнаест и Првослав Ралић,
отпутова и Слободан Чуде,
одмах за њим Славко Обрадовић.*

*Изгубисмо и Јелену Жигон,
перспективног Небојшу Глоговца,
с кларинетом оде нам и Боки
коме тешко могу наћи премца.*

*Шта је живот, колико он траје,
без обзира на славу, таленат?
Време лети – смрт је неумитна
само бира тренутни моменат.*

*Хвала свима што им име оста
које ставих у стихове, риме,
одајмо им наше поштовање
имасмо их – поносни смо тиме!*

МИЛОШ ИВЕТИЋ, Футог

ОЧЕВ ХОД

Гледам оца свога,
Данас како хода.
Лагано корача,
Ујутру и увече,
Ко равничарска река
Тихо, тако тече.
Повио се...
Ко млада воћка на јаком ветру.
Поклекао је под великим теретом,
Док градио је по белом свету.
У сваком том кораку
Стопа је Аустрије,
И квадрат Русије.
Ту је врелине Ирака
Да се заради пара свака.
У том кораку је и
Зрно песка из Египта,
Ко да белим светом скита
И део пирамиде фараона,
То знају леђа болна.
Лако му било није
То сви смо знали,
А никада не узе
Ни ексер, туђи зарђали!
Жалио није снаге ни леђа,
Док градио је земљу туђину,
Јер добро знао је,
Да ради за будућност сину.
Добро се сећам,
Ко да било је јуче,
Радио је, фамилију само
Из подстанара да извуче.
И оствари се његов сан,
Да са осмехом гледа сад
У дворишту како се игра
Бројна његова унучад.

МИЛОЗВУК

Мајци

У дворишту куће моје
Славуј више не поје...
Звука драгог више нема,
Тужно нешто се спрема.

Тон бар један мили да пусти,
У грудима мало да попусти...
Још једном само да ме се сети
Преко крова кућног када прелети.

Не тражим ништа много
Од тебе драги Бого,
Само још једном да се јави
До знања да ми стави...

Да ми шаље милозвук
У души да не буде мук.
Не тражим песме и риме,
Само да ми изговори име.

Да ме туга и жеља мине
Да ме зовне речју сине...
Па зар тражим нешто много
Од тебе драги Бого?

МИЉАНА ИГЊАТОВИЋ КНЕЖЕВИЋ, Ниш

ВАТРА СИНЋЕЛИЋЕВА

Ватра која месо спаљује, кост огољева и ствара чуда
црвена што црнилом боји и гори свуда,
ватра што пламеном људске прочишћава душе,
из грома поникла снагом којом се и брда руше,
затреса их а људи тим моћним ударом умиру
док задње сузе, те капи бола, из очију им извиру.
Ватра из барутане куршумом упаљена,
храброшћу ресавског вође створена, осокољена
ка небу свој пут да тражи, та ватра Божијег гнева
што као муња сева, ватра Синђелићева.
Србине застани. Главу погни, прекрсти се,
молитву шапни заупокојену, јунака храбрих сети се,
сети се, помени у души те храбре српске синове
народу своје одане, у боју стасале у цинове
и поклони се сенима којима Срби се поносе,
кандила којима пале и дах тамјана приносе.
Ватро, пут им покажи пламеном својим до вечности,
по Чегру кости разнете сведок су њихове храбрости.
Ватро, ватро у крви, жилама, у јами барутане
на Чегру чиниш да зора исти дан два пута сване
и тињаш из тела нагорелих расутих на све стране
да уче потомке храбрости у неке будуће дане.
У срцу нека им гори, из очију нека сева
ватра Синђелићева.

НА ВИДОВДАН

Из Самодреже цркве невидљиво звоно звони.
Звук уснула поља мирисних божура буди,
зора је мање црвена од овог цвећа што руди,
чипку од магле над Косовом ни ветар не разгони.

Путниче, прекрсти се, у небо погледај.
Облаци подсећају на давне ратничке сени,
оклопи с одблеском сунца крвљу су заливени,
небо је плаво и чисто ко душе њихове сјај.

Роса, та вода света, српска је бол расута
као и јуначке кости под травом што нова расте,
над стубом каменим гнезда свијају тужне ласте,
камење као спомен тугује крај старог пута.

Целе је ноћи ветар мирисе цветне носио,
искриле звезде, те свеће небеске ужежене,
у црквама тамјан и смирна за душе су паљене,
некад се живот овде косом од мача косо.

Застани, странче, сред поља овога јунског дана.
Због оних за које је небеско царство веће,
трајније од земаљског, упали воштане свеће
да причу причају храбрих и овог Видовдана.

БРАНКОВЕ ПЕСМЕ

Песме су као птице високолетачице,
паперјати облаци душе, небеске лугалице
или тек мудрости клице кад показују лице.
Песме су скривалишта, уточишта и сневалишта,
распрострт покривач росе, од светлуцаве паучине
и ватра или ништа,
пепелиште нада, сузе под трепавицама,
али и сакривена искра, тек осветљена тама.
Песме су од трња река што твоја стопала чека,
понекад са острвцима од сомотске латице,
птице запевалице, вриштаве ругалице.

Бачене на папир носе трагове гримизне боје,
истину увек казне, па тако и песме твоје.
Бранко, за вечност песник, само је истине весник
што истином камен мије ко топле летња кише,
искра водиља биће свакоме који пише,
животно било песме, ватра и ништа више.
Само је ватра живот, ништа је пепелиште.

МИОМИР М. ЛАКИЋЕВИЋ, Јагодина

СВЕТЛО УСХИЋЕЊЕ

Давно ме опет светло усхићење
Потсетило јутрос, сво сузно у приче,
Хтело би да буде оно узвишење
Којима се Срби свуд свог рода диче!

Био је Васкрс, ми крај Манастира,
Одсвукуд себарске светине долазе,
Да му се у порти и игра и свира,
Ту где се и душе световне налазе!

Рођаци дошли целе Метохије,
Ту на Васкрсу, крај светог ћивота,
Где је сусретање српско најмилије,
Где и светлом божјим говори лепота!

Ту нам се развезу и сузе и радост,
И све би некако по ритму природе
Потекло из душе, као света опрост
Свевишњега Бога, крај Бистрице воде!

А она, река, светлосне памети,
Загрљена гором вечитих планина,
Овде се свих својих и извора сети,
Да би је бистрином памтила даљина!

У Сиње море, где је уток води,
Дечанска Бистрица из овијех крила,
Светлосну песму пева о слободи,
Ону вечиту, којом се родила!

СКАНДАЛ У УЛИЦИ СЕКИРИЦИ

У улици Секирици, у Пећи, некада је било много пуштене пашчади. Стотине се јада са њима дешавало, нарочито пијачним данима.

Тих дана, тј. суботом и сриједом, од раног јутра, улица би била пуна Шиптара сељака. С десне стране улице, одмах са улаза, није било кућа ни зграда, но издигнути и отворени канал воде за воденицу на крају улице. И воденица и отворени канал воде били су наспрам ониских кућа и зграда поред пута, у којима су, поред житеља улице, становали и средњошколци.

Воденица је, по причању, била једна сачувана стара воденица у Пећи. Канал је увијек био пун воде, јер је изведен више Патријаршије, из корита Бистрице, гдје никад не пресушује.

Вода у овом дијелу канала је увијек била галатна, а нарочито пазарним даном, јер су Шиптари у њега, са његове ивице, вршили нужду. Но, нијесу сви били куветни да се са ивице канала лако ослободе галатног терета из себе, а да не склизну у прљаву воду. Било је много и пашчади око њих. Неке су и пси, дреждећи крај њих, погурали у воду, па би са оним из себе заједно падали у воду, не успијевајући да се извуку, не знајући шта ће прије с рукама: да ли да се држе за гаће или да се пливањем спасавају.

Али, то није био једини срамотни приказ улице са канала. Долазили су на канал и Шиптари, напасници и силеције, да поред нужде испоље и свој безобразлук и силецијство!

Једне суботе, једно одрасло Шиптарче, по извршеној нужди, примијети наспрам себе, преко улице, у једном стану, кроз прозор, женску чељад. То су биле ученице. Видевши их, он поче да се са ивице канала успиње на прсте скинутих гаћа, како би га оне видјеле. Оне нијесу гледале кроз прозор нити су обраћале пажњу на ишта вани, па се он све више узвисивао рукама, фијучући и вичући према њима, као сулудо створење! Тада га примијетише станари из другог дијела зграде, средњошколци и други. Видјеше га и пролазници да оном срамотом у рукама маше према прозорима, па у један трен, са свих страна, осуше облућем и камењем на њега! Нијесу пролазници и станари зграде гађали камењем баш само њега, но су и сви други око њега на ивици канала добили своје!

Најтеже прође он, који паде у гадлук и воду. Свјетина и грађани су и даље гађали и галамили, а он је са муљем и уз ударце ношен водом према дубодолинама воденице.

Многи њему слични, а и други, забаталише работу из нужде, бјежећи!

У скандал се бјеше умијешала и милиција, спасавајући изгредника. Нијесу јој требала објашњења и нити су кога привођали на разговоре и саслушања! Мрча Шабана, како му бјеше име, одвукоше кола хитне помоћи.

Од тада је и Секирици свануло! Сриједе и суботе су и њој биле чисти дани, без гадлука и бестидника! Мање је било и пашчади луталица,

испосни улица од њих! Улица доби и улична свијетла, цијелом дужином, а страву од мрака замијени веселост дечја и игра до касно уноћ. Нестаде од јаза смрада, а чини ми се да је и вјетрић чешће ћарлијао свјежином!

НАРОДЕ МОЈ

Не устукни од имена
Не устукни од племена
Не устукни од три прста
Нек је светлост вере чврста.

Зато љуби веру своју
Зато љуби очи своје
Зато љуби образ свој
Народе мој.

Зато љуби реке своје
Зато љуби веру своју
Зато љуби ваздух свој
Народе мој.

Зато љуби Сунце Божје
Зато љуби Небо Божје
Зато љуби Бога свог –
Светлост неба рођеног
Народе мој.

МИРЈАНА МИЛАНКОВ, Нови Сад

СЕДМИ КОНТИНЕНТ

На паузи између два предавања, уз кафу и цигарете, Милош је прегледао поруке на телефону. Тон последње пристигле поруке пресекао је тишину кабинета. Била је од Весне. Обузео га је неочекивани немир.

-Шта се десило? Дуго се није јављала. А није ни он. И ако су се договорили да не руше мостове за собом, да се понекад чују, виде и пријатељски испричају, прећутно су кршили тај договор, не јављајући се и избегавајући места где би могли да се сретну. Често су мислили једно на друго, поготово након случајног сусрета или након разговора са људима који су им били заједнички пријатељи. Разлог су сакрили дубоко у себи и знали су га само они. Али заједничка сећања, лепе успомене и слике из тог периода постоје још и сада. Неизбрисиве и јасне. Дубоко урезане у памћење и срца. Сачуване у меморији компјутера. Запис у души за сва времена.

Поруку је прочитао брзо померајући прсте по тастатури телефона. – Можда, чак ни из знатижеље, нећеш погледати поруку кад будеш видео од кога је. Али, пишем, ако, ипак, одлучиш да је прочиташ. Ако не, прочитаћеш је у мом роману као рецензент. Обећао си да ћеш бити! Болесна сам. Савладао ме је неки вирус. Не устајем из кревета већ више дана. А кад је човек болестан разне му се мисли врте по глави. Мени, данас, посебно. Тужна сам. Мој хор данас пева у цркви у Петроварадину на дочеку моштију Свете Мајке Ангелине. Жао ми је што нећу бити тамо и поделити песму и радост са њима. Сетих се да ме за дан Свете Мајке Ангелине, дванаести август, вежу различити догађаји и осећања. Моја мама Иванка је рано, као девојчица, остала без оба родитеља. Подигла ју је и отхранила њена мајка Ангелина. Код нас у Банату тако зову баку, очеву маму. Много година касније моја мама је отишла у вечни покој дванаестог августа, на дан Свете Мајке Ангелине. Ја верујем, у руке своје мајке Ангелине. А пет година касније, након што сам у јагодинској цркви упалила свећу за помен мојој мами, у једном малом, шумадијском селу, у Левчу, на обронцима Јухора, са Радом, Сашом, Анђелом и покојним Дракчетом прославили смо твој шездесети рођендан. Ја сам била и тужна и срећна у исто време. Ипак је звездано августовско вече и пун месец изнад облог врха планине учинио да срећа надвлада. Чинило ми се да су сви били срећни. Било је то вече за незаборав. Небо је било високо. Звезде су биле сјајне и јасно видљиве. Пребројавали смо их. Препознавали смо далека сазвежђа. Свици су летели изнад траве и губили се у крошњама младих стабљика вишања. По неком рачуну зачета сам дванаестог августа те године кад си се ти родио. Да ли у свему овоме има неке симболике везане за Свету Мајку Ангелину? Да ли је све то случајно? Или је само висока

температура направила непостојећу везу и покренула лепе успомене у мојој глави? Не знам.

Било му је лакше кад је видео да се ништа озбиљно није десило. Вирус ће она савладати и брзо ће оздравити. Сећа се да јој је претходних година у таквим ситуацијама кувао чајеве и правио лимунаде. Утопљавао ноге да се што пре опорави. Чак јој је и супу кувао. Уме он све то. Увек је био пажљив према њој. Волео ју је истински. Дубоко. Између њих је постојала, а обоје верују да још увек постоји, нека нежна невидљива нит која их повезује на неки необичан, многим чудан и необјашњив начин. Знао је да је учини срећном. Да умири њене немире и неспокој. Све, сем оног последњег за који није имао одговор ни решење па је одлучио да је боље да оде. Да побегне. Да се склони. Све време је знао да је то био погрешан корак. Али у тој ситуацији једини могућ којим је њу заштитио.

Након другог, трећег, петог и по ко зна који пут читања поруке није могао да нађе речи да јој одговори. Шетао је по кабинету, као лав у кавезу, и пушио. Палио је цигарету једну за другом. Преплавио га је талас сећања и најтананијих осећања везаних за њу, за њихова лета проведена у његовој породичној кући у селу и заједничке пријатеље. Све је јасно видео. Овални сто испод дрвета поред оgrade. Њу у хаљини са ситним наранџастим цветићима како на тацни износи слатко и јутарњу кафу. Види и себе. Чак осећа увод трња, док се завлачи између оштрих грана дивљих купина далеко од прашњавог пута како би их набрао и пружио јој на длану. Видео је њене руке у кречној води како припрема беле шљиве за слатко и пуни их половинама језгра ораха. Нагнуту над столом док меси славски колач и завија сарме. И сто година стару јабуку у цвату. И кучиће како се играју на пролећном сунцу. Две Радине патке како се гегају од отвора на огради до посуде са водом. И Дракчета како у трави прекривеној јутарњом росом оставља свеже убрану лубеницу. Види себе како жури да са јагодинске пијаци донесе за доручак по две осмине бурека и кисело млеко. И Славу, у раскопчаној карираној кошуљи, уредно очешљаног, како јој доноси две велике крушке у руци и како води унука Ђолета у продавницу да му купи чоколадну бананицу. И осамдесетпетогодишњег ујака Станоја како на бициклу вози препуну корпу јаја на пијаци. Види њен осмех када јој пружа букет пољског цвећа. Одједном му пред очима искрсава и њихов први сусрет у “Прометеју” на промоцији његове десете збирке поезије. Седели су у истом друштву са власником галерије у углу поред прозора. Он је потписивао књиге. Кроз размакнуте завесе први пролећни сунчеви зраци поигравали су се на накиту присутних жена. Запазио је прстен на њеној руци који је преламао сунчеве зраке у свим правцима. Нагнуо се према њој и уз заводљиви осмех јој рекао: -Госпођо, тај прстен вам је сигурно купио неко ко вас много воли. Она се само загонено насмејала. Касније му је признала да је прстен купила сама себи на последњем путовању у Праг, и

да јој је чешки гранат омиљени камен. Несташно му је шапнула на уво да ће се удати за онога ко је у залазак сунца и уз звуке саксофона запроси са прстеном од чешког граната, на старом каменом Карловом мосту у Прагу. Њен цветни парфем са нотом зеленог чаја га је запахнуо па је уз театрални наклон рекао да у џепу већ има две карте за Праг и да треба да пожуре док сунце не зађе.

-И шта сада да јој одговори? Шта да јој напише? Да ли слова на малом екрану телефона могу да сажму ову буру осећања која га је обузимала и одузимала му дах?

Весна је цео дан, лежећи у постељи, очекивала одговор. Није стизао. Назвао ју је тек касно увече. Било јој је драго. Осетила узбуђење у његовом гласу распуклом од алкохола и дувана. Рекао је да није могао да нађе речи, смислени одговор, а да не звучи празно, за нешто што је тако испуњено емоцијама и лепим успоменама, животом. Да га је порука дубоко потресла. Покренула да размишља. Да се преиспитује. Да би желео да је види. Да разговара са њом.

Након тога опет се данима није јављао. Није ни она. Сматрала је да нема никаквог смисла настављати ту везу. Кад нешто пукне, не може се саставити. А, ни не треба. Али, знала је да је он неко кога ће волети до краја живота. На кога ће мислити. Неко ко ће јој долазити у снове.

Онда, једног поподнева, док је паковала кофере за прекоокеански пут, Весни је стигла кратка порука од Милоша. – Кад путујеш? Кад могу да дођем? Порука ју је обрадовала и разнежила. Још пре неколико месеци при случајном сусрету у продавници рекла му је тачан датум путовања а он је рекао да ће се видети пре тога. И, ето, дошао је тај дан. И он се сетио – Можеш доћи пре пет сати. На кратко. –Долазим у пет до пет! Одговорио је.

Муње су парале оловно сиво небо. Потмула грмљавина добијала је ехо међу солитерима поред Дунава. Крупне пролећне капи кише добовале су по крововима. Бујице воде сливале су се низ улицу. Са платненим шеширом на глави, благо погнут, крупним корацима прескако је баре по тротоару. Телом је, од удара ветра заклањао букет тек убраних кала из своје баште. Чврсто је држао у рукама своју последњу књигу поезије узалуд покушавајући да је склони испод јакне и заштити од кише.

Појавио се на вратима са широким осмехом. Као и толико пута раније. Покисао, са замагљеним наочарима. Као да није ни одлазио. И ако је прошло више од три године од како су били у вези, међу њима је остало заједништво. Чврста пријатељска повезаност рођена из искрене љубави. Гледао ју је широм отворених очију. Нежним али продорним, речитим, погледом. Ставио је руке на њена рамена. – Никад не знам, колико има

континента. Збуњена питањем које није одговарало тренутку, одговорила му је са задршком. -Шест. – Е, па онда сам ти ја седми континент. Сигурно тло на које увек можеш да се вратиш. Увек можеш да рачунаш на мене. Ја сам ти искрен пријатељ.

Сетан поглед је сменио њену збуњеност. Спустила је главу на његове груди. Осетила је ударе срца које је га је одавало. Смиреност је била површна. Његова реакција била је провидна као вода. Јаке емоције, снажне као олујни ветар, обузеле су и њу. Опчиниле су њена чула и узбуркала крв. Тог момента схватила је, да волети некада значи волети заувек. Да ће, без обзира на то што их је живот повео неким другим стазама, он и она увек осећати привлачност и бескрајну нежност која је била само њихова. И после толико година, препознала је топлину загрљаја и схватила да постоји једна истина, коју многи људи не желе да прихвате, да свако има седми континент којем се, макар у мислима, увек враћа без обзира на све.

МИРЈАНА СОКОЛОВИЋ, Стара Пазова

СА ВЕРОМ У БОГА

Помози ми Боже
Да истрпим
Све прекоре људи
Све подвале и осуде
Све злураде ћуди

И када ме окамене
Ти уз мене буди.

И закопај покрај мене
Све зле успомене
Добронамернике
Камен нек' огребе,
А ја ћу им дошапнути
Кад' застану слаби

И са раном бола
Да призову Тебе.

Ти размекшај судитеља
Ти просветли пријатеља
Ти оснажи трпљенога

Са вером у Бога.

ХАРМОНИЈА НЕДОГЛЕДА

Никада ништа
Свршено није
Нити једном дато
Круг се кругом наставља
У недокучивој
Хармонији недогледа
Премаленој мисли
Од датога
Даље се не да.

СЛАВА БОГУ

Бешумно и благо
Крочио си
На праг слутње
Мога ненадања
Крепким кораком спаса.

Обученог у одору
Светлуцаве наде
Спазила сам Те,
Удостојена,
Овенчаног љубављу
Пребеспрекорном
Баршунастом и меком.

Године лугања
Жедном долином радости
У земљу, безумљем, низвођене
Са паперјем голуба
Полетеле су
На сунчеве дворе
А Ти си постељу моју
Пољупцима анђела даривао.

Услишио
Мој немушти зов незнања –
На бедему спасења стојим
У смирењу песмословим
У вапају притичем
Мирисима Твоје цветне баште
Док милост ми своју јављаш.

МИРКО СТИКИЋ, Нови Сад

ЖАО МИ ЈЕ ШТО БЕШЕ ОД МЕНЕ

„Можеш имати све жене Србије и Црне Горе,
Ал` овакву никада имати нећеш”
На растанку рече, сред љубавне море
И збиља још ми се мислима шеће

Подари ми љубав нежних година,
У изнајмљеној соби Студентског града,
Трону ме дубоко суза девојчина,
О, како ли је, и где ли је сада.

И знај, кад ти у животу тако крене,
Кад ти је лоше од љубавне боли,
Сети се, жао ми је што беше од мене,
Најтеже боли када се несретно воли.

ЗАБОРАВИ

Заборава дане оне наше давне
и ноћи оне, нарочито ноћи
све наше тајне и чари љубавне
открити никоме нећу моћи.

Све снове у које смо веровали
Оне лепоте младости ране
Мирис босиљака које смо брали
Избриши сећања на те дане.

Успомене што бејаху важне
Мирис што шири покошена трава
Пролеће што пробуди емоције снажне
Нек покрије плави вео заборава.

ЗЕЛЕНИЛО ОПИЈА У РОДНОМЕ МАЈУ

Пролеће је у мом старом крају
Враћа мирис прохујалих дана
Зеленило опија у родноме мају
Сећања ми враћа некад избрисана.

Још увек памтим укус тих усана
Небо у оним очима узалуд тражим
Опет ме мори ноћ дуга, бесана
Док залуд лугам од себе бежим.

Тражим парче свога неба
Погледом својим сненим
У очима другим, ал` знам да не треба
Ишчезло је, са очима њеним.

МИРОСЛАВ Мишел БОЛТРЕС, Смедерево

ВРЕМЕ ЖИВОТА

Време ми одузе све
Дане многе избројане
Све дане недочекане...
Време ми окруни све
Ноћи ине пробдијене
Све ноћи недосањане...
Остадоше само малене
И по неке големе
Мисли – недомислене
Речи – недоречене
Песме – неиспеване
Књиге – неишчитане
Идеје – неостварене
Жеље – недожељене
И живот кроз време...
А време кроз живот...

.....

Живот – живљен – неживљен
Време – текло – утекло
Сад идемо испочетка све...

НЕБЕСКИ НАРОД ПЕСНИЧКИ

Сви су Срби по мало песници
И они што да пишу баш и не знају
Умеју лепо и тужно да певају...
А сви до једнога често знају
Стиснуту песницу изнад главе
Да уздигну као небесима опомену
Док стазама живота по беспућу
Погнуте главе на вечни пут се спремају...

.....

Небески мој Народ српски
У чемеру и јаду пева о бескрају...
И анђели би заплакали
Да за ову песму знају...

СЕЋАЊА...

Кућа стара, чатмара,
и проја мирисна...
Торбаче од јуте
и опанци од опуте...
Заструг сира пун
и омален сомун...
Пут до школе дуг,
зелена и шума и луг...
Звоно најавило час,
под прозором чека пас...
Двориште пуно деце,
клис се игра то вече...
Цика и граја весела,
трешања пуна здела...
- Многи су од нас
потекли са села...
Детињства сетите се свог,
да вас чува драги Бог...

МИРОСЛАВА Мира ЦВЕТКОВИЋ, Смедерево

ТУЖНА ПРИЧА О МАЛОЈ ПЕСНИЧКОЈ ЗВЕЗДИ

(за Велимира Рајића)

У градићу испоц озренских тишака
родио се песник у неки „модри сутон”.
Ходао животом као сенка, сети склон.
Желео, а није био, налик на деду–јунака.

Откуцавао је почетак двадесетог века.
Мирусало је на барут, слутила страдија.
Прожимала се драмом Србија
за велике јунаке и малог човека.

Танан, тих, „срезан од паукове пређе”,
суочен са двојницом–сестром из силе мрака,
тињао је песник као „мало кандило”, без зрака.
Откривао се иза завесе, иза међе.

Осећања, титраје „ластавице” у песме селио.
Узалудну љубав крио. Само је стихове ткао
и на разбоју чистог сна низао.
Свој бол, писањем о њему, победио.

И док је ратна „зора тек расклапала крила”,
у борби са собом наш песник је пао.
„Срушених снова” он је Њој опроштај даривао
речима: „Проста ти била моја љубав жива!”

Трубе су заћутале. Борба је стала,
а та песма остала део споменара,
молска мелодија са старих гитара,
тужна прича о малој звезди што је кратко сјала.

ГУГУТКА

Због мекоте њеног лета
не осетим кад ми на терасу слета.
Тек, из незнаних висина,
Нежно сива, фина,
једна ме гугутка посети.

Невидљивим плетивом свој гугут испреда.
Али, да остане дуго, нешто јој не да...
Плаши се ветра кад нагло залаје,
ил пљуска кише кад засипа је
и отмено перје квари.

Гугутне тихо из молских акорда
три тона понови, па бежи од мргуда,
под облаке се вине,
у небеске даљине
да је јастребови не нађу.

Док претражује небо
у срцу носи гнездо.
И кад се боји, бесмртна је
јер за пролазност не хаје!
Живи у садашњости.

Чекам је да, кад год било,
сврати у привремени дом за њено крило,
гугутава, плишана,
„Коко Шанел” међу птицма.
Дође, јер зна да имам душу.

МИША ХАЦИ ЛАЗИЋ, Бабин Мост

МЕТОХИЈА

Метохија, родна земљо
Грудо србска најсветија
Света земљо манастира
Испод снежних Проклетија.

У теби су многе цркве
И прелепи манастири
Којено су славни стари
Потомцима оставили.

У теби су темељ здања
Од предака србској деци
И дан-данас свет се диви
Што створише србски преци.

Допали сте тешких дана
Остали сте без Милана
Без Милоша и Ивана
Смелих тића Југовића.

МИЉЕВИНА

Миљевина у врх Дрине
Носи старо србско име
Миљевино, јамо пуста
Колика ти беху уста.

Што прогута ти нејачи
Миљевино сад заплачи
Што прогута Србадије
Проклет коме жао није.

Пунише те павелићи
Наставише брозовићи
Напунише комунисти
Душмани нам увек исти.

Миљевина јама пуста
Не знају се њена уста
Напунише њу камења
Изнад јаме пустог стења.

Да ни мртви не би који
Да из јаме измигољи
Да би злочин сакривали
Зато су те затрпали.

Колики су то зликовци
И усташе, комунисти
Убијали на хиљаде
Зато Срба понестаде.

МЛАДЕН НЕСТОРОВИЋ, Београд**ГЛАВНИ ГЛУМЦИ**

Около све на пролеће мирише. Низ доколени ми се капут сливају капи кише, оне досадне ситне. Док међу узвртелим кишобранима гологлав тражим свој пут, опседају ме мисли скоро па небитне. Звала си. Где сам, питала си и да ли сам љут. Где сам и с ким, одлука је моја, одговорих ти глумећи незаинтересованост, док сам слободном руком масирао стомак умирујући изненадни грч. Ослушкивао сам добро сваку твоју реч, твога гласа тон, у намери да коначно разлучим нашу повезаност, да средим своје мисли, осећања и надања о томе ко смо и шта смо једно другом. Ја овде, ти тамо, а у граду истом, невеликом, граду наткривеном данас овим облацима црним што утробу своју једнако изливају и на главу моју и на цреп зграде у којој се кријеш. Ти знаш да ја никад не носим кишобран, а ја знам да ти не волиш да киснеш, па пристајем. Купићу и донећу ти намирнице. Није ми први пут. Знам који паризер волиш и које улошке користиш. Прошетаћу до тебе, није важно што пада. И ево ме, шетам са кесом у руци. Долазим ти као добри муж жени коју воли, проверавајући још једном пред улазом у зграду списак намирница које је требао да купи, а нисмо прстеновани. Долазим ти као вереник који се још увек удвара својој будућој „док их смрт не растави”, а нисмо се једно другом обећали. Долазим ти као пријатељ који те цени и можда будући кум, а обоје знамо да то не би била част, већ мучење, потискивање осећања и глуматање пред старим сватом. Бар неки од гостију би то знали и питање је да ли би се на том венчању заиста истински веселили, певали, играли, или би и они своје тада споредне улоге просто одглумили, појели изнето и попили, па нас на крају, у миру домова својих оговарали, док им пијани умор сан не савлада. Па, ко смо онда и шта смо једно другоме?

Без коначног одговора на ово питање, без пречишћених мисли, пењем се лагано уз степениште ка твоје стану на последњем спрату, у мансарди високе зграде у којој је лифт најчешће у квару. Корак по корак, степеник. Застајем на сваком одморишту. Нису у питању године, ни умор од тешких ципела натопљених кишом, купљених давно на некој распродаји. Није у питању снага, има је у овим жилама још. Тутњи кроз вене ношена крвљу узаврелом, чини ми се понекад еонима мешаном и мени баш, заморцу бираном, при зачећу дарована за корак сваки и степеник, за одмориште свако које теби води. И ево ме, идем. Светло се у ходнику често гаси, па бауљам до следећег прекидача. Или светло кратко траје, или ми је корак спор, а колико јуче још трчао сам. Шта се то променило, шта недостаје? Није снага, а није ни воља. Пролази време, некеме си лошија, некеме си боља. Ја те исто гледам и правим се да не видим повремено бору нову, у брзини недовољно пудером сакривену. Да ли си то постала немарна

или се само за мене на брзину шминкаш? Имаш ли то какву мисао прикривену, да ти и пред огледалом одвлачи пажњу? Да ли је то у ствари до тебе, или ја само подсвесно исказујем чежњу? Ако је до мене, за чиме ја то чезнем? За супругом невенчаном, вереницом другом обећаном? За пријатељицом, сутра другоме пред олтар доведеној и предатој за „у добру и у злу“?

Ево ме, тик пред вратима твојим, а светло у ходнику опет се угаси. По ко зна који пут, дланом својим, скоро па дрхтавим, хладан зид препипавам. Прекидач за светло или звоно, свеједно је. Отвараш врата. Осмех широк, топао. За тренутак само о довратак једном руком ослоњена као латинска робиња када свеже окупана и намирисана дочекује свога господара. За тренутак само, мени довољно. У предсобљу лампа са зеленим абажуром. Под њеним светлом ти очи чудно сјаје. Зато је и волим, а ти то знаш. По навици, не узимаш кесу, већ ме за руку прихваташ и водиш ка дневној соби, као да сам први пут у твојем стану. На сточићу ниском две шољице кафе још непрохлађене. Добро си проценила време, или је то што ме добро знаш. Навике ми познајеш. Као и обично, не престајеш да чаврљаш, да се кикоћеш и задиркујеш ме. По који пут ми ту своју другарицу помињеш, комшиницу што ће, ево случајно баш сад, за који минут, доћи на кафу. Или ти не избија из стана, или је ти зовеш сваки пут када ја долазим. Да ли се то бојиш да у својем стану будеш са мном сама?

Касно је већ. Време брзо пролази са тобом. Неспретном је руком направљен овај пешчаник са прешироким грлом. Другарица се твоја потрудила опет да буде атрактивна, али сморисмо је нашим темама. Ипак смо ја и ти овде главни глумци. Рекао бих ти то и још свашта нешто, али не знам да ли смем. Велика је снага сваког слога ослашћеног и страшћу и једом, не само за срцем, не само за телом, већ за умом твојим. Не знам да ли смем. Не бих да те изгубим негде у вртлогу своје савести и свести.

ПОГОДИ МЕ

Ма, слушај добро ти свирачу, или боље такозвани, доста ми је тих балада, доста ми је лаких ствари. Ма, дај опизди ту гитару и одсвирај ми нешто брже! Умукните тамбурице и не цвили виолино! Довољно се стакла скупило на поду. Погоди ме, да ударим шакама о сто, да погужвам ово карирано платно, флекаво и мокро од пића просутог да маскира бол. Погоди ме, да по крхотинама заиграм бос! Није то стакло од чаша и флаша, то се душа моја распукла, то су бисери пред њом просути. И није то крв стопала рањавих, то се љубав моја излива под ногама њеним.

Погоди ме. Покидаћу свако дугме на кошуљи! Задњи пут је њеном руком пеглана. Сад мирише само на мој зној. Ево ти манжетне као капара за песму. Њен су поклон. Капара за реч, обећање, осећање. Сећаш ли се? Ту пред тобом, под нотама твојим, обећала ми се овим истим манжетнама са словом њеним и словом мојим.

Удри ту гитару, тргај жице као курви гаће! Удри до бесмисла, тамо сам. Нађи ме и погоди. Још тај дамар замро није. У бесмислу сам свој на своме, љубазни домаћин и неувиђајни гост, страствени љубавник и смерни муж, са њених грешних усана безобразно скинут пажљиво нанесени руж. У бесмислу сам себи својствен, кап сам једна мирисног парфема и киселога зноја, што на њеном врату као орден стоји. Кап сам воде и слатке и морске, што јој се низ образ слива. И пљувачке сам њене кап, што са краја доње усне сија.

Погоди ме! Полетеће столица кроз прозор. Да, баш кроз онај тамо, кроз који сам је угледао. Сећаш ли се? Чекала је некога ко дошао није. Исмевали смо је за овим истим столом, ја и ти, мој такозвани пријатељу и свирачу. Колодворка, чекићара, леђима нам беше окренута. Добро дупе за ударање. Каква ли су јој тек уста? Не знам да ли нас је чула. Не знам да ли јој је досадило да чека. Све се утишало. Престале су да звецкају чаше, престало је пиће да клокоће. Повуче се и дувански дим да направи јој места. Сећаш ли се? Док је пролазила поред нас рекао си да није колодворка, већ поточарка, сеоска воденичарка, грабуљарка. Поселарка у велеграду, шаргарепа јој пред носом, из дупета јој купус вири. Није руке нажуљала крунећи кукуруз само. Све си то у трену сагледао, изговорио, а мене ниси видео. Ниси видео да остајем без даха.

Засвирај ми нешто брже, док још свести имам. Погоди ме! Она јесте! И нека је и грабуљарка и поселарка, моја је. Има добро дупе и удара се добро, али ти то никад нећеш знати. Мушица сам над купусом што из дупета јој вири. И осица сам и стршљен и бумбар. Отровна ми жаока. Изложен ти дамар, такозвани пријатељу мој. Јесам, хијена сам и којот и динго. Зар не видиш зубе моје? Гризли су је тамо где ти никад нећеш. Даде ми та воденичарка и воду и извор и саму воденицу што кукуруз меље. Брашно сам, свирачу, брашно што се лепи за њен зној.

Засвирај и коначно погоди ме, док још свести имам, док још могу да ти опростим, заборавим. Погоди ме, да пожелим да те загрлим свирачу, пријатељу, брате мој.

ДА ТЕ ПРАТИ

(мојој супрузи Марини)

Ја никад нећу бити песник.
Речи немам, нисам кадар
да лепоти твојој будем весник
и изнедрим стих толико добар
да те прати.

Можда ћу и бити звезда рока.
Ти свакако си муза моја
и звездана прашина и тама порока,
али немам ноту што би била твоја,
да те прати.

Ја никад нећу бити сликар.
Платна су ми трула, прете да ће пасти,
дрхтавих сам руку теби слаб ја викар,
немам боју са довољно страсти
да те прати.

Можда ћу и бити звезда филма.
Бравурозна можда биће рола нека,
недостојна, ипак, јер тебе ту нема.
Још улогу тражим што на тебе чека,
да те прати.

МОМЧИЛО ЈАЊИЧИЋ МОМОС, Инђија

SOPRATUTTO

Разлика између човека и човека
велика је, истаћи треба,
као између длана и птице,
између земље и неба,
између провалије и литице.

Разлика између човека и човека
је као између ватре и воде,
између два далека века,
ропства и слободе.

Разлика између човека и човека
и ових и прошлих дана
је разлика човека и нечовека,
коња и тулипана.

Разлика између човека и човека,
то треба да се зна,
као између звезде и облутка,
рибе и морског дна.

Разлика између човека и човека,
јаз између сунца и брода,
као између бисте и дирека,
између накота и порода.

*sopratutto – пре свега

ЗАПИС НА ЗИДУ ТАМНИЧКОМ

„Волео бих да сам живео и друге животе.
Волео бих да сам био морнар
на малом броду за Бразилију.
Волео бих да сам био мудрац
у планинама Хималаја,
власник бара у луци
где би ме ујутро будиле сирене брода
и сунце над водом...”

Ослобођен сваке таштине,
далеко од поробљене баштине,
записа на тамничком К.унд К.*зиду
камене тврђаве Терезино,
имајући слободу у виду,
и свето значење њезино,
као заклети патриотски тип,
младић, храбри револуционар,
у души скривени морнар,
Србин, Гаврило Принцип.

*Царска и краљевска (Аусто-угарска)

НОЋ НА КАЛАКАЧИ

Лагано гасну ћилибарске боје
и трне спарина летњега дана,
све јаснија је звездана дуга на небу измолована.
Трепери јасика млада и ремети мир вечерњи
шумом далеког водопада.
А Дунав поспан, као опијен, чешка се о поспане врбе,
то плећа стара сврбе.
Трзају га шлепови што грмећи као коњица, брекћући хитају кући.
Са мостова светла растерују таму
и тако ми чине пријатном осаму.
С ројем комараца док делим вечеру,
у гају славуји изводе оперу.
Понекад ускочи жуна или сова
кликтајем замрси нити мирних снова.
Да растерам мрак, разиграм угарак.
Ноћник, поветарац у младице дирка,
милује ме по коси па поздраве Дунаву носи.
Док у шетњи месечину сплићем и хватам ноћну росу,
доле са Дунава звук се сирене просу.
Упозорава да и ноћ и реку живота
зауставити је немогуће,
промене су неминовне,
потврдиће то свануће...

НАДА ДАНГУБИЋ, Нови Сад

ОДЛАЗАК СА КУЋНОГ ПРАГА

Одлазак са кућног прага
јако ми тешко пада...
Свака ми суза лице мије
шта ли ће бити, кад у кући
више мене није?

Излазим из куће
и своје авлије,
непрегледна колона
још не креће.
Очи поново у кућу гледају,
не могу од ње да се растану.

Остављам све...
све што сам имала
и са тешком муком
кроз живот створила...

На трен се сетих
свих срећних дана
и моје куће
у којој сам децу одгајала.

Нека ме језа поново хвата
хоћу поново на кућна врата...
Колона креће...

Сузе поново низ лице лију.
Остављам кућу и авлију...

У двориште моје Шиптари јурнуше,
пљачкају, носе све што је моје
проклето им било и оно своје!

СЕСТРЕ ШАР-ПЛАНИНА И ФРУШКА ГОРА

Шар-планина зове
своју сестру Фрушку гору:
Сејо моја помози ми
да остварим своје снове,
да поново будем здрава,
да излечим ране своје.

Сејо моја Фрушка горо
ти си српска Света гора,
помоли се ти за мене
да и мени сване зора.

Фрушка гора поручује
својој сестри Шар-планини:
Шаљем теби сузе
и уздахе моје,
па да видиш да
за тебе пати срце моје.

Молићу се ја за тебе
сејо моја мила,
свануће и теби зора
као што је некад била.

Наша мајка Србија
чврста је ко стена,
стално мисли на нас
сестрице рођена.

Не постоје лепше покрајине
од Космета и Војводине.
Не постоји лепша земља
од ове која Србија се зове!

НАДИЦА ИЛИЋ, Београд

ЕЛЕГИЈА ЕМОЦИЈА

У нашим битима цветала је
љубав,
прожета пољупцима,
који смо уз дрхтај тела
обострано даривали.

Градили смо темеље
љубавних осећаја,
чинећи нас вечним
на овом Свету.

Једно другом смо се обећавали,
да ћемо се волети и љубити
до краја живота и да нас
ништа и нико неће раставити.

Наше емоције сруши ратно време
избриса све наше жеље,
чежње и обећања,
нестадосмо као да нисмо
ни постојали.

СЕТА

Туга у мени хода,
сваки бат корака
одзвања као хорда,...
сузе теку низ капака.

Осећам да тихо умирем,
отворених очију
с мислима у ноћима,
што тајну скривају.

Где да нађем спокој,
смирај душе која вапи
за моју чељад несталој,
заувек као кишне капи.

ОЛИВЕРА ШЕСТАКОВ, Београд

БУЂЕЊЕ СВИТАЦА

Летимични додир,
стисак руке у поздраву,
у трену опет си део мене,
осмехујемо се обоје,
продужио си своје дланове
у моје.

Дамари срца тишину су
у џеповима скрили.
Засветлело је у дну баште,
свици су се пробудили.

Песма њихова и дамари срца
у једну су се мелодију слили.
У ваздуху је само нежност
да светли остала
и ми смо у њој били.

МОЈЕ ПЕСМЕ

Песме су мени,
што и земља црница
паору,
благодатна и плодна,
зрак топли Сунчев
у зору.

Песме су мени,
храм душе целе,
моја снага и спас,
најбољи део мене.

Песме су мога дана
светлост,
нежност првог
миловања,
радост даривања,
поглед из срца,
суштина мога
постојања.

Сви титраји, што струје
мислима и телом,
песме су све моје истине,
разливане на папиру
белом.

РЕКА САМ

Вода сам бистра,
испиј ме као нектар.
Прогутај ме као сузу,
као бол сâм,
што низ образ клизи лако,
гаси у тишини чежње плам.

Реч сам и рима.
У песму ме стави,
као лајтмотив,
што се непрестано
врти у глави.

Река сам бистра.
Урони руке
у плаве дубине.
Тајну крију.
Таласе прстима очешљај,
осетићеш моје душе
сваки дрхтај.

Пламен сам
звезданог неба.
У недра ме стави
и угреј се.
Ослушкујем жељно
дамаре у грудима,
жеља тихо грца,
тражећи пут до ушћа
нечијег срца.

ПЛАМЕНКА ЂОГО ВУЛИЋ, Београд

ЧОВЕК

Златан затон где сунце се спушта,
у даљини негде језеро као око.
На врху брега усамљен човек,
као крст и као соко.

Раширене руке празне,
а шта и било би у њима!
Човек ташт, хтео је све,
заборавио да живот има.

У голготи свакодневной
разапет човек, заборавио Христа.
Сметнуо с ума да је Распети за
нас
управо крстом донео спас.

Муња тек ненадно небо запара
и у најдубљу таму светлост саспе.
Човек устрајао у безмерју,
напокон,
сети се да за њега Христос се
распе.

ГЛАС

Зовеш
Глас мој да чујеш,
Збориш,
Окрепљује те,
Велиш,
Да ме видиш
Желиш,
А све празно
Кô пусриња,
Непостојано
Кô белина иња,
Данас
Глас мој није онај
Што га чујеш,
Ти и не знаш
Шта у мени
Има,
Од твог гласа
У мени је
Зима.

У СРЦУ ОЛУЈЕ

У срцу мом поприште,
То ветрови вриште
У животном хују,
Боље да се не чују,
Да нико за њих не зна.

Олује нека трају
Да облака нема више ,
Да све утихне тихо, тише,
Нека мир за кратко стане.

Кад је у срцу поприште,
То ветар чисти, брише,
То рађа се светилиште.

СУСРЕТ

Пошла сам у сусрет
Испруженим рукама твојим,
Трчећи кроз чудне вртове густе,
Своје руке бих ти дала.
У сумаглици некој,
Не беше ни ноћ ни дан,
Од невида све нејасно,
И ја сам стала.

Да сунце си угасио
Мислила сам,
Тражећи искру твоју
У ноћи несталу,
Себе тражећи, палу.
Би ли то привиђење
Или погрешно виђење,
Тек...
Пошла сам ти у сусрет
Не видећи да тамо није мој свет.

ПЛАМЕНКА НИКОЛИЋ, Београд

ЉУБАВ

Љубав није само реч,
Која се олако изговара.
Љубав је нераскидиви спој
Поверења, поштовања и страсти.
Пар који има овај
Нераскидиви спој,
Не може нико да угрози.
Они имају све!
Заједно корачају
Кроз живот,
Поносно подигнуте главе,
И боре се да опстану
У овом суровом свету,
Препуном горчине и лажи.
Зато сви ви који
Још нисте пронашли
Поверење, поштовање, страст
Корачајте слободно,
Не обазирите се на своје године,
Тражите љубав
И пронађите је.

ТАМО ДАЛЕКО

Тамо далеко
У тихој ноћи
Ја знам да постоје
Једне тужне очи
Што љубави су жељне
У овој летњој ноћи.
Тамо далеко
У тужној ноћи
Ја знам да постоје
Једне усне вреле
Што љубити би хтеле.
Тамо далеко
Ја знам да чека неко
Љубави жењан
У ноћи без сна.

ВЕРА, НАДА, ЉУБАВ

Вера , нада, љубав
Ме је одржала у животу
За све ове
Године бола, патње и горчине.
Вера ме је вукла напред
Да се свакодневно борим
У овом суровом свету за опстанак.
Сломљена душевним и физичким болом,
Корачала сам и ишла даље
Кроз живот,
Потпуно сама,
Са једним кофером у руци,
Јер све што сам стварала годинама
Сагорело је и нестало у једном трену,
Остала је само прашина.
Вера и нада
Су ме вукле напред,
Давале ми снагу
Да издржим све недаће
Које ми је живот припремио.
Корачајући са вером и надом
Кроз живот,
Пронашла сам њубав.

ПРЕДРАГ ЦВЕТКОВИЋ, Смед. Паланка

СЛАВКО И ДРАГИЦА

Изнад густе зелене шуме изронио је златан месечев рог, а дивна копрена његове румени прекривала је свет око њих, док су они стајали на узвишици брега и задивљено посматрали околину.

Стотинак метара испод јасно се оцртавао немирни Ивачки поток чији се кривудава ток радознало провлачио кроз ливаде и нестајао у густом шибљу врбака. Густа магла, која се из долине пела према врху брега, ометала им је видик. Паланка се једва назирала са својим шкиљавим светлима уличних фењера, док су на северним падинама суседних брда усамљена села тонула у маглom избодену месечину и дубок сан. Ноћ је за то годишње доба била прилично мирна, само су ту и тамо по западу шарале муње праћене искиданим лавезом сеоских паса.

Славку и Драгици су замрле речи у грлу. Били су срећни и стајали су близу једно другоме. Кроз белу ланену кошуљу, он је јасно видео сваки откуцај њеног срца праћен узнемираним надимањем дојки, а она је на свом лицу осећала његову снажно омамљиву топлину и око струка рапаве руке које су је све више припијале уз његово тело.

Немој сад. Немој, Славко, видеће нас неко.

-Па шта ако нас види?

-Јесте, за тебе је шта, а за мене?

-И за тебе исто.

Није исто...и зато не буди досадан. Пусти ме кад ти кажем, молила је она плачљивим гласом док на крају није расејано викнула:

-Бежи од мене...

Али његове снажне руке нису више попуштале. Осећала је како је неко стеже око струка и како јој игра нека озареност по лицу као да поред ње дише човек. Осећала је да то дисање бива све топлије и да јој са лица полазе и иду све јаче струје кроз тело. Мишићи јој поигравају и грче се. Тело дрхти, а врели поглед нестаје у помрчини. Усне су јој суве и топле па играју као у грозници. Кроз главу јој непрестано јуре мисли и неки мрак јој пада на очи... Одједном, у тој магли мисли и осећања, као зрела воћка, његове усне падоше на њено озарено лице. Неки неописиви страх од оца и људи у том тренутку јој проби цело тело, прекиде започету мисао, и она се

брзо као преплашена змија изви из његовог загрљаја и истрча на стазу лепо утабану и модру од вечерње росе.

Села је сва уздрхтала и збуњена, носећи у себи преплашен уздах, јак и снажан уздах који ју је гушио у грлу. Окрете главу још једном према шум одакле је долази Славко. У ушима јој је нешто тупо и тешко лупало као да ће да изађе, она га још једном збуњено погледа и поново обори главу према земљи.

Поток је весело брборио по врбаку, мешао се са радозналим пућкањем препелице негде на другој страни ливаде и нестајао међу густим сводовима ноћне измаглице. Уплашено, њено срце је тупо лупало у грудима и дизала је брзо надимајући једре као јабуке дојке. Изгледало јој је да са тим брборењем одлазе њени снови. Осећала је да све оно, о чему је тако дуго мислила у себи и чиме је најрадије напајала своју девојачку машту одлази. Чинило јој се, да се то губи и растура далеко у неповрат остављајући за собом лепу прошлост, горко разочарење и сурову немилосрдну јаву...

-Ти ме значи не волиш кад тако бежиш од мене, прекиде Славко њено размишљање и испуни јој груди новим осећањем.

Она окрете главу и загледа се у модру орошену стазу. Тренутак касније погледа у њега тако да је он приметио искру радости у њеним очима и једну сузу која се скотрљала низ лице.

-То немој да ме питаш. Знаш овај... рекла сам ти да само тебе волим и више никог, али ти ме не... и она зајеца нежним плачем.

-Душо, немој да будеш толико детињаста и немој да мислиш глупости. Не плачи узалуд. Како бих ја могао другу да волим кад је моје срце везано за твоје? Ти си прва која је ожегла моје срце својим нежним погледом и занела сва осећања у мени твојом лепотом. Ја само тебе волим, овај...ја те неизмерно волим...и Славко је поново стеже у загрљај.

-Опет ти? Немој сада! Други пут. Немој, видеће нас неко па ће рећи оцу, и онда, куда ћемо после? ... Мислиш да бих ја побегла, али ако он за ово све сазна, побиће нас, понављала је Драгица осећајући да губи тло под ногама. Али у задњем тренутку, нешто снажно навре у њеним осећањима, она опусти руке и паде у загрљај.

Из оближње шуме све јасније је допирала песма усамљене птице треперећи кроз маглу и све више се гомилала у девојачкој свести. Драгицу је све снажније обузимало неко ново и досад непознато осећање, истерујући из ње ону болну потиштеност што је носила у грудима. Њене опуштене руке почеше да траже Славков врат, а... кад се у мраку тишине среташе и њихове усне, она га снажно загрли обема рукама и сва се предаде загрљају осећајући да је он стварно воли и да је сада њен.

Загрљени пођоше кући. Он ју је непрестано миловао по коси док је она ишла поред њега ослањајући главу о његово раме. Ишли су полако. Земља је свеже мирисала као да тражи тишину око птица које се препиру око њих. Ветар благо повија врбове гране праћен врцкањем усамљених муња на западној страни. Магла се већ увелико разишла и небо је изгледало ведрије. Месец неуморно рони по плавим небеским сводовима и лагано пада за хоризонтом, палећи за собом усамљене звезде.

РАДА КРСТИЋ, Сокобања

ПЕЧУРКЕ

У шуми је право царство
Овде влада и другарство
А печурке шумске даме
Лепотом нас својом маме.

Оне расту после кише
Док пропланак снажно дише
На ножици једној стоје
И мењају своје боје.

Кад се роде шешир носе
И хопају увек босе
Беремо их јер су здраве
И јела се од њих праве.

И отровних овде има
Порука је нама свима
Зато треба онај брати
Ко их уме препознати.

МОЈА ЗЕМЉА

Нико се сада не жури више,
да види твоја сломљена крила.
На гробу твоје прошлости славне;
кроз густе вео поноћи тамне,
садашњост лежи распета, бледа,
будућност чека и зору гледа.

И једнога дана сунчеви зраци,
радосно пашће на плаве горе,
у сусрет нове, светлије зоре.
А када сине, зрачак слободе,
видеће твоја, широка крила,
О, земљо драга о, земљо мила.

ПРАШТАЊЕ

Тешко је наћи себе
у хаосу мржње,
који нам приређују други,
својим убитачним погледима,
презира и гнева.
Зашто своју свирепост
испољавају над ближњима?
Усне су им модре,
јер отров мржње
разједа и њихове душе.
Немају љубав и милост,
према другима.
Често удруже страст и презир,
и не маре, већ ликују!
Свирепим речима и нашој души
наносе тешке ране,
које можемо излечити,
само праштањем.

ДВЕ ЛИЦИЦЕ

Навуче се лисица у чобанску колибу и наједе се сувог меса, сира и млека. Толико се најела, да није могла да изађе кроз отвор на који је ушла.

- „Јао мени шта ћу сада?“, рече лија.

Наиђе онекуд друга лија и када је виде рече:

- „Једини спас ти је да мало сачекаш да ти се стомак смањи, и онда ћеш моћи да изађеш.“

- „Јесте, баш си паметна“, рече сирота лија. – „Шта ако дође ловац са псима?“

- „Е, о томе је требало раније да размишљаш“, рече јој другарица, окрену се и оде.

ЋУРАН И ВРАБАЦ

На огради врабац чучи и нешто га страшно мучи. Гледа како се ћуран стари шири, кинђури и кочопери. Слети врабац у двориште, храбро стаде и ћурану рече:

- „Што се тако правиш важан? Да ли зато што си снажан?“

Онда поче да скакуће и живахно да цвркуће.

То ћурана јако узбуди, па још више шири груди. Врабац му рече:

- „Лепши соко него врانا, лепши паун од ћурана.“

-Ћуран скупи своје перје, врабац поче да се смеје и одлети испод стреје.

РАДИВОЈЕ РИСТИЋ, Јагодина

ПРЕДВЕЧЕРЈЕ

На окрајку дана
дрема летње сунце.
Јато риба кружи
по зеленом лугу.
На врелим пољима
разлило се злато,
жедни сунцокрети
прижељкују дугу.

Сањиве звезде
буде се на небу,
зрикавци зричу
своју вечну тугу.
Спарина трепери
над нечујном реком.
Први свитац језди
по бескрајном кругу.

ХАЈДЕМО ДРАГА!

Хајдемо, драга, у поља цветна,
где милогласни славуј се чује,
хајдемо у винородна брда,
где песме младих брује.
Хајдемо на чаробни брег,
где се румене гроздови,
где се медена шира пије,
где се опојно вино пије.
Хајдемо где смех и песма одјекују,
где се момци надмећу и надвикују.
Хајдемо где тамњаника и дуње миришу,
где заљубљена срца уздишу,
где се воли, ради и срећно живи,
где се пева о вину и о љубави!

БУЂЕЊЕ ПРИРЕДЕ

Запролећило пролеће
забусениле траве,
загргољиле воде,
расцветале шефтелије,
а ја сам те заволео.

Набрекли чокоти,
запупољила винова лоза,
заиграло старо вино у бачвама,
насмешило се питомо сунце,
а ја те још више волим.

Родиће медени гроздови,
зачаврљаће дроздови,
замирисаће слатка шира,
заискриће младо вино,
а ја ћу те и даље волети.

РАДМИЛА МИЛОЈЕВИЋ, Параћин

УСТРЕПТАЛА ДУША

Виолинист вешто гудалом клизи...
Виртуозно ноте трепере, шапућу мелодије.
Жеља се разројила, ко арабеске свитаца.
Прсте искре очима.
И сваким дамаром бића.
Душа устрептала, срце збуњено
венама кола немирима.
Жеља из жеље изниче.
Пијани ко шампањско вино.
У срећу претвара.
Нека ми усне сагоре љубећи усне твоје.
Око срца ватрени обруч пламти
док месечина немо сипи...
А звезде у вунским чашама искре.
У круг се врте и златно коло воде.
Први је пут срце заиграло.
Ако је то љубав?
Заљубила сам се.
Душа од ове песме никада неће бити уморна.
Виолинист гудалом вешто клизи,
виртуозно ноте трепере, шапуће мелодијама.
Очи нам срећом цакле.
Вином су пуне чаше.
Талози се у њима и време лепоте.
Сваким дамаром бића дрхтим.
Прште искре из винске чаше...
Устрептала душа.
Заљубила сам се...

ЈАСТУК ОД СМИЉА

Иако нема оне старе плиме
разлева љубав боје своје...
Орканском буром ватре разгори
стално пишући нове ноте.
Уђе у живот певајући.
У слободи и сновима срећа се
живи и пружа.
У тренутку времена, сан се савија, ломи.
Љубав оком своје боје шара.
На свет се гледа бајним очима.
Срцем гори пламен попут рубина.
У зеницама вољеног бића
ватрени круг сјајних прстенова.
Сваки дамар у телу стреса.
У облаку душе свитац
златну чауру отвара.
Љубав пуним сјајем заблиста,
пупољке нежне разлиста.
У разбојима срца мреже плете
да никада премало није.
Пурпуром слива у зденац бајни.
Чувару ризнице свих наших тајни.
На јастуку од смиља
љубав заувек жива.

РАДОСЛАВ- Раца ФЕЛБАПОВ, Нови Сад

ВРЕМЕ КОЈЕ ТЕЧЕ

Цепни сат носим
Успомена стара.
А време не може да се вара.
Понекад шетајући градом
Заборавим на време,
Онда изненада сат са црквеног торња
Прене и подсети да је време ту поред мене.

Заваравам самога себе,
Да ако сат не носим, да време спорије тече.
У сталном сам сукобу с казаљкама свога сата
Она велика тако се брзо окреће
И уве корача испред мене.
Купујем пешчани сат,
Мислећи да ћу успорити време
А песак још брже цури.
Време неумитно тече
Од самог почетка,
Време је било победник.
Ја сам трку с временом изгубио.

ТЕБЕ ДОЗИВАМ

Залепрша звездаца мојим сновима
Тебе дозивам
Машем небеском заставом
изатканом од модрих облака који доносе кишу.
Светлост твоје звезде
Пробија се кроз модре облаке
Тебе дозивам.
Да са сазвежђа свог
На земљу долетиш
Да твоја звезда падалица
Падне право на мој длан.
Да те у срце ставим.

ДЕО МЕНЕ НЕСТАДЕ С ЊИМ

Укочен поглед блуди
пут нестајања.
Осећања помахнитала
куљају пут крвотока,
што се у срце
као набујала река
стихијски сливају.
А, срце као брана
што под налетом попушта
надима груди, дах застаје.
Грло, шупљина која зјапи.
Усне подрхтавају као немирне обале.
Глас се не чује.
Одјечи нестају пут вена.
Очи склопљене гледају унутрашњост
сопственог понора.
Сузе надиру као плима
и саме теку.
Туга ми се кроз поре увукла
и у души настанила.
Део мене нестаде с њим.

*Дан када се мој отац Марко представио Богу.

РАТКО РАЛЕ БЕЛИЋ, Суботица

ГОЛГОТА СРБА КРОЗ АЛБАНИЈУ

Корацима тешким броје
кроз сметове,
а гудуре и врлети,
све албанске да освоје.

Ишчекујућ' плаво море,
путевима непрохода
у хладноћи, још и глади,
док их тугом прате зоре.

Често хропцем задње снаге,
црпећи је из сећања
на огњиште, отаџбину,
остављене миле, драге.

Кидишући своја тела,
опрашта се брат од брата,
син од оца, унук деде,
на брзину, без опела.

А најчешће смрт у ходу
светионик поста вере,
да се издржи и истраје
тешким путем у слободу.

Покољења нека памте:
која младост ту је пала,
за слободу, отаџбину.
Ватром вере нека пламте!

Кроз гудуре и врлети
албанске се мора мрети,
за слободу, отаџбину,
што остави отац сину!

НАЗВАТИ НАЗ ВАТИ

(посвећено ЧЕСКО ГЕЗИ)

Човеку човеком буди и руку пружи!
Грч лицем и поглед тужан спази,
јер бол му душом и телом кружи,
а ти нађи му се!
Сигуран буди - тегоба живота га гази!

Зато осмех на лицу нека ти сјаји!
Приђи! Заборави своје тешкоће, муке!
Том човеку су вредни искрени загрљаји.
Знај – управо,
као у бури, бродовима сигурне луке.

Утеха је и топла реч - ко мелем прави.
И оно чега једва имаш с њим подели,
тада ће му болно срце да се открави.
Сети се и сам,
колико празнина пуноћу своју жели.

Па када успеш изазвати осмех и њему,
бол олакшати, да без суза мање пати!
Животом ти чврст је корак, вичан свему.
Ти си онај прави!
И тада се истина - човеком можеш назвати!

РУЖЕНА КРАЋИЦА, Падина

ИСТИНА ИЛИ ПРЕВАРА

У јесен живота нашег упловисмо
очекивања утихнуше, осећања бледе.
Мислили смо да упловисмо у мирну луку,
у несавршенству тела и зрака,
у недостатку узбуђујућег адреналина,
срећа се изненада распрснула
од човека ка жени, од ње ка њему,
/као јајашце спремно за овулацију
кад ка сперматозоидима стреми/.
Била је јесен, а најлепше љубави се десе у пролеће
и трају, како која, до краја,
онако набујале, пупе, процветају,
кулминирају, плодове дају,
а онда силазном линијом.
стропоштају се у амбис заорава.
Све што је лоше било, треба да замислимо,
да смо бацили у реку /ето загађења/.
то вода односи у места невиђена.
Тако уче психолози, видари душевних рана,
ако нисмо у станњу, да се сами носимо са тиме,
горак укус разочарења и патње нас не мине.

НАРАВОУЧЕНИЈЕ – волите се ако вас то инспирише,
волите се и до бола, без љубави нема снова.
Са тобом у себи напустила сам скровиште.

ВИЗИЈА

Стојим на мосту – слушам шта прича река: –Смрт се деси једном,
а све што се дешава довека, једноставно се мора преживети.

Замишљаам гледајући воду и сенке блудећих душа,
власника који су ту негде окончали животни пут.

Највећи догађаји нису најгласнији, већ најтиши сати.

Лекција коју треба научити:

- Које мостове користити у животу, а које рушити.

Овладаћемо најзначајнијом вештином,
помоћу љубави настојати да нестане мржње.

Да ли је то утопија, немогућа мисија?

Мимоилазе се зле и добре мисли,

модерног доба време се круни,

звезде шаљу прах, честицу,

а ја желим снагу свих елемената

и не разумем реченицу -

Све што се дешава, дешава се са разлогом.

Препуштам се правцу, излажем се поветарцу

и он шапће – без љубави да се борим,

јер себе волим и лепоте свете.

Будућност се као калеидоскоп врти,

шта сутра доноси, нико не слути.

Све више је ничије земље, све више је граница,

а некад смо живели братство и јединство,

стешњују нас као шагринску кожу.

Неимари Андрићград градили, по чијим стопама ходали?

Андрићева интелектуална својина,

оваплоћена необичним делима,

опчињен прохујалим временима,

учио нас стрпљењу живљења.

Од хомо сапиенса до генија,

екстаза. нирвана, стварност, маштања,

сад као монолит израња из магле Андрићград,

прво га обасја сунчев зрак, капи јутарње росе окупају,

као мајке некад дечаке,

што су морале да плате данак у крви,

сунце у зениту огреје,

у сумрак румени заласци буде успомене...

По чијим стопама ходимо, чијим водама бродимо?!

САВКА КОЗИЋ, Беоцин

ПРОСВЕТИТЕЉУ

Радо је на Гору просветљења кренуо
док је као младић Хиландару хрлио
босоног је Светогорју ходио
луч светлости Православљу давно упалио

А учење Христово - пут је његов био
цео свој живот том је посветио
Принц – Просветитељ народни постао
Срској држави темеље - чврсте уградио.

Свету Гору светлошћу је опточио
своју браћу над ковчегом мирио
многа добра дела за собом оставио
Пастир прави – први за Србе је био.

Тако су желели - да нестане - сагори
ал' име његово све снажније звони
храмови многи Планетом се простиру
двери своје отварају за свету литургију.

Камен тврди само светлост исијава
лице нашег народа - Истоку усмерава
сада Храм моћни стално себи зове
да се у обзорју и миру тихује.

Од давнина светлост је само разастиро
бистри ума га далеко - напретку водио
Архиепископ први српски је био
манастире многе у Палестини саградио

Надземаљска бића, чувари наши на небу
Е убрзо по његовом доласку, румен је почела освитати
Мирно, храбро, чврсту стазу Православља је градио
А љубав велику, у души, срцу за све је чувао - носио
Његови храмови Планетом, на зборишта зову
И најтеже стазе, он је храбро ходио
Ћутати се не сме о делима нашег ПРОСВЕТИТЕЉА.

ПОРУКА

Ћутање нас неће никуда одвести
већ жеља велика да чувамо благо
остала нам азбука из времена давна
земља Немањића добро уцртана.

И кад су нас газиле силе моћне
стављајућ пред нас препреке многе
писмо и вера нама су опстали
само тако - за нас ће се знати.

Радост нам не сме бити усвајање. -
јест' наука отишла далеко,
наша младост по свету беломе
писмо, вера, огњиште, мора остат свето.

И желим само да се добро знаде
шта је за нас богатство право
преци, писмо, звоно црквено
иконе наше - што храмове красе.

Лако није увек, битке добијати
ал' се не смемо никада предати
чуваре блага морамо налазити
писмо не смемо никако заборавити.

И остаће младости - наслеђа многа
што чуват' се треба ко зеница ока
само ће то права порука им бити
колико трајемо - толко смо ВЕЛИКИ,

Цео свет смо писмом задивили
лепо га је писат и читати
одрицањем се не треба бавити
већ писмом својим себе уздизати.

Ако стотине година прођоше
многе хвале до нас пристигоше
зашто онда да не сачувамо
оно што је наше ВРЕДНО И ДРАГО

САЊА ОБРАДОВИЋ, Сремска Каменица

ПИСМОМ ОДГОВОР

Сине, видо сам, ово ти касти.

У авлији снаја прекопава башчицу. Никако ружи да се примакне.

Краичком ока спази за све криву, како са кибиц пендрека шмека.

Снаја ће ти њојзи:

“Знаш имам потрбу да ти се извиним. Мислила сам да си најгора на свету.”

Свекрва ће на то:

“Јел! А ко је то гори од мене?”

“Не знам, јавићу ти кад сазнам - рече снаја.

Муж се презноја, приђе жени и рече:

“Знаш жено, само су велики људи у стању тако да изговоре.”

“Не знам мужу, ја сам мала.”

Пенџер се затвори, а снаја настави да прекопава и по мало плеви. Ружи се примакла.

Ето сине, ако сам ти помого.

Ћаћа.

СЛАНА ЗОРА

Сузама горким окупана зора, што на дан слути, тежина ноћи.

Тешка је, сланоћа кад је мушко око пушта, а из душе горким дахом проговара:

“Слушам а знам да није такав, није, није... лажу!”

Ћутим док плаче, не прекидам храбрости олакшање.

Гледам.

Обојицу шамара љубомора ситних душа. Младост у полету, а тако горко плаче.

Брат за брата.

Зашто младост да младости латице сече, корен трује, стабло савија.

Отац гледа, не прекида. Чека да кажем, шта је било.

Ето. То је било.

Нека, нека сада спава. Науком младости, клонула му глава.

Чаша воде, на ормарићу стоји.

ЛАЛА

Чита,
једва дише,
срам од страха,
да прикрије,
упијена,
оронђалим сунђером.
Испред табле,
која кредом учи,
с водом у устима,
у ћошку чучи,
да научи,
како се учи.
Зато лала,
жуто у црвено,
боји,
луковином,
у подруму стоји,
ваљане речи,
латицама броји.

МИМИЦА

Мала бела,
грудвица,
скиталица,
причалица,
као права,
врцкавица,
женска мала,
лајавица,
зове се,
куца Мимица.

СВЕТЛАНА АНДРЕЈИЋ Цеца, Параћин

ЈУТРО

Јутрос ми је срце лако.
Лаке мисли, лака душа.
Чини ми се, данас, ђаво,
Неће моћи да ме куша.
Сав је простор,
Сунце златно, обасјало, својим зраком,
Па допрло до дна душе,
Ко посуте, златним прахом.
Обасјало сунце поља,
Озима се трава блиста
Ко драгуљи, капи росе.
О, како су поља чиста!
Чисто сунце, чисте шуме,
Мирис земље омамљује.
Сва сам лака као перо.
Ово јутро, песму снује.

ВЕЛИГДАН

На велигдан, послала нас мајка,
Окупане, дотеране, лепо одевене.
У походе да идемо,
Велигдан да честитамо.
Лепо да се поздравимо,
За поклоне захвалимо.
Нас четворо, сви заједно,
Ведри, чили, све обишли.
Са свима се, нама знаним,
Драгим, милим, поздравили.
Од свакога, јаје црвено,
Колач, ил шта друго, сви добили.
Сад се радо присећамо,
Тог благодана, кад бејасмо деца мала,
Што славише тог благодана.
Тад Христово беше васкрсење,
Свом народу за спасење.

МОЖДА

Чекај ме на раскршћу
Наших живота.
Можда ћу доћи.
Да коначно можеш рећи
Нашао сам сродну душу.
Можда ћу доћи да ти улепшам дане
И умирим немирне ноћи.
Да љубим ти усне
И твоје поспане очи.
Можда ћу доћи,
Да се ушушкам на твојем рамену,
И слушавам откуцаје твога срца
Које ће ми шапутати да је
Коначно пронашло
Исконску риму.
Чекај ме.
Можда ћу ипак доћи.
А ако не дођем,
Не замери судбини,
Већ буди срећан што си
Бар на тренутак дотакао
Танану душу једне жене,
Која и када је будна
САЊА.

СЛАВИЦА АГИЋ, Бачка Паланка

П Р А З Н И Н А

Звали смо је Ика. Нико није знао да ли јој је то име или надимак, а нико није ни проверавао. Ика, и то је то.

Одувек је била ту, барем се тако чинило. Нико се не сећа када се доселила, а никога није посебно ни занимало. Просто, била је ту, као део ентеријера (умео би понеко, шалећи се, рећи). Ситна, небитна, неупадљива, а ипак свеприсутна. На њу нико није обраћао посебну пажњу, али се подразумевало да је ту, као да се без ње не може, а можда и може. О томе нико није размишљао.

А била је ту, да дода кад нешто затреба, да пита куда си пошао и хоћеш ли се дуго задржати, зашто си нерасположен, шта те је тако обрадовало. Да ти каже да су ти стара кола била боља од ових нових. Јесу, била су старија и нова су баш нова, али она стара су ипак боља. И да те при том подсети да је некада све било боље. И паметније. И људи људевнији и људскији.

Била је ту, кад неко дете падне па разбије колено, да му се нађе, да брзо опере рану и дезинфикује, старом, добром комовицом и стави фластер. Да дода чашу свеже воде са чесме, болесном чика Десану, када се једва ходајући, враћао кући из свакодневне шетње. Да нагрди, што су тамо неке комшије пустиле пса, па је ушао у њено двориште и погазио јој мушкатлу. Била је ту да узме напуштено маче,(које умало није напао онај исти пас, што је згазио мушкатлу) и да га негује и храни.

Облачила се обично,ничим упадљива, али, увек уредна и чиста. И све око ње је блистало, али све је било сведено, ненаглашено, ничим није привлачила пажњу. Зато су њој сви били важни и битни. Све је примећивала, све видела, све осећала, налазила се ту у сваком моменту, када треба, наравно, када и не треба. Да примети, каже, пружи руку, изгрди, наруга, похвали. Њу нико никада није похвалио, а није је ни кудио. Понеко би само одмахнуо руком, безначајно, успут. Ако је нешто причала чинило се небитним и нико се није трудио да са њом подели нешто. Али, ипак (само је она знала како), увек би све сазнала, није нагађала, она је тачно знала и кад су остали само претпостављали. Нико јој није посебно објашњавао, али би јој свако, а да тога није ни био свестан, рекао све што ју је занимало.

Једном месечно је одлазила из улице, уредно, истог датума, сваког месеца. Ишла је да плати рачуне за струју, воду и порез и уредно се на време враћала, као да је неко чека. Пензију јој је доносио поштар. Он би јој понекад поправио чесму,(нешто вентил на њој није био у реду) или би пак умео на шупи или кокошињцу наместити „спалу” греду или цреп. Сви су мислили да јој је рођак, као што су знали да има једну ћерку која живи у иностранству. Имала је и две унуке. Једном, давно неко их је видео, када су

јој биле у посети. Од њих је једном годишње добијала велики пакет. Тада би данима ћутала и излазила из куће само по хлеб и брзо се враћала. Нико није знао шта је у пакету, претпостављали су да је одећа, јер она није ишла у куповину, а увек је била уредна. Неки су мислили да добија и новац, али ни то никога није посебно занимало.

И онда, једнога дана, само је нестала. Отишла, да се никада не врати. Тада су се сви изненадили. Сви! Зачуђено су гледали у празнину, а у себи осећали нешто налик самоћи. Затечени, збуњени. Нико никада није ни наслутио да би могла недостајати, нарочито не оволико. А недостајала је, фалила је свима. Тупо, готово увређено, гледали су у спуштене дрвене, прашњаве шалукатре. Чак се нико није питао ни ко их је затворио, а ње није било. Више није било некога кога је живо интересовало зашто си данас у ципелама, а не у патикама, кад их иначе никад не изуваш. Зашто си се ошишао, баш сад кад ти је коса лепо нарасла. И како то да си одједном почела носити сукњу. Рекла би још, да је то баш лепо, али да је сукња прекратка и да то може мало дуже. Те, што сте исекли живу ограду и ставили металну, јер је природна много лепша, зелена и весела. Некада су тамо негде, није објашњавала где, тамо су сви имали природну ограду, и све је било весело и цветно. Никога више није било брига што си нерасположен, јер и они су били исти, једва су бринули своју бригу, за тебе нису имали ни времена, а ни жеље. А свакоме, баш сваком бићу је потребна пажња, да га неко примети, да пита, да покаже да је заинтересован, да је некоме важан. Па била то и Ика.

Било је ту још нешто, чега постадоше свесни тек сада. То их је мучило, постидело. Сада када Ике више није било и свега што је она давала, сетили су се да њој никада нису ништа, на било који начин вратили. Нико је никада није питао како је, као да се подразумевало да је она увек добро. Нису је питали да ли јој треба нешто, да ли по међави или великим врућинама може до продавнице, шта ради у самоћи, да ли јој је тешко, шта је радује, да ли због нечег пати. Колико је боле и колико радују пакети које је добијала једном годишње и о којима никада није причала. И зашто није. Да ли је имала она њима да каже, исприча своју причу. Свакако да јесте, али никога није занимало. Тек сада су схватили колико су били себични. Тако је то иначе, када све прође, онда се сетимо да је могло другачије. Али, буде касно.

Обузела их је туга, само и овог пута више због себе, јер фалила је, све што је била и што је са њом ишло.

Време ће полако пролазити и учинити своје. Сви ће се навикнути да је нема. Бациће, а да тога нису свесни, помало враголасо, шаљив поглед према њеним прозорима, да виде, помера ли се хеклана уштиркана завеса. Гледа ли, уходи ли? Да све сазна, да их има у шаци, да манипулише кад затреба. Неће је бити, али учиниће им се да се завеса помера. И причаће о њој. Али, сада не могу. Још увек су збуњени, увређени и заиста тужни. Још увек зјапи празнина.

АФОРИЗМИ

- Не види даље од носа – преостаје му да ради за шалтером.
- Срела сам бившег ентузијасту – около зија.
- Код нас је наступило једно годишње доба, целе године се пржимо – на дуговима
- За њега је брак светиња – зато кући обично свраћа недељом и празницима.
- Ја сам изабрала лекара – још само да он пристане.
- Можда би ми и желели продужити живот – питање је да ли се њему допада проводити свој век са нама.
- Теше нас да није све тако црно – поново је пао снег.
- Празне куће и нису тако празне – пуне су одјека.
- Откако је постао шеф кризног штаба – више не кризира.
- Врбовали су га, после је као награду добио – врбов прут.
- Мој муж упорно понавља да је био пресрећан од кад ме је упознао. Увек ставља акценат на оно, пре-срећан.
- Није ни чудо што је завршио у бунару – превише је бунарио.
- Може, ко тебе каменом, ти њега хлебом – ако га имаш.

СЛОБОДАН ЦВИТКОВИЋ, Шид

ПОЈ ТИШИНЕ

Ко туговао није
не зна шта су боли.
Очи му не кваси плач.
Низ лице не цуре сузе.
Тело не стеже грч,
ни јецај измучене душе.
Куле живота
њему се не руше.

Не осећа снагу немоћи
кад умотан плаштом сете
ослушкује пој тишине,
која скрива песму
славуја из горе.
Крије и речи свога чеда
што души радост дају,
и у срце уносе милине,

Не проклиње судбину,
која му слама вољу.
Не тера од себе
суморне мисли,
ни чемер, јад и тугу.
Не живи у заблуди
да ће макар на трен
бити као други људи.

СИЋАНИ СЛАВУЈИ

*Тихо ноћи моје злато спава
Над главом јој од бисера грана
А на грани ко да нешто бруји
То су мали сићани славуји*

Тихо ноћи.... Ј.Ј. Змај

Паде тама, утихнуше таласи.
Да ли сањам, или је то јава?
Месечина њену косу мрси.
Тихо ноћи моје злато спава.

Будан бдијем, снове снијем.
Крај ње дочекујем светло дана.
Мило лице срећом прекривено.
Над главом јој од бисера грана.

Сјај љубави блиста из очију.
Узаврела крв кроз вене струји.
Дамари к'о чекић ударају.
А на грани ко да нешто бруји.

Силна жеља талас покренула.
Као рој осица око срца зуји.
Умилате речи шапугала;
То су мали сићани славуји.

КЛАТНО ЖИВОТА

Зашто зоро моје очи будиш
кад сновијају предивне снове?
Из срца ми радост односиш.
Души наносиш, бол и туге нове.

Уснио сам да се клатно живота
место напред, уназад покреће.
Враћа време у дане младости,
у тренутке неизмерне среће.

Од милине хтедох да полетим,
на најлепши цвет да слетим.
младалачке снове да испуним,
Да ми жеље празне не остану.

Ако дивних снова више нема
тада време само напред жури.
Доноси нове, све тужније дане,
и тамне ноћи чемером умотане.

Журећи напред клатно живота
и у сновима и на јави ми се руга.
Заборавља шта је срећа и лепота.
Али добро памти шта је то туга.

Зато зоро, док сањам не буди ме.
Не прекидај те, срцу миле снове.
Нек се клатно вечно назад креће.
Још сам жељан радости и среће.

СМИЉАНА БОЖИЋ, Београд

СЛИКАЊЕ И ЉУБАВ

Док кичица шкрипи по платну,
осећам твој мирис и нежан додир по врату.

Боја се разлива ко суза по образу,
милује платно и лице,
твоја блискост ми прија.

Треbam твоју нежност и блискост,
треbam боју и платно, не знам шта ћу пре.

Окрећеш боју у мени, мисао је блиска теби,
све се врти и кружи ко Месец око Земље.
Потреба за заједништвом сва је у мени.

Да оставим боју или тебе?
Неком треба да припаднем, уметности или љубави.

Да ли је то пролеће у мени, а јесен у теби ?
Сликам те у мислима,
снажног и јаког као што је мисао.

Недостаје ми боје, покрета.
Само чујем музику
Ноктурно од Фредерика Шопена.

Предала бих се теби, као сликању и бојама,
да остане траг твој у мојој души,
као отисак боје на платну.

ТРЕБА МИ РИМЕ

Данас ћу писати риме
о теби
иако требало не би.

Данас ћу живети
свој сан
иако тебе немам.

Седим на рубу
Паноније
и као да ме није.

Живим у прошлости
мене
и све су само сене.

Срца сам отворена,
а тебе
још увек нема.

Молићу молитве јаке,
да тебе
мени врате.

Чујем твој глас из даљине.
Треба ми риме.
Треба ми риме.

У ИШЧЕКИВАЊУ

Немам те, све ми је празно.
Опустеле мисли и радости моје.
Све докле год ми поглед досеже,
само кошава и ветрови други.

Таласају се незрела жита.
Више ми се и не слика.
Спакован штафелај тугује.
Душа моја празна лута.

Плава планета изгубила ритам.
Месец нестао у облацима.
Угасила се и последња светиљка
у освет зоре.
Ружа ветрова се игра јутром.

Немо ходање у свитај дана.
У души силина заорава.
Док цео свет спава,
осећам терет планете.

Треbam те да освојиш моје мисли,
да ме отргнеш од заорава,
јутра оплемениш плаветнилом,
живот да ми освежиш
пољупцима.
Љубав да ми подариш.

СНЕЖАНА ШОЛКОТОВИЋ, Корбово

ВОЛЕЛА БИХ ДА СИ ТУ

Волела бих да си ту, да поделимо поглед ка сунцу
И све оне ситнице које се потајно желе,
Да дамо одушак заљубљеном срцу
и размењујемо нежности смеле...

Волела бих да си ту
Да ме топлина твојих руку ,кад ми је најтеже, утеше,
онда када ме појединци киње у свом безобразлуку
јер мисле да сам сама, а силно греше...

Волела бих да делимо тајне, оне исконске љубави
која нас невидљивима нитима веже,
оне ситнице које су наизглед безначајне
загрљај који нежношћу и топлином стеже...

Волела бих да се будим до твог узглавља
Да ме немирно небо твојих очију буди,
Волим твоју спонтаност и присност
Кад оншалантно прислоним главу на твоје груди...

Волим тебе, онаквог какав јеси
Твоју близину која ми прија,
Волим мирис пољског цвећа у твојој коси
Тело које се уз моје ко бршљен привија...

Волела бих да си ту, да чујем шапат ветра
који испраћа на почитнак уснуле таласе,
моја је душа попут латице цвета,
где се фењери звезда пале и гасе...

СВАКО СВОМЕ

Кад ти је најтеже
Кад не желиш бродоломе
Користиш ону стару изреку
Свако ће своме...
Када ти запиње реч у грлу
И требаш помоћ да те неко покрене,
Обраћаш се своме
Да ти решава проблеме...
Када си сам, и кад ти треба неко,
опет ћеш твоје
он ће бити уз тебе ма колико да је далеко...
Када те мучи љубав, понекад и пораз...,
Ту је онај твој који ће да ти сачува леђа и образ...
Увек твој у свему, у сваком трену
Наћи ће решење свакоме проблему...
И када је у питању рима
И када те криза вреба
Ту је твој да те прогура
Да ти да руку кад затреба.
Тешко оном ко никога нема
Увек му се нека заврзлама спрема...
Свој своме увек ускаче,
Онај ко нема свога
Може над судбином само да заплаче...

СОФИЈА НИКОЛИЋ, Пожаревац

РУКЕ МОЈЕ

Дал ме јесен боли, пуно јесени,
или форсирање преко граница
и поред природних опомена.
Руке моје, које су ми слушкиње,
везиле и плетиле, куварице и праље,
козметичарке, фризерке и купачице,
говорнице душе моје,
продужени поздрав срца мајке и сестре,
- нисам вас испоштовала и сада патимо заједно.
Али, опет сте ми савезнице –
да искуцам неколико речи за добро јутро и лепе зеље,
за искрен поздрав и осмех на лицу,
онима које волим, онима који ме подижу кад паднем,
онима које осећам иако су тако далеко а увек уз мене.

И задовољство боли, и срећа боли, и радост запече,
али воља и вера, љубав - то је гориво
за нас разуђене у својим осећањима.
Богу хвала за све који верују а не фолирају,
за оне којима је лаж само реч у речнику,
злоба само слово на папиру,
завист непознаница.... а лепотаааа - топли разговор,
нежни дланови и када су испуцали,
вољни да су чврсти и када снаге немају,
да нам подупру чело када глава клоне,
да придрже плећа када је снага уморна,
да понесу и пригрле оне које волим и када тело занемоћа.

Руке моје, нисам вас никада штедела
а ви ништа нисте одбијале.
То Бог ме подиже и помаже,
дарује снагом воље, хвала му!
Амин!

СРЕЋА

Труди се да разуме
Натрапане речи
у мраку пронађене,
ни значења им не зна
онај ко их побаца
једну уз другу
да стихом се творе,
кааже некакве...
како би срећа знала где душа
станује
да макар један део слова и речи
поискаче из овог стога
у јасну, једноставну,
искрену и људску поруку срца –
дођите ближе,
ја песму љубавну певам,
слогом уткивам,
осмехом везем,
речју зашивам
и покојом сузом заливам
јер, ни срећа се не сме
прегласно славити....

КОЊИ У ГАЛОПУ

Кад се белине споје
Вода, снег и длака,
На сапима два ата
Снажна, обесна и јака
Док грива лепрша жива,
Не бела већ сива,
А копита црна
Као шаховска фигура
Скачу
И прште кристале воде
У пахуље сложене,
Ноздрве исте им рже...
Очи
Правац држе,
Тамо...
Тамо да стигнемо само...
Тамо где нема краја -
До самога раја...
А срце туче
Клопара.
Из тела одише јара,
Још само бела
Велика крила...
Одоше,
Где никада нису била
Узнеше своја
Невина бића
До неба
До вечног покрића.

СПОМЕНКА ДЕНДА ХАМОВИЋ, Нови Београд

ГЛАДНЕ ПТИЦЕ

Сенка сам која те прати
И за твоју љубав живи
Окрени се – обликуј ме
Утисни у мисли

Жудњом ме дотакни
Цвркут ноћни нек је води
Знаш, она песма птица
Гладних наших

Свиј ми руке око врата
Почни корацима танга
Усне ћу на уво да ти прислоним
И под капцима лед дахом отопим

У жеље ћу медено саће
Цело да ти излијем
Загрли ме тајном тишином
И ћути – само ћути

Предај срце игри
Па у корак валцера утони
И љуби ме, дуго, дуго...
И љубићу те, дуго, дуго...

ВОЛЕХ

Буди ме зора
а олујна ноћ
у мислима лута
док сунце грли дланове
на белини пути –
утиснуте отиске страсне
и сјај ока што пева
о звезданом додиру.

Облачим хаљину чедну
преко отисака ноћних
да скрије победу греха
ал' из уздаха срећног
опојно пијем пиће –
тече ми венама
убрзава ход у сивилу дана
иговор тела пева:
Волех – волех!

У НАМА

Прислони ми на груди срце
Да из мутног тог ока
Све туге попијем
Сунцем их обасјам
И претворим у страст

Веруј ми да мелеме
У рукама пустим имам
Топлином ћу груди
Све ледене испарити капи
Под капцима тим мразним

Засућу их чаролијом
Да замиришу стрњишта
Да уберемо пољубаца букет
Увенути неће никад – хајде!
Прислони ми на груди срце!

СТАНКА ЂАЛАСАН, Нови Сад

Покушавам да ухватим нит мисли.

Она се непослушно отргне и уплете у Сатурново свјетлосно коло.

Небом осијана, огрнута бескрајем, лута по недокучу тајанства.

А,

удну је мојих немира.

Треба омче да се ослободи и провали из дубине.

Запис,

у ријечи остане.

ГДЈЕ ЈЕ

Откине се мисао од размишљања. Колико пута питамо, или се питамо! Нарочито је тешко кад питање боли, а одговор... ћути.

За Њу су дани послије губитка јединца сина – помрчина.

Не ноћ! Ноћ може да буде карамучна, али и мјесечна, звјездана.

Њени дани и ноћи су помрчина кроз коју своје постојање свијешћу назире. Ту гдје је није мјесто, већ празнина. Није ни у времену у коме је. Као авет тумара кроз простор и вријеме, хватајући се као утопљеник за пјену краткотрајним бијегом у саосјећање са још нечијим болом, у убрале мисли неке књиге, у написани стих. Треба попунити вријеме. Тихим, унутрашњим мукама, чекањем да им се душе сједине. Дотле?

Повремено се губи, али и отима. Одриче се прихватања. Тада попуни простор, а ствари и предмети добију значење, и значај. Његов. Зидове на којима су његове фотографије, обаспе плаветнило његових очију. Рез тишине. Из ње, као из непознате дубине израњају чудни тонови. Само њој доступни.

Назире траг незаборавног јурта. Слукти зов. Тишина више није празна. Гледа у сумрак и таму која је овила. Одшкрине врата у оно што је било. Види сјенке из сјећања. Свака је понешто оставила.

Једно наспрам другог, заштићени непосредношћу. Она у фотељи. Мршаве шаке са изукрштаним плавим венама овлаш пребаци преко груди, а мек поглед усмјери према њему:

-Сине, хајде да причамо о нама. Причај ми о себи, о оном што ником ниси рекао. Ја сам ти мајка. Разумјећу. Да си бар још неко вријеме остао са мном. Знаш, дјеца желе свој живот и одлазе без жаљења. Мајке то одвајање одболују. Ово је непреболно. Чује му глас, мек као шапат:

-Ма...

Лице му дјетиње.

-Да, увијек си био, и заувјек ћеш остати моје дијете. Требало је још да сазриш до осјећања љубави, осим ове с којом си растао.

Одговор ћуги.

Вријеме сјећања истиче. Сјенке блиједе.

Умор савладава измождено тијело. Чак се не усуђује да оде у другу собу, тамо је хладно. Овдје је грију његове фотографије, и очи топле од љубави:

-Ма...

Скрупча се у фотељу са својим згомиланим трпљењем.

Сан је пренесе. Онда се тргне као да је нешто пропустила, или да је направила грешку што му се препустила и прекинула бдјење.

Тако из ноћи у ноћ. Траје... Наравно да непробол траје.

Није јој утјеха ни то што зна да није само Она, Она.

Откину се мисао ...

СТЕВАН ЈОВАНОВИЋ, Каћ

ПАНОНСКИ БИСЕР

Кад год ми је душа пуна сете,
ил` позелим, бокал доброг вина,
увек дођем ту крај старог сата,
на тврђаву, Петроварадина.

Испред мене, баш као на длану,
простире се мој вољени град,
на обали плавога Дунава,
као бисер, блиста Нови Сад!

Срем са десне, Банат с леве стране,
а за леђи`, пружила се Бачка,
у песмама казиваше многи,
да ту леже ,три срца јуначка.

Не верујем на целоме свету,
да још неко, такав бисер има,
као овај, из Панонског мора,
са којим се, дичи Војводина.

Многи су те, освојити хтели,
а ти гордо пркосио свима,
златна росо, Панонске равнице,
ти си нама Олимп и Атина!

Волим твоја, рашчупана јутра,
аласе сто, своје мреже плету,
Нови Саде, мој најлепши граде,
ја те волим, највише на свету!

ШАЈКАШКА КОЈУ ВОЛИМ

Гледам моју, Војводину равну,
у цик зоре, са Тителског брега,
као гоблен, сва је навезена,
друм, ливаде, њиве, стада бела.

Од Титела, па све до Надаља,
од Јегричке, Тисе, до Дунава,
на грудима, благородне Бачке,
мила моја, лаким санком спава.
А А Ааааа то је Шајкашка,
А А Ааааа коју волим ја!

Лепотице, Панонске равнице,
росом раном, овлаш умивена,
у плодове, једре одевена,
и ливадским, цвећем окићена.
Многи су те, освојити хтели,
али ти се, ником ниси дала,
увек си нас, даривала схтедро,
и за то ти, мила моја хвала!
А А Ааааа то је Шајкашка,
А А Ааааа коју волим ја!

Прође младост, издаје ме снага,
нема више, прела, песме наше,
остале су, само успомене,
на Шајкашку, и њене Шајкаше.
Ех, да могу, барем још једаред,
да се свијем, ту уз твоје крило,
да на твоје, скуте ставим главу,
чини ми се, лакше би ми било.
А А Ааааа то је Шајкашка,
А А Ааааа коју волим ја!

Да те ту чувам у загрљају срца свог заувек.

ТАЊА АЈТИЋ, Ванкувер, Канада

ПЕСМА ЖИВОТА

Хтела бих да ми речи лете, да буду пуне цвећа, да миришу.
Нека бар у једном дану имају свој почетак и крај.
Нека имају дар живота небескога, дар љубави и смрти.
Хтела бих да ми речи лете, високо до неба, до бескраја
да постану нежне, да титрају од осећања.
Звонко да се котрљају у вакуму столећа.
Да певају песму рађања света, песму топлине, мајке земаљске,
да ватромет постану.
Да дугиним бојама обоје небо.
Хтела бих да време зауставе, само још звона да се чују.
Нека, срце свих људи доживи благослов у екстази речи пупољака.
Нека се пробуди добро у људима у необичној тишини речи и звона.
Одзвања планета ћутања и погледа.
Нека пресеку небо.
Нека се дању виде звезде.
Нека људи обећају себи да добро желе Сунцу.

ТИ МИРНО СПАВАШ А ЈА НЕМАМ СНА

Ти мирно спаваш а ја немам сна.
Ти сањаш а ја бдим.
Мене песма мучи неотпевана.
Заузела ми мисли и не дозвољава
да се успавам док она не буде написана.
Птице се у јутро чују и веома су гласне.
Лепо ми је ипак.
То се оне радују будућем дану.
Знају за весеље.
Подиге се полако Сунце и нови дан се буди.
Латице цвећа отварају се полако.
И све добија светлију боју.
И наша башта и тераса и небо.
Лепо нам је овде.

Дуго смо чекали да будемо задовољни кућом.
Пас и ти још увек спавате мирно.
Чува те наш пас и у сну.
Још мало па ћу направити кафу за обоје.
Ти мирно спаваш а ја немам сна.
Песма ме мучи.
Хоће да се испише.
А ја само мислим да цвркућу птице
у ово јутро које ће бити обасјано тобом.

ЈАВОРОВ ЛИСТ

Постоји земља где дрвеће расте до самога неба. Где птице цвркућу у свакој крошњи дрвећа. Постоји земља где путеви одводе људе на пут далеки и језера где можеш да се загледаш у себе. У тој земљи небо је близу и можеш рукама дохватити звезде. Реке свуда жуборе весело и сва је цветна. У њој живе људи из целог света и сви су повезани миришљавим ветром. Постоји земља где можеш урадити све што никада ниси до сада а покушао си. Она је пуна врата и кључеви су сакривени. Тешко се проналазе. Понекад су скривени у Сунцу а понекад у Месецу. Налазе се на разноразним местима као и људи који их носе. Ходајући преко мостова налазиш одговоре док испод мостова док ходаш заборављаш све. Постоји земља огромна са заставом црвеног листа не можеш је никако сагледати одједном. Потребне су године. Њене су планине толико високе да је на врховима увек снег. Само понекад можеш застати и видети што до тада никада ниси. Можеш себе видети у зачараном свету. Обале земље запљускују два океана један је Пацифик а други је најтиши. У њој се стално обнавља дрвеће јер расте из пањева ново, високо. Када се појави дуга, цело небо испуни се светлости и сви под њом само се осмехују. Сви се само осмехују животу.

ИНВАЛИД

Имала је косу окренуту наопачке. Идеалну за прављење савршених фризура са њеним фризерским занатом којим је постала успешна медицинска сестра. Витлала је шареним штапом жалећи се на своју поломљену кичму. Постала је такав страсан познавалац калорија и адитива у исхрани да таквог истог неће бити до памтивека. Махала је својим штапом као да диригује и који јој је постао као трећа рука. Као слепац ударала је у саксије, зидове, бандере, столове, ударала је сва могућа и немогућа места као мачем витез у жестокој борби. Одзвањали су звуци

предмета. Урликала је над својом судбином као најљући витез у борби који жели да одбрани част и круну, као витез који више нема шта да изгуби у свом животу осим њега самог. Такви урлици на бојном пољу показују храброст пред непријатељем али можда показују и велики страх, ужасан страх да ли ће преживети? Време не може увек да се броји уназад по нашој жељи. Обично нас гура само напред и неумољиво тече. Одбацила је штап када су јој доктори рекли да јој се нога суши и никада јој више није требао. Једино није могла да трчи.

ТАМО ГДЕ ЈЕ СВЕ МОГУЋЕ

Постоје места на планети где се земља и небо додирују на посебан начин. Када се нађемо на том месту могу да нам се догоде необичне ствари. Може да нам се догоди да се толико заљубимо, да после себи не можемо да објаснимо кога смо толико волели а да га у ствари и не познајемо. Може нам се десити да осетимо дивне мирисе, специјалне, које никада касније у животу нећемо заборавити и сваки други мирис ћемо упоређивати са истим. Може нам се догодити да почнемо да рецитујемо дивну поезију, коју смо управо смислили и никада више у животу не изрецитујемо ништа тако величанствено као тада. Може нам се догодити да себе одједном схватимо колико смо велики као људи, посебни и важни а да никада, пре или после тога, нећемо се осећати исто и исто мислити о себи. Може нам се догодити велика тишина света око нас и тишина у нама, да у том тренутку ми нисмо ни на земљи ни на небу, него схватимо да смо само сан у безграничном времену и простору. Може нам се десити да схватимо да никада нисмо ни живели, него само мислили да постојимо, волимо, осећамо, размишљамо и да ако тада не зажелимо, да учинимо нешто важно са собом, може нам се десити да се никада нигде не пронађемо, ни у свету око нас ни у себи. Морамо да знамо када је тај тренутак. Морамо да осетимо важност тренутка где се земља и небо додирују на чудотворан начин само за нас.

ТАЊА ТРАШЕВИЋ СПАСИЋ, Ниш

ВИНУ

Божанско пиће
остављено на славу
и угођај људима.

Уз нектар и амброзију
славио га Дионис код
старих Грка,
а нама, хришћанима,
даровано уз путир
на Светој трпези и Светој тајни причести.

Цивилизације га памте
и приређују светковине,
а књижевност песме о њему
назва анакреонтским.

Колика је истина у њему
говори прегршт стихова и снова,
као и колоне и нараштаји песника.

НАШОЈ БОГОМАЈЦИ

У бескрајном кругу светлост,
у оку суза и уздах,
на уснама молитва и
љубав за човека.

Молитва јединородном сину,
за мале људе и грешне,
брига су вечна њена,
утеха душама нашим.

Хвала ти Пресвета Мајко,
на великом труду Твојем.
Љубим ти пречисте скуте
и отмене беле руке.

ПРЕСВЕТОЈ БОГОРОДИЦИ

Молим те, опрости света мајко,
што згреших теби и Богу мом.
Била су то нека лутања моја
да се на њима прослави воља твоја.

Премудре промисли твоје,
Богу угодно знане,
светлост су души мојој
и лек за моје ране.

Сјајна лепота твоја
хармонија и слава Божанске снаге,
надахнуће су бићу моме
и вечна љубав и поштовање.

ПРОЛЕЋНИ ТРЕНУТАК

Све цвати- а бехар у мојој души
доноси латице и угодне мисли
о недосањаним сновима и
неопеваним сањама.

Наговештај љубави и додира меког
уноси лаки немир у моје биће,
а топлина погледа милог
пријатне вибрације Божије вечности
и хармоније у њој.

Ношена наговештајима љубави
ходам као по облацима
на путевима снова, а
-у твом мени драгом микрокосмосу.

ЧЕДНА РАДИНОВИЋ ЛУКИЋ, Београд

МОЖЕШ

Можеш да обришеш трагове јутарње росе са твојих прозора,
исписаних опојним мирисима наших ноћи,
свитања дочеканих уз шапате крошања што гране свише,
кроз моменте најлепших нота, за мене исписаних.

Можеш и речи уредно да сложиш у фиоке заборав,
пољупце надокнадиш,
под истим небеским беспућима погледом да освајаш,
дахом чезњу, љубав, недоумице раскиваш.

Можеш кораке да стопиш таласима нових река,
проклетство чежњиве руке надоместиш уздахом,
моје ноћи бесане и јутра дремљива,
прве речи изречене уз капи јесење кише да утихнеш у мени,
у никад више.

Можеш моје спотицање кроз хорде безличних лица,
стрмоглаво витлање на литицама реалности као окове да раскиваш,
и овлаш их на земљу спушташ,
док облачиш ме додирима, скидаш ме немирима.

Можеш у рукама све да носиш, свима пркосиш,
снагом исијаваш, дах у риму претвараш, светове ствараш,
и моје боли постојаношћу, радошћу натапаш.

Кроз осмех опточен белилом ратника, кроз путеве неверице,
вршцима прстију остављаш неизбрисив траг...

Можеш и откриваш тајне моје мистичности,
поредане кроз моменте, минуте, у сјају црнила мојих очију,
где се укрштају узалудна протицања, нежност, у љубави грч.

Чежњу у огањ стапаш кроз најлепшу песму,
кључем чистоте неба, а баш то мени треба.
Можеш... само Ти!

ИНЕС

(песма за моју девојчицу)

Одрасло лице, моје Инес, девојчице,
у школу хита, дане не пита, куда то јуре,
године их носе,
а она школарац, пламених очију и косе,
осмехом све отпоздравља.

Ранац јој ледја краси,
у њему се крију и по неки уздаси
,међу листовима свешчица и књига,
стоји и по нека брига.

Бebано моје мило,
увек те чува ово мајчино крило,
па и уздах и та брига нека,
неће довека.

Кад ранчић на земљу спустиш,
крила ћес себи да приуштиш,
као птица полетећеш, одлетећеш,
али, из очију мајчиних, никад нећеш.

УМЕШ ТИ

Умеш ти са мном
и кад се љутим, смејем се, ћутим.
Руком израмљеном боли ми односиш,
љубав доносиш, осмех враћаш
и увек, у потаји, нада мном будно бдиш.

Ноћима ми лаку ноћ пожелиш,
данима ми радости светлост делиш.
А ја, ето, волим што ме баш ти волиш,
тренуцима моћним, нежношћу енергичном,
продуховљеношћу емотивном...
Па ни та даљина, ширине океана,
сметња нису за љубав што је душом,
срцем исписана.
Умеш ти.

ШПЕЈТИМ СОЈЕВА СОЛЕ, Београд

У ТВОМ ЦАРСТВУ

Желим да робујем у царству твојем,
да будем твој рабација,
сабахом се будиш у загрљају мом,
ја не желим да будем јабанција.

Жарко желим да си крај мене,
ако треба могу и абација да будем,
цео свет нека се наопако окрене,
хоћу да те заувек узмем!

Душманима жељу да не испунимо,
урокљивим очима побећи што даље,
у љубави заједно потонимо,
нек се топлина из ње светом шаље.

Абер са твог пенцера,
да си ме бегендисувала,
да буде као дукат твог шехера,
да си ми срце твоје дала.

Као кадија оптужи ме,
са мном коју реч прозбори,
онда, зароби ме,
у твој царству заувек затвори.

ЗАРОБИ МЕ

Гледам те, гутам те, тресем се,
осећам те, дрхтим сав, не верујем,
желим те, јеца ме хвата, приберем се,
лутам у мислима, питам се, себе трујем.

Да, трујем себе,
твојим умиљатим погледима,
не померај се, само тебе гледам,
ах тај осмех, те очи твоје зелене,
кунем се, другом те не дам.

А ти, имаш ли милости,
имаш ли имало жеље,
имаш ли воље, имаш ли имало?!
Љуби ме сочно, грли ме моћно,
заиста ми је до тебе стало.

Зароби ме, направи роба од мене,
зароби ме у уснама својим,
нек мој живот поред тебе вене,
пристајем, учини ме робом твојим.

НЕМА МИ ДРУГЕ

Мајско сунце је над тобом засијало,
лепоту твог лица зрацима увија,
у граду као да је време заувек стало,
моје око не трепери, јер те лагано упија.

Осмехом нападаш срце моје,
срећан сам, осећам додир дуге,
заливаш ме топлином твојом,
одвајаш ме заувек од туге.

Желим да те заувек имам,
тако си ми драга, небеска лепото,
због тебе бих чуда учинио,
затворених очију да прелазим пруге,
не остављаш ми избора,
морам да те освојим, нема ми друге.

САДРЖАЈ

Реч уредника	5
Александра Љубисављевић, Смедерево	7
Ана Миладиновић, Мала Плана.....	9
Ана Митић Стошић, Врање.....	11
Аца Јовановић, Ковиљ.....	13
Биљана Савић, Велика Плана	15
Биљана Хукић, Нови Београд	17
Богдан Јевтић, Крушевац	19
Бранка Тирнанић, Крњево.....	20
Бранко Маравић, Нови Сад.....	22
Будимир Ракић, Нови Београд	24
Будимир Фрка, Нови Сад	26
Валентина Вулић, Врбас	28
Вера Александрић, Нови Сад.....	30
Весна Крњић, Нови Сад	32
Владо Спироски, Јагодина	33
Гордана Љ. Миљковић, Параћин	34
Гордана Марковић, Ћуприја	36
Гордана Срећковић, Београд.....	38
Дана Радуловић, Нови Сад.....	40
Данијела Милосављевић, Нови Сад.....	42
Даринка Томић, Београд	46
Дијана Влаинић Драгин, Стара Пазова.....	47
Добрила Ристић, Сокобања.....	49
Драган Радосављевић, Пожаревац.....	51
Драган Савић, Бечеј.....	53
Драгана Максимовић Јовановић, Ковиљ	58
Драгана Миљковић, Лесковац	60
Драгица Бека Савић, Бачка Паланка.....	64
Драгица Добријевић, Смедерево.....	66
Драгица Ждралић, Петроварадин	68
Душан Ковачевић Батуља, Мали Радинци	69
Душица Гак, Кула.....	70
Ђура Шефер Сремац, Рума	71
Жарко Вучинић, Подгорица, Црна Гора.....	74
Желимир Ристић, Платичево	77
Живота Игљатовић, Јагодина.....	79
Зорка Чордашевић, Франкфурт, Немачка.....	81
Иван Гаћина, Задар, Хрватска.....	83
Игор Станковић, Нови Сад	85

Јасмина Ћирковић, Панчево.....	87
Јасна М. Стојановић, Ћуприја.....	89
Јелица Ивановић, Параћин.....	91
Јока Милошевић, Београд.....	93
Латинка-Златна, Ловеч, Бугарска.....	95
Љиљана Глигоријевић, Житковац.....	97
Љиљана Гутић, Футог.....	99
Љиљана Миленковић, Лесковац.....	100
Љиљана Фијат, Нови Сад.....	102
Љубомир Глигорић, Нови Сад.....	104
Маја Грачан Ливада, Рума.....	105
Мара Руег, Аделтсвил, Швајцарска.....	107
Марија Јотић, Ниш.....	109
Марина Баошић Чворовић, Београд.....	111
Меланија Бојановић, Руски Крстур.....	113
Мила Марковић, Параћин.....	115
Милан Добровољски Ранчер, Маглић.....	117
Милан Чорак, Вуковар, Хрватска.....	119
Миле Костић Дубница, Врање.....	121
Милица Квапил, Београд.....	124
Милица Пајкић, Смедерево.....	126
Милка Васић Глушац, Београд.....	128
Милован Мићо Петровић, Смед. Паланка.....	130
Милојка Јеловац, Пљевља, Црна Гора.....	132
Милорад Куљић, Стари Лединци.....	134
Милосав Петровић, Ниш.....	137
Милош Иветић, Футог.....	139
Миљана Игњатовић Кнежевић, Ниш.....	140
Миомир Лакићевић, Јагодина.....	142
Мирјана Миланков, Нови Сад.....	145
Мирјана Соколовић, Стара Пазова.....	149
Мирко Стикић, Нови Сад.....	151
Мирослав Мишел Болтрес, Смедерево.....	153
Мирослава Мира Цветковић, Смедерево.....	155
Миша Хаџи Лазић, Бабин Мост.....	157
Младен Несторовић, Београд.....	158
Момчило Јањичић Момос, Инђија.....	162
Нада Дангубић, Нови Сад.....	164
Надица Илић, Београд.....	166
Оливера Шестаков, Београд.....	167
Пламенка Ђого Вулић, Београд.....	169
Пламенка Николић, Београд.....	171
Предраг Цветковић, Смед. Паланка.....	173
Рада Крстић, Сокобања.....	176

Радивоје Ристић, Јагодина.....	.178
Радмила Милојевић, Параћин	.179
Радослав Фелбапов, Нови Сад	.181
Ратко Рале Белић, Суботица.....	.183
Ружена Краћица, Падина.....	.185
Савка Козић, Беоцин.....	.187
Сања Обрадовић, Сремска Каменица.....	.189
Светлана Андрејић Цеца, Параћин	.191
Славица Агић, Бачка Паланка.....	.193
Слободан Цвитковић, Шид.....	.196
Смиљана Божић, Београд.....	.198
Снежана Шолкотовић, Корбово	.200
Софија Николић, Пожаревац	.202
Споменка Денда Хамовић, Београд.....	.204
Станка Таласан, Нови Сад.....	.206
Стеван Јовановић, Каћ.....	.208
Тања Ајтић, Ванкувер, Канада.....	.210
Тања Трашевић Спасић, Ниш	.213
Чедна Радиновић Лукић, Београд.....	.215
Шпејтим Сојева Соле, Београд.....	.217
Садржај	.219

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

821.163.41-14(082.2)

821.163.41-32(082.2)

САЗВЕЖЋА 17-18 : зборник радова [чланова Савеза
књижевника у отаџбини и расејању, Нови Сад] / [главни и одговорни
уредник Валентина Вулић]. - Нови Сад : Савез књижевника у
отаџбини и расејању, 2018 (Земун : Горапрес). - 222 стр. ; 25 cm

ISBN 978-86-7970-152-7

COBISS.SR-ID 325512711